

VJESNIK

FRANJEVAČKE PROVINCIJE
PRESVETOGA OTKUPITELJA

GODINA LXV.
BROJ 1
SPLIT 2016.

USTANOVE

Provincijska stranica: franjevci-split.hr
 Franjevačka gimnazija: fra-gimnazija-sinj.com

SAMOSTANI - ŽUPE - MI-SIJE

Berlin: www.hkmberlin.de
 Bitigheim-Bissingen: hkz-bi-bi.de
 Crnica: zupa-crnica.net
 Danilo: zupa-danilo.com
 Darmstadt: kkg-darmstadt.de
 Drniš: gospa-od-ruzarija.hr
 Düsseldorf: hkm-duesseldorf.de
 Esslingen: www.hkz-es.de
 Frankfurt: hrzupa-frankfurt.de
 Freising: hkm-freising.de
 Imotski: samostan-imotski.hr
 Kelkheim: info@hkz-mth.de
 Kljaci: www.zupa-kljaci.com
 Knin: franjevacki-samostan-knin.hr
 Köln: hkm-koeln.de
 London: hkmlondon.org
 Ludwigsburg: www.hkz-ludwigsburg.de
 Main-Taunus: hkz-mth.de
 Mainz: kroatische-kath-gemeinde.de
 Meterize: meterize.weebly.com
 Metković: sv-ilija-metkovic.com
 Miljevci: zupa-miljevci.com
 München: hkmm.de
 Offenbach: misija-offenbach.homepage.t-online.de
 Plina-Stablina: zupastablina.com
 Podbablje: podbablje.com
 Promina: zupapromina.com
 Rosenheim: hkmrosenheim.de
 Samotnjak: samotnjak.com
 San Jose: croatianparish.com
 Sindelfingen: kkg-sifi.de
 Sinj: gospa-sinjska.hr
 Stuttgart - Bad Cannstatt: www.hkz-badcannstatt.de
 Stuttgart-Zentrum: kkgcs.de
 Šibenik-Šubičevac: subicevac.hr
 Šibenik-Varoš: gospavangrada-sibenik.hr
 Vancouver: heartofmary.ca
 Vinjani: vinjani.hr
 Vrljka: zupa-vrljka.com
 Waiblingen: hkz-wn.de
 Wuppertal: hkm-wuppertal.de
 Zagreb: gospa-lurdiska.hr
 Zaostrog: samostan-zaostrog.com

OSOBNE ADRESE

Ajdučić, fra Nikica: nikica.ajducic@gmail.com
 Akrap, fra Ante: ante.akrap@st.t-com.hr
 Ančić, fra Božo: cicnab@gmail.com
 Babić, fra Ante: ante.babicfra@gmail.com
 Babić, fra Marko: marko.babic1@st.t-com.hr
 Babić, fra Marko: mbabic@kbf-st.hr
 Balajić, fra Siniša: otocicr@gmail.com
 Banić, fra Luka: lukicabs@gmail.com
 Bašić, fra Karlo: karlo.basic36@gmail.com
 Bebić, fra Josip: josip.bebicfra@gmail.com
 Bilokapić, fra Ante: bilokapinagradina@gmail.com
 Bilokapić, fra Šimun: simun.bilokapic@st.t-com.hr
 Bitanga, fra Marko: marko.bitangal@skole.hr
 Boban, fra Dujo: fradujo@heartofmary.ca
 Bošnjak, fra Dinko: dinko.bosnjak@inet.hr
 Botteri, fra Duje: fraduje@gmail.com
 Brkan, fra Jure: juraj.brkan@st.t-com.hr
 Brnas, fra Branko: branko.brnas@gmail.com
 Budić, fra Filip: fran.j.samostan.omis@h-1.hr
 Buljan, fra Ante: antebuljandobro@gmail.com
 Buljan, fra Vuk: vuk3110@gmail.com
 Bustruc, fra Miroslav: miroslav.bustruc@st.t-com.hr
 Crnčević, fra Ante: ante.crncevic@gmail.com
 Cvitković, fra Josip: frajosipc@gmail.com
 Čarapić, fra Nedjeljko: nenoofn@gmail.com
 Čarić, fra Boris: fraboris@gmx.de
 Čikara, fra Damir Ćiro: dampir.cikara@gmail.com
 Čikara, fra Ivan: cikaraivan@yahoo.com
 Čirko, fra Petar: ppc64@gmx.de
 Čovo, fra Ante: f.a.covo@gmail.com
 Čovo, fra Damjan: fradamjan@gmx.de
 Čovo, fra Stjepan: ante-stjepan.covo@st.t-com.hr
 Čovo, fra Šimun: simun.covo@st.t-com.hr
 Čugura, fra Frano: fr-cugura@t-online.de
 Čugura, fra Ivan: ivan.cugura@googlemail.com
 Čurčija, fra Božo: bozo.curcija@si.t-com.hr
 Čurčija, fra Nikola: nikola.curcija@si.t-com.hr
 Čurković, fra Željko: zeljko_curkovic@web.de
 Damjanović, fra Stojan: frastojandamjanovic@gmail.com
 Delaš, fra Leon: delas.leo7@gmail.com
 Doljanin, fra Frano: franodoljanin@gmail.com
 Domazet, fra Anđelko: andjelko.domazet@st.t-com.hr
 Domazet Lošo, fra Marko: mdloso33@gmail.com
 Dotur, fra Stanko: stanko.dotur@si.t-com.hr
 Dukić, fra Tomislav: tomislav-dukic@web.de
 Džimbeg, fra Dušan: dusan.dzimbeg@gmail.com
 Erceg, fra Ivica: ivi74@gmx.de
 Gotovac, fra Josip: jolegotovac@gmail.com
 Grbavac, fra Josip: josip.grbavac@st.t-com.hr
 Grčić, fra Dalibor: daliboric@gmail.com
 Grgat, fra Stjepica: stipe.grgat@st.t-com.hr
 Gudelj, fra Vinko: vinko.gudelj@gmail.com
 Gulić, fra Petar: lukinimarin@gmail.com
 Gulić, fra Bože: boze.gulic@gmail.com
 Gverić, fra Drago: dragofm@yahoo.fr
 Hrgović, fra Jure: frajure@gmail.com
 Jonjić, fra Zoran: zupaslivnoimotsko@gmail.com
 Jukić, fra Nedjeljko: zedjeljkjukic@gmail.com
 Jurić, fra Ante: fra.antejuristic@gmail.com
 Jurić, fra Ivica: ivicajurich@gmail.com
 Klarić, fra Josip: josip.klaric@t-online.de
 Knezović, fra Nedjeljko: info@zivososce-samostan.com
 Kodžoman, fra Joško: jkodzoman23@gmail.com
 Križanović, fra Ivan: ivnkrižanovic@aol.com
 Kulović, fra Josip: j.kulovic@arcor.de
 Kutleša, fra Zoran: kutlesazoran@gmail.com
 Labrović, fra Tino: tinolabrovic@gmail.com
 Laco, fra Frano: frafranolaco@gmail.com
 Lovrić, fra Božo: bozo.lovric35@gmail.com
 Lubina, fra Petar: petar.lubina@st.t-com.hr
 Lukač, fra Ivan: ilukac7@gmail.com

Macut, fra Ivan: ivanmacut@libero.it
 Maleš, fra Ante: ujac@gmx.net
 Maletić, fra Ivan: ivan.maletic@st.t-com.hr
 Mandarić, fra Josip Žarko: gedra.rebrna@gmail.com
 Maretić, fra Žarko: zmaretic1@gmail.com
 Marić, fra Mirko: mirkomariac47@gmail.com
 Marić, fra Mladen: zpbmrnaze@gmail.com
 Marković, fra Ante: amjojo@gmx.de
 Markota, fra Mate: mate.markotal@gmail.com
 Markulin, fra Šimun: simunmarkulin@gmail.com
 Maslač, fra Perica: pericamaslac@gmail.com
 Matić, fra Mate: fratematic@gmail.com
 Milanović Litre Frano: frafraus@yahoo.com
 Milanović Litre Slaven: slaven.litre@yahoo.ca
 Milanović Trapo, fra Filip: filipmilano@st.t-com.hr
 Milanović Trapo, fra Petar: petarmilanovic49@yahoo.it
 Mimica, fra Filip: filmmim@yahoo.com
 Modrić, fra Miroslav: miroslav.modric@st.t-com.hr
 Morić, fra Božo: bozo.moric@gmail.com
 Moro, fra Dušan: dusan.moro1@gmail.com
 Mravak, fra Antonio: antoniomravak@gmail.com
 Mrše, fra Marko: marko.mrse1@gmail.com
 Nikić, fra Berislav: Berislav_Nikic@freenet.de
 Nimac, fra Marko: marko.nimac@zg.t-com.hr
 Nimac, fra Stipe: stipe.nimac@st.t-com.hr
 Norac Kevo, fra Nediljko: frakevo@gmx.de
 Norac Kevo, fra Pavao: pavisanorac@gmail.com
 Norac Kljajo, fra Bože: bozo.norac-kljajo@st.t-com.hr
 Odrliin, fra Miljenko: miljenko.odrljin1@st.t-com.hr
 Pavlinušić, fra Neven: neven.pavlinusic@gmail.com
 Perica, fra Lazar: lazar.perica@gmail.com
 Periša, fra Ante Branko: ante-branko.perisa@st.t-com.hr
 Perković, fra Kristian: kristianperkovic@net.hr
 Prcela, fra Jakov: jakovprcela@gmail.com
 Prolič, fra Mladen: mladen.prolic@st.t-com.hr
 Prpa, fra Marko: markoprpa@gmail.com
 Radman, fra Mario: marioradman25@gmail.com
 Repesa, fra Josip: josip.repesa@gmail.com
 Režić, fra Ivan: tisina.1978@gmail.com
 Rozić, fra Ivan Ante: anteivanrozić@yahoo.com
 Runje, fra Domagoj: domagojrunje@yahoo.it
 Samardžić, fra Krešo: segecanin@googlemail.com
 Sokol, fra Edvard: edwardsokol@gmail.com
 Stipanović, fra Kristijan: kristijan.stipanovic@gmail.com
 Sušić, fra Josip: josip.susic@yahoo.it
 Šabić, fra Mijo: mijosabic@yahoo.com
 Šabić, fra Nediljko: pnsabic@web.de
 Šegota, fra Branimir: branesegim@gmail.com
 Šilić, fra Kristijan: kristijansilic@yahoo.com
 Šimić, fra Josip: josip.simic53@gmail.com
 Šimunac, fra Ivan: ivan.simunac@gmail.com
 Šimunović, fra Denis: sinedsimun@gmail.com
 Šimunović, fra Jure: jure.juric-simunovic@st.t-com.hr
 Šimunović, fra Ljubomir: hkmlondon@googlemail.com
 Škopljanac Mačina Ivan: macina@arcor.de
 Šušnjara, fra Stipe: stipe1711@gmail.com
 Tolić, fra Rade: radoslavtolic@gmail.com
 Tolić, fra Zvonko: ztolic@gmail.com
 Tolić, fra Željko: ztolic@kbf-st.hr
 Tomašević, fra Luka: ltomasevic4@gmail.com
 Topić, fra Mate: mate.topic@si.t-com.hr
 Toplak, fra Blaž: blaz.toplak@gmail.com
 Udovičić, fra Ante: ante.udovicic007@gmail.com
 Udovičić, fra Ivan: ivan.udovicic@gmail.com
 Volarević, fra Domagoj: domagoj.volarevic@du.t-com.hr
 Vučković, fra Ante: antevuc@gmail.com
 Vugdelija, fra Ante: vugdelija.ante@gmail.com
 Vukman, fra Marinko: Marinko@hkz-mth.de
 Vukušić, fra Ante: antebrale.vukusic@gmail.com
 Vuleta, fra Bože: fbvuleta@gmail.com
 Vuletić, fra Ivan: ivanvuletic87@yahoo.com
 Zebić, fra Jure: zuj@gmx.net
 Župić, fra Jozo: frajozo@gmx.de

**VJESNIK
 FRANJEVAČKE PROVINCIJE
 PRESVETOGA OTKUPITELJA**

ISSN: 1334-8248

Osnivač i izdavač:
 Provincijalat Franjevačke provincije
 Presvetoga Otkupitelja

Trg Gaje Bulata 3, 21 000 SPLIT
 Tel: 021/ 348-182; Fax: 347-822;
 e-mail: provincijalat-franjevaca@st.t-com.hr

Odgovorni urednik:
 fra Joško Kodžoman, *provincijal*
Glavni urednik:
 fra Frano Doljanin

Tisak: Jafra-print d.o.o. Solin

List izlazi dvomjesečno

Naslovna stranica:
 Samostan Zagreb

KAZALO

IZ PROVINCIJALATA

Riječ o. Provincijala	3
Poziv na Provincijski kapitul	5
Teme Provincijskog kapitula	6

IZ GENERALNE KURIJE

Poruka Generalnoga ministra za Uskrs	7
--	---

IZ TAJNIŠTVA

Split: Održan sastanak Provincijskog definatorija	9
Fra Ante Vučković i fra Bože Vuleta voditelji Franjevačkog instituta za kulturu mira	9
Ludwigshafen: Susret o. Provincijala s braćom u Njemačkoj	9
Rim: Postavljanje u službu čitača	10
Napustio Zajednicu	10
Izviješće sa sjednice JKPMOFORM	11
Mons. Marin Barišić - Pismo na početku korizme u Jubilejskoj Godini milosrđa	14
Izabrana nova uprava splitske provincije Školskih sestara franjevki	15
Izabrana nova uprava Provincije Svete Obitelji u Hercegovini	16
Novo vodstvo Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH	16

IZ ŽIVOTA PROVINCIJE

Božićni koncert u Vukšiću	17
Žive božićne jaslvice u Kninu	17
Bilice: Blagoslov obitelji Župe Uznesenja BDM – Stari običaji na novi način	17
Pasijska igra “Muka Gospodina našega Isusa Krista”	19
Čvrljevo: Proslava Imena Isusova	20
Primorski Dolac: Proslava sv. Ante	20
Split: Održano molitveno bdijenje povodom zatvaranja Godine posvećenog života	20
Imotski: Dan posvećenog života	22
Blagdan Svijećnice i Dan posvećenog života u Splitu	22
Župljani Promine hodočastili Gospi Lurdske i bl. Alojziju Stepincu	24
Zagreb: Proslavljen blagdan Majke Božje Lurdske	25
Imotski: Korizmeni propovjednik don Joko Blažević	26
Poziv framaša na pobožnost križnog puta	26
Sjemeništarci u Runovićima	26
Slika Gospe od Anđela u župama imotskoga samostanskog okružja	28
Zmijavci: Otvaranje misija i pohod slike Gospe od Anđela	28
Hrvatski rukometni izbornik Željko Babić u omiškom samostanu	29
Proložac: Održane misije o pohodu slike Gospe od Anđela	31
Studenci: Održana duhovna obnova o pohodu slike Gospe od Anđela	32
Knin: Učenici prvi iz vjeronauka	32
Visovac: Održan samostanski kapitul	33
Sinj: Ministranti u Sjemeništu (I.)	33
Ministranti u Franjevačkom sjemeništu u Sinju (II.)	34
Sinj: Novi vojni biskup Jure Bogdan u Svetištu Gospe Sinjske	36
Imotski: Održan samostanski kapitul	39
Sinj: Oproštaj fra Stipice Grgata u Franjevačkoj gimnaziji	40
Knin: Održana duhovna obnova	40

Imotski: Križni put za mlade	41
Zagreb: Svečano proslavljeno ‘Antićevo’	42
‘Antićevo’ u Makarskoj	43
‘Antićevo’ u Vancouveru	44
Imotski: Dekanatski sastanak	44
Pastirski pohod nadbiskupa Barišića župi Sv. Ilije u Metkoviću	45
Runovići: Održana korizmena duhovna obnova	46
Izvedena MUKA u Kninu	47
Rim: Bogoslovi u posjetu Generalnoj kuriji	48
Pasijska tradicija Imotske krajine u Ogolinu i Zagrebu	48
Sinj: Blagoslov postoja Križnog puta	49

INOZEMNA PASTVA

Njemačka: Identitet u dijaspori	53
Kelkheim: Poslavljen Stepinčevo	54
Duhovna obnova i Stepinčevo u Bietigheim-Bissingenu	55
Kelkheim: Misa za mlade i scenski prikaz “Djela milosrđa”	56
Bad Honnef: Duhovne vježbe za hrvatske svećenike iz Zapadne Europe	57
Kelkheim: „Djevojčica u plavom kaputiću“ gost Župe	58

OFS i FRAMA

OFS-Trstenik: Teme za mjesečne susrete u 2016. godini	59
Franjevačka večer u Kelkheimu	59
Knin: Primanja i obećanja u Frami	60
Sinj: Održana sjednica Područnog vijeća OFS-a	60
Split: Slavlje zavjetovanja u OFS-u Gospe od zdravlja	61

RAZNO

Prof. dr. sc. fra Luka Tomašević: Moralno-teološki aspekti sakramenta pokore	63
Tradicijsko crkveno pučko pjevanje u Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja II.	70
Zbornik “Kačić” - nove knjige	70

NAŠI POKOJNICI

† Fra Petar Bezina	71
† Fra Mile Čirko	81
† Fra Petar Vučemilo	89
† Ika Klarić	96
† Jaka Gverić	96
† Tomažina Odrlić	96

Draga braćo!

U zadnjim danima korizme, pred početak i za vrijeme Velikog tjedna, traju intenzivna ispovijedanja naših vjernika, koji se skrušena srca u tom pokorničkom činu žele dostojno pripremiti za slavlje najvećih kršćanskih blagdana. Crkva nas u Godini milosrđa poziva da postanemo „vidljivi znak Božje prisutnosti i blizine „. Mi smo redovnici, franjevci, pripadamo staležu pokornika, pa nam, vjerujem, neće biti teško, odgovoriti očekivanjima Crkve. Važno je imati vremena za ljude, kojima smo poslani i koje susrećemo na svojim životnim putovima. Spasonosni se lijek za duše ne nalazi samo u našim mudrim riječima, već prije i iznad svega u sposobnosti slušanja i osluškivanja nevolja i problema koji muče i opterećuju tolike duše.

Draga braćo, kao istinski sinovi našeg duhovnog oca sv. Franje, potrudimo se, posebno u narednim danima, a onda i u preostalom dijelu izvanredne Godine milosrđa, približiti ljudima Boga, koji je istinsko milosrđe i ljubav. Potrudimo se postati sredstvo Njegovog oprostjenja!

Najprikladniji način, na koji bismo mogli ispuniti očekivanja Crkve, jesu, smatram, *franjevačke pučke misije!* Sjetimo se, ne tako davne prakse u župama, koje su povjerene nama franjevcima, kada smo pozivali pučke misionare, organizirali pokornička slavlja i druge sl. sadržaje, a sve uz veliko oduševljenje svijeta i duhovne plodove, koje nitko nije mogao zanijekati. Crkva Božja, u kojoj djelujemo, i danas vapi za istim zano-

som. Potrudimo se, stoga, draga braćo, u okvirima svojih mogućnosti, ponovno organizirati u župama, u kojim djelujemo, *franjevačke pučke misije*. Uvjeren sam da će taj prokušani model pastoralnog djelovanja, uz naša planiranja i Božju pomoć, uroditi dobrim plodovima. Upriličimo pokornička slavlja za čitave obitelji, za posebne uzraste – djecu, koja već u školskim klupama posežu za sredstvima i metodama nasilja i diskriminacije svojih vršnjaka. Prizori nasilja nas svakodnevno okružuju, pa stoga i ne čudi njegov porast. Neka ne ostane sve samo na razini riječi, neka naše crkve postanu i mjesta u kojima ćemo konkretnim gestama pokazati, svoje kajanje, oprostjenje, izmirenje... Znakovi našeg izlječenja i obraćenja trebaju svijetliti kao „Grad na gori, koji se ne može sakriti“ (usp. Mt 5,14).

Pitate se, draga braćo, s kim ćete izvesti taj program duhovne obnove, za koga organizirati pučke misije, kada su tolike župe ispražnjene, gotovo izumrle!? Pitanje je i briga na mjestu, ali usprkos svim demoralizirajućim čimbenicima, nastojmo učiniti sve što je u našoj moći, kako bi naši vjernici, u Godini milosrđa, iskusili „Božju blizinu i bliskost“.

Pred nam je, kao Zajednicom, i slavlje intermedijalnog Provincijskog kapitula. Nadam se da će nam za to predviđeno vrijeme biti od koristi, kako bismo što bolje mogli ocijeniti ono što je iza nas i izazove koji stoje pred nama. Molim svu braću da mole za uspjeh našeg Provincijskog kapitula, na kojem ćemo posebnu

pozornost posvetiti temama *franjevačkog zajedništva, pastoralu duhovnih zvanja i humanitarno-karitativnim aktivnostima*, duhovnim i materijalnim ciljevima i planovima za iduće trogodište.

Kanonske vizitacije, koje sam do sada obavio, potvrđuju da u našoj redovitoj pastoralnoj praksi ima puno stvari koje treba pohvaliti, ali isto tako i koječega što bismo trebali mijenjati u cilju poboljšanja međusobne suradnje, bratske povezanosti i još bolje pastoralne učinkovitosti.

Zahvaljujem svoj braći, koju sam do sada osobno vizitirao, na srdačnom prijemu i znakovima pažnje koje su mi iskazali.

Neka vas, draga braćo, sve skupa ispuní duh zahvalnosti za dar franjevačkog zajedništva, duh odgovornosti za našu redovničku Zajednicu, kao i za čitavu Crkvu i Narod Božji.

Sretan vam i blagoslovljen Uskrs!

Na nedjelju Muke Gospodnje, 2016.

Br. 01-169/2016.

fra Joško Kodžoman,
provincijski ministar

SVIM ČLANOVIMA
PROVINCIJSKOG KAPITULA 2016.

Br. 01-42/2016.

Split, 4. veljače 2016.

Predmet: *Poziv na Provincijski kapitul*

Poštovana braćo,

Provincijski kapitul održat će se u franjevačkom samostanu na Trsteniku od 11. do 15. travnja 2016. godine. Nakon svih učinjenih i propisanih predradnja, na Provincijski kapitul pozivam i dužni su se odazvati:

I. Braća po pravu

1. **Fra Joško Kodžoman**, provincijski ministar i predsjednik Kapitula
2. **Fra Ante Udovičić** – provincijski vikar
3. **Fra Anđelko Domazet**, defnitor
4. **Fra Petar Klarić**, defnitor
5. **Fra Mate Matić**, defnitor i gvardijan
6. **Fra Vinko Prlić**, defnitor
7. **Fra Marko Prpa**, defnitor
8. **Fra Nedjeljko Šabić**, defnitor
9. **Fra Frano Doljanin**, tajnik Provincije
10. **Fra Josip Gotovac**, ekonom Provincije
11. **Fra Domagoj Runje**, tajnik za formaciju i studij
12. **Fra Ivan Nimac**, tajnik za pastoral, evangelizaciju i misije
13. **Fra Željko Tolić**, bivši provincijski ministar
14. **Fra Kristian Stipanović**, gvardijan – Imotski
15. **Fra Mladen Kovačević**, gvardijan – Karin
16. **Fra Marko Duran**, gvardijan – Knin
17. **Fra Ante Čovo**, gvardijan – Makarska
18. **Fra Ante Babić**, gvardijan – München
19. **Fra Filip Budić**, gvardijan – Omiš
20. **Fra Petar Klapež**, gvardijan – Sinj
21. **Fra Jakov Begonja**, gvardijan – Split/Dobri
22. **Fra Petar Milanović Trapo**, gvardijan – Split/Trstenik
23. **Fra Dušan Džimbeg**, gvardijan – Sumartin
24. **Fra Božo Morić**, gvardijan – Šibenik/Šubićevac
25. **Fra Mate Gverić**, gvardijan – Visovac
26. **Fra Branko Brnas**, gvardijan – Zaostrog

II. Zakonito izabrani i potvrđeni zastupnici (deputati)

1. Fra Nikica Ajdučić	7. Fra Petar Čirko
2. Fra Siniša Balajić	8. Fra Stojan Damjanović
3. Fra Stipe Bešlić	9. Fra Josip Jukić
4. Fra Šimun Bilokapić	10. Fra Ivica Jurić
5. Fra Miroslav Bustruc	11. Fra Gabrijel Jurišić
6. Fra Boris Čarić	12. Fra Tino Labrović

13. **Fra Ivan Maletić**
14. **Fra Josip Mandarić**
15. **Fra Žarko Maretić**
16. **Fra Perica Maslač**
17. **Fra Krešimir Mikelić**
18. **Fra Antonio Mravak**
19. **Fra Marko Nimac**
20. **Fra Ante Branko Periša**

21. **Fra Ivan Režić**
22. **Fra Ante Ivan Rozić**
23. **Fra Edvard Sokol**
24. **Fra Josip Sušić**
25. **Fra Zvonko Tolić**
26. **Fra Petar Vrljićak**
27. **Fra Ante Vučković**

Neka nas svemogući Bog nadahnjuje, vodi i prati u našem radu i neka, po zagovoru blažene Djevice Marije i sv. Franje, okruni dobrim plodovima sva naša nastojanja.

Uz franjevački pozdrav

Mir i dobro!

Fra Joško Kodžoman,
provincijal i predsjednik Kapitula

* * * * *

PROVINCijski KAPITUL - 2016.

Na pripravnoj sjednici za Kapitul, koja će se održati 6. travnja 2016. u Splitu, Provincijski definatorij odredit će dnevni red Kapitula, službe na Kapitulute utvrditi druge stvari potrebne za normalno odvijanje Kapitula.

Provincijski kapitul započet će zazivom Duha Svetoga i sv. misom u franjevačkom samostanu u Splitu na Trsteniku u ponedjeljak 11. travnja 2016. u 9 sati. Sve kapitularce molim da dođu na vrijeme, sa sobom ponesu albu, štolu i časoslov. Kapitul će završiti 15. travnja u 14 sati.

Za uspjeh Kapitula neka se 11. travnja u svim našim samostanima slavi sv. misa "De Spiritu Sancto", a ostale dane održavanja Kapitula neka se i nadalje u molbenicama za Jutarnju i Večernju uvrsti molba za uspjeh Kapitula (vidi Vjesnik Provincije br. 4-5/2015., str. 201).

Fra Joško Kodžoman,
provincijal i predsjednik Kapitula

Teme Provincijskog kapitula

Provincijski definatorij koji je održan u 15. ožujka 2016. u samostanu Gospe od Zdravlja u Splitu odredio je teme Provincijskog kapitula:

1. Franjevačko zajedništvo kao poticaj za pastoralna središta (fra Ante Čovo)
2. Odgojni zavodi i skrb za duhovna zvanja – stanje i perspektive (fra Ivan Udovičić)
3. Bratski fond solidarnosti (fra Josip Gotovac)
4. Provincijska karitativno-humanitarna djelatnost (fra Ante Babić)
5. Osvrt na zaključke Plenarnog vijeća Provincije (fra Kristian Stipanović)

“MIR VAM OSTAVLJAM, MIR VAM SVOJ DAJEM”

(Iv 14,27)

Predraga braćo,

radost i mir uskrsloga Gospodina neka budu s vama!

Naš serafski otac sveti Franjo sastavio je psalam za *Časoslov Muke Gospodnje*, kojega je molio svakoga dana u uskrsnom vremenu: “Pjevajte Gospodinu pjesmu novu, jer učini djela čudesna... Gospodin obznani spasenje svoje... Ovo je dan što ga učini Gospodin: kličimo i radujmo se njemu” (*ČMu*, psalam IX). Ono što me pogađa iz te molitve jest to da nas Franjo poziva da pjevamo “pjesmu novu”, jer “ovo je dan što ga učini Gospodin”, koji i danas na uvijek nove načine “obznanjuje svoje spasenje”.

Napustimo svoje sigurne prostore

Ove godine osobito me pogađa jedno od čitanja Uskrsnoga bdijenja, to jest poziv proroka Izaije: “O svi vi koji ste žedni, dođite na vodu; ako novaca i nemate, dođite. Bez novaca i bez naplate kupite vina i mlijeka!” (*Iz* 55,1). Iskrsava sve više činjenica da mi franjevci trošimo sve više vremena i energijâ za stvari koje nam ne daju autentičan život. Upravo kako nastavlja Prorok: “Zašto da trošite novac na ono što kruh nije, i nadnicu svoju za ono što ne siti?” (*Iz* 55,2). Prečesto to rasipanje ide do žrtvovanja naših osobnih pozornosti i energijâ za stvari koje nemaju ništa zajedničkoga sa našim životom kao braće i kao manjih, založenima da prakticiramo uzajamno dijeljenje sa siromasima Božjim i da činimo jednostavnijim svoj život. Da budemo poštteni, trebamo priznati da su, poput mnogih naših suvremenika, također mnogi, možda previše, od nas, postali žrtve prevladavajuće “tehno-ekonomske paradigme...” završavaju tako da se puste pregaziti “od vrtloga nepotrebne kupnje i potrošnje” dopuštajući tako da postanu autoreferencijalni, zatvoreni u same sebe, i da se izoliraju u vlastitoj savjesti (usp. Papa Franjo, *Laudato si'*, 203-204). Osim toga, nastavljamo trošiti velik dio svojih snaga u projekte koji su mogli biti korisni za služenje narodu Božjemu u prošlim desetljećima, ali koji već imaju malo zajedničkoga s modalitetom kojim Gospodin danas “obznanjuje svoje”.

Jedna pripovijest iz prvih izvora pripovijeda da “su jednoga Uskrsa braća u samotištu kod Greccia pomnjivije prostrla stol upotrijebivši bijeli stolnjak i staklene čaše” (*2Čel* 61). Kad je Franjo sišao i vidio tako brižno ukrašen stol, izašao je neopazice. Zatim, kad su se braća smjestili za stol, pokuca na vrata s prosjačkom zdjelicom vičući: “Za ljubav Gospodinu Bogu, pružite milostinju siromašnu i bolesnu putniku” (*2Čel* 61). Stoga sv. Bonaventura tumači: “Upravio im je svetu pouku da neprestano slave Pashu Gospodnju, to jest prijelaz iz ovoga svijeta k Ocu, prolazeći pustinjom svijeta u siromaštvu duha i kao putnici” (*IBon* VII,9). Da, Uskrs nas poziva da slavimo dar novoga života što nam ga Bog danas daje, ali mi Manja braća ne možemo to učiniti prostirući naše stolove rezultatima postignutim u prošlosti koji danas više ne site našu glad, ili zadovoljavajući se lažnim “blagoslovima” obilja komfora svijeta koji umire. Naprotiv, trebamo postati pravim putnicima, slobodnima da se s povjerenjem zaputimo prema budućnosti koju nam Bog pripravlja.

“Protegnuti prema onom što je pred nama”

Ovo Pismo pišem na petu korizmu nedjelju. U današnjim čitanjima Gospodin nas poziva po proroku Izaiji: “Ne spominjite se onog što se zbilo ... Evo, činim nešto novo” (*Iz* 43,18). I sveti Pavao nas podsjeća na jedinu nužnu stvar: “Što je za mnom, zaboravljam, za onim što je preda mnom, prežem” (*Fil* 3,13)”. Da, braćo, Kraljevstvo Božje već jest i još ne, ali uskrsli Isus prolazi kroz zakračunata vrata naših sigurnosti i naših strahova (usp. *Iv* 20,19) i poziva nas da mu se pridružimo na putu. Gospodin je uskrsnuo i poziva nas da obnovimo svoj život, da pođemo s njim koji pruža život i da slušamo njegov glas, dopuštajući da Bog u nama ponovno izgradi svoju viziju onoga što znači biti ljudi Evandjelja, nositelji milosrđa i pomirenja, založeni u obnavljanju lica zemlje, bilo u odnosu na ljudska bića bilo na stvorenje, po obraćenju našega osobnoga života i našega stila bratskoga života.

Naš poziv Manjih i Braće, poziv koji započinje u svakome od nas i među nama, može zračiti iz nas prema svim ljudima, postajući vibrirajućom evanđeoskom porukom u vremenu podjele, nasilja i tendencije da se promiče politika i mentalitet isključivanja. Možemo postati živućim primjerom vizije na koju nas papa Franjo nanovo poziva: “Temeljno stajalište nadilaženja samoga sebe, odbacivanje svakoga oblika samoživosti i zaokupljenosti samim sobom korijen je koji čini mogućim svaku brigu za druge i okoliš te potiče moralnu reakciju o utjecaju svakoga našeg djelovanja i osobne odluke na svijet oko nas. Kad se može nadvladati individualizam, doista se može razviti drukčiji stil života te važne promjene u društvu” (*Laudato si’*, 208).

Milosrđe počinje uzajamnim praštanjem u vlastitom domu

Ove godine Uskrs slavimo u tijeku Izvanrednog jubileja Milosrđa. Poziv proroka da se “ne spominjemo onoga što se zbililo” nalaže nam da oprostimo i stavimo na stranu sve stare rane. Prečesto svoju braću držimo zatvorenima prošlosti. Učinili su ili rekli nešto što nas je povrijedilo prije puno godina i to nastavlja određivati naš odnos s njima. Želimo li doista ući u Božju budućnost i postati istinsko bratstvo koje današnji svijet zaziva, trebamo iza sebe ostaviti te rane. Uskrsli Isus nam daje snagu da oprostimo (usp. *Iv* 20,22-23). Posvetimo pozornost glasu svetoga Franje: “Neka ne bude nijednoga brata na svijetu koji sagriješi koliko god može sagriješiti, pa pošto vidi tvoje oči, da ikada ode bez tvoga milosrđa ako milosrđe zatraži” (*PMin* 9). Da, braćo, kako nas potiče činiti papa Franjo: “Vrijeme je da se vratimo na bitno i da preuzmemo na sebe teret slabosti i teškoća svoje braće i sestara. Opraštanje je snaga koja nas iznova budi na novi život i ulijeva nam hrabrost da u budućnost gledamo s nadom” (*Lice milosrđa*, 10).

Ova Jubilarna godina Milosrđa potiče nas, kao franjevce, da nadidemo sve podjele koje su se pojavile u našim bratstvima tijekom naše duge povijesti. Sljedeća godina, 2017., obilježava 500. obljetnicu takozvane *Bule ujedinjenja, Ite Vos*, koja je Manju braću podijelila u različite kongregacije. Generalni kapitul 2015. odlučio je

da trebamo surađivati s braćom konventualcima i kapucinima da zajedno razlučimo što Gospodin od nas traži da učinimo u ovom vremenu kao Manja braća, i kako surađivati da postignemo taj cilj. Već smo odlučili zajedno raditi da uspostavimo jedinstveno Franjevačko sveučilište u Rimu. To je, nesumnjivo, znak nove nade i životnosti. Suradujemo također i s Trećim samostanskim redom (TOR) na nekim područjima od zajedničkoga interesa.

Uskrsnuće – novi i preobraženi odnosi

Izajjino uvjeravanje po kojemu ćemo “dobro jesti i sočna jela uživati” (usp. *Iz* 55,2) može biti slikom novih i preobraženih odnosa, upravo kao što je uskrsnuće obećanje novosti i preobraženja. Ne zaboravljajući prošlost, otkrijmo u Kristu i u Franji izvor svoga istinskog identiteta, kao i potrebu i odgovornost da tražimo život a ne smrt, da tražimo oprostjenje i milosrđe, a ne kaznu i osvetu, da tražimo pomirenje s braćom svoje provincije, sa širom crkvenom zajednicom, sa cijelim čovječanstvom i sa cijelim stvorenjem. To znači “doći na vodu bez novaca i bez naplate” (usp. *Iz* 55,1), približavajući se u siromaštvu i malenosti.

Egzegeta Gerhard Lohfink je napisao: “Biti zajednica uskrsnuća znači anticipirati zbilju da svaki čas Duh Kristov pokazuje zajednici nove putove, očekivati da se nova vrata otvaraju u bilo kojem trenutku, računati s činjenicom da u svakom trenutku Duh može pretvoriti zlo u dobro, nadati se da u bilo kojem trenutku nemoguće postane mogućim i nikada ne reći “kasnije”, nego uvijek “sada”! (*Isus iz Nazareta*, 306). Braćo, ovo “sada” je ovdje pred nama! Ako se na autentičan način vratimo svome pozivu Manjih i Braće, slušajući uskrsloga Krista i puštajući da se njegova riječ zakorijeni u nama, tada će se ispuniti Izajjino obećanje: “Kao što daždi i snježi s neba bez prestanka dok se zemlja ne natopi, oplodi i ozeleni, da bi dala sjeme sijaču i kruha za jelo ...” (*Iz* 55,10).

Sretan Uskrs svima!

Rim, 19. ožujka 2016.
Svetkovina sv. Josipa

Fra Michael Anthony Perry, OFM
Generalni ministar

ODRŽAN SASTANAK PROVINCIJSKOG DEFINITORIJA

U franjevačkom samostanu Gospe od Zdravlja u Splitu u utorak, 15. ožujka 2015., održan je sastanak Provincijskog definatorija pod predsjedanjem provincijala fra Joška Kodžomana. Na sastanku su sudjelovali svi članovi definatorija.

Nakon molitve Srednjeg časa i pozdrava o. Provincijala, tajnik Provincije je pročitao zapisnik sa prošlog sastanka, a zatim je o. Provincijal podnio izviještaj kroz proteklo razdoblje u našoj Zajednici. Ekonom Provincije podnio je financijsko izvješće za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2015. godine.

Središnja tema sastanka bila je priprema za predstojeći Provincijski kapitul koji će se održati u franjevačkom samostanu na Trsteniku od 11. do 15. travnja 2016. godine. Provincijski definatorij nakon rasprave o Kapitolu zaključio je slijedeće:

Provincijski kapitul započet će euharistijskim slavljem 11. travnja 2016. u 9 sati, a završit će 15. travnja u 14 sati.

Izvješća, koja su trebala stići u Provincijalat najkasnije do 1. ožujka 2016., bit će dostavljena

(kao radni materijal) u tiskanom izdanju svim kapitularcima najkasnije sedam dana prije početka Kapitula;

Provincijski definatorij je zaključio da se, što je moguće više, posveti vremena temama važnim za život Provincije i stvaranju zaključaka.

O prijedlozima kapitulskih službi raspravljat će se na slijedećem Provincijskom definatoriju.

Teme Provincijskog kapitula:

1. Franjevačko zajedništvo kao poticaj za pastoralna središta (fra Ante Čovo)
2. Odgojni zavodi i skrb za duhovna zvanja – stanje i perspektive (fra Ivan Udovičić)
3. Bratski fond solidarnosti (fra Josip Gotovac)
4. Provincijska karitativno-humanitarna djelatnost (fra Ante Babić)
5. Osvrt na zaključke Plenarnog vijeća Provincije (fra Kristian Stipanović)

Slijedeći sastanak Provincijskog definatorija održat će se 6. travnja 2016. u samostanu Gospe od Zdravlja u Splitu s početkom u 9 sati.

FRA ANTE VUČKOVIĆ I FRA BOŽE VULETA VODITELJI FRANJEVAČKOG INSTITUTA ZA KULTURU MIRA

Vijeće franjevačkih zajednica u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini na svojoj sjednici od 29. siječnja 2016. imenovalo je fra Antu Vučkovića i fra Božu Vuletu za nove voditelje u Franjevačkom institutu za kulturu mira u Splitu. Ova odluka

VFZ-a stupa na snagu od 1. srpnja 2016. godine. Na kraju odluke predsjednik Vijeća fra Miljenko Šteko čestitao je na imenovanju fra Anti i fra Boži i zaželio da “s franjevačkom radošću obavljate povjerene vam službe”.

LUDWIGSHAFEN: SUSRET O. PROVINCIJALA S BRAĆOM U NJEMAČKOJ

Od 22. do 24. veljače 2016. godine održan je u *Heinrich Pesch Haus* u Ludwigshafen-u redoviti jednogodišnji susret o. Provincijala s braćom koja pastoralno djeluju u Njemačkoj i godišnja skupština naše franjevačke udruge u Njemačkoj – *Franziskaner des Allerheiligsten Erlösers e. V.* Na susretu je od sveukupno 35 braće koja žive i rade u Njemačkoj sudjelovalo njih 28. Ostala sedmorica braće zbog pastoral-

nih obaveza su bili spriječeni. Okupljanje braće s o. Provincijalom započelo je u ponedjeljak poslijepodnevnim susretom na kojem je o. Provincijal upoznao braću sa projektima i pastoralnim djelovanjem braće franjevaca u Hrvatskoj. Braću je o. Provincijal upoznao sa temama skoroga intermedijalnog kapitula u Splitu.

Susret je protekao u franjevačkom i obiteljskom ozračju. Ovaj jednogodišnji susret koji je

svojevrsan samostanski kapitul samostana Sv. Gabriela u Münchenu učvršćuje zajedništvo i zajedničku pripadnost našoj Provinciji čiji članovi djeluju po različitim kontinentima. Da bi se ostvario ovaj susret braća prijeđu velike udaljenosti, u rasponu od Berlina do Rosenheima. Sljedeći zajednički susret o. Provincijala s bra-

ćom u Njemačkoj planiran je od 22. do 24. veljače 2017. godine u *Bildungszentrum* u Schmerlenbach. Na kraju sastanka otac provincijal fra Joško Kodžoman zahvalio je braći na predanom radu u Njemačkoj čime svjedočimo svoju ljudsku, kršćansku i franjevačku prisutnost.

RIM: POSTAVLJANJE U SLUŽBU ČITAČA

U petak, 4. ožujka 2016., na 51. obljetnicu sluge Božjeg o. fra Ante Antića, u kapelici Bezgrešnog začeća Međunarodnog bratstva blaženoga fra Gabriela M. Allegra u samostanu sv. Ante Padovanskog u Rimu, trojica naših bogoslova koji studiraju teologiju na Papinskom sveučilištu „Antonianum“ fra Toni Šimunović Erpušina, fra Dejan Međugorac, fra Jerko Kolovrat postavljeni su u službu čitača. U ime provincijala fra Joška Kodžomana u službu čitača postavio ih je fra Ivan Režić, student duhovnosti na postdiplomskom studiju na istoimenom Papinskom sveučilištu „Antonianum“.

U koncelebraciji su bili fra Ivan Vuletić, student crkvene povijesti na Papinskom sveučilištu „Gregoriana“ te fra Ivica K. Pavlović, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene te misionar u Kraljevini Maroko koji je trenutno na godini licencijata pri Papinskom institutu za arapski jezik i islamske znanosti.

Na kraju misnog slavlja fra Ivan je braći bogoslovima čestitao i poželio Božji blagoslov u njihovom vjernom i odanom vršenju službe naviještanja Božje riječi, ne samo riječima već i životom.

NAPUSTIO ZAJEDNICU

Fra Ante Batinović, bogoslov pete godine KBF-a u Splitu, napustio je našu Zajednicu dana 17. prosinca 2015. godine.

Želimo mu obilje Božjeg blagoslova u životu i radu.

IZVIJEŠĆE SA SJEDNICE JKPMOFM Zagreb, Kaptol – 28. i 30. siječnja 2016.

U Franjevačkom samostanu u Zagrebu, na Kaptolu, 29. i 30. siječnja 2016. održana je redovna sjednica JKPMOFM.

Na sjednici su bili nazočni svi provincijalni ministri i tajnik Konferencije fra Nikola Vukoja, a 30. siječnja, pridružio im se i generalni defintor iz Rima, fra Ivan Sesar. Sjednica je započela 29. 01. 2016. u 15 sati.

Nakon molitve, fra Lovro Gavran, predsjednik JKPMOFM, pozdravio je sve nazočne i zahvalio im na dolasku, a zatim se prešlo na rad, kako je bilo i najavljeno u dnevnom redu, koji je bio jednoglasno usvojen.

Izbor novog tajnika JKPMOFM

Za novog tajnika konferencije jednoglasno je izabran **fra Robert Bahčić**, član slovenske provincije Sv. Križa.

Nakon izbora tajnika, fra Lovro je zahvalio fra Nikoli Vukoji za njegov dugogodišnji rad. Naime fra Nikola je bio tajnik Konferencije punih 37 godina, za vrijeme kojih je mnogo toga predano, ustrajno i odgovorno uradio na dobrobit naših provincija i Reda.

I fra Nikola je zahvalio na dobroj suradnji i na mogućnosti upoznavanja tolikih dobrih ljudi.

Čitanje i usvajanje Zapisnika

Fra Nikola Vukoja je pročitao dva zapisnika s prošlih sjednica. Oba zapisnika su jednoglasno usvojena.

Fra Lovro je na kratko spomenuo da je na Generalnom kapitolu 2015. učinjeno sve kako je bilo i dogovoreno sa Sjevernoslavenskom konferencijom (SLAN) glede izbora generalnog defintora. Svi su dali potporu fra Ivanu Sesaru, pa je on i izabran.

Nakon toga je **fra Andrija Bilokapić** objasnio situaciju u svojoj provinciji. Provincija ima 52 brata, a prosječna starosna dob im je oko 65 godina. Generalna kurija je poslala brata iz Pa-

lestrine da vidi kuću u Pazinu, kako bi došlo do osnivanja bratstva poput onoga u Palestrini. Fra Andrija je svima uručio i prijedlog ugovora između Provincije sv. Jeronima u Zadru i Fundacije blaženog Egidija Asiškog (Palestrina).

Ratio formationis franciscanae

Fra Joško Kodžoman, zadužen za odgoj i izobrazbu na razini JKPM OFM, izvijestio je, da je njihovo vijeće izradilo RFF za Konferenciju. Sve su provincije dobile predložak, koji će onda svaka provincija dorati za sebe. Tekst je zatim poslan fra Domagoju Runji i fra Siniši Balajiću, te je od njih zatraženo da ga prevedu na talijanski. Sada je za to odgovoran fra Siniša.

Susreti provincijskih defintorija

Fra Joško predlaže da se susret svih defintorija naših provincija odgodi do jeseni 2016. ili možda čak i do proljeća 2017., jer ove godine imamo puno provincijskih kapitula, pa će biti izabrane i nove uprave. On je predložio da susret defintorija svih provincija bude u Međugorju – zbog samoga mjesta i zbog molitvenog ozračja. Provincijali su se složili da mjesto susreta bude Međugorje.

Znanstveni skup dviju konferencija

Fra Lovro je o razgovarao s fra Alanom Brzyskim, predsjednikom Sjevernoslavenske konferencije (SLAN) o upriličenju zajedničkog znanstvenoga simpozija JKPM OFM i SLAN. Tema bi bila: *Evangelizacija u postkomunističkom periodu u slavenskim zemljama*. Fra Joško je izvijestio da je o tome već razgovarao sa fra Mijom Džolanom, ravnateljem Franjevačkoga instituta za kulturu mira, jer on ima iskustava i znanja u organiziranju simpozija. Potrebno bi bilo aktualizirati franjevačku karizmu u našem društvu. Fra Mijo je već napravio koncept i sažetak istraživanja koje je poslao fra Jošku. Zbog važnosti samog skupa bilo bi dobro da se

simpozij održi u Zagrebu. Više od toga još nije dogovoreno.

Pravda, mir i očuvanje svega stvorenoga (PMOS)

Fra Ilija Vrdoljak, komu je povjereno to područje, obavijestio je kako je potrebno naći zamjenu za fra Miju Džolana, ravnatelja Franjevačkoga instituta za kulturu mira, jer on ne želi više voditi spomenuti institut. Institut je na području PMOS napravio puno vrijednih stvari: ekološka karta Europe, mnoštvo inicijativa u svezi enciklike *Laudato si'...*

Za tečaj PMOS koji će biti organiziran na Antonianumu u travnju 2016. potrebno je poslati barem jednoga brata iz Konferencije.

Do sljedeće sjednice potrebno je doraditi, a onda i potvrditi provincijske i konferencijski pravilnik za PMOS. Svaki od provincijala je dobio nacrt statuta za PMOS JKPMOFM.

Fra Joško je izvijestio kako bi fra Božo Vuleta bio voljan ponovno se aktivirati u radu instituta, a fra Ante Vučković je spreman da bude ravnatelj. Obojica dobro surađuju i zato bi i mogli preuzeti vođenje Franjevačkoga instituta za kulturu mira.

Pastoral zvanja

Fra Marijan Čuden, povjerenik Konferencije za pastoral zvanja, iznio je da na tom području značajnije suradnje među provincijama nema. Svaka provincija radi za sebe. Potom je izvijestio o susretu pod nazivom *Forum za zvanja* na razini slovenske provincije. Odaziv fratara je bio dobar i raspravljalo se o tomu kako se je radilo nekad, što radimo danas i kako ići naprijed.

O svetkovini sv. Franje, provincijalni ministar je napisao pismo vjernicima te ih je pozvao da uzmu knjižice s molitvama za nova zvanja. Knjižica je prevedena i na hrvatski jezik pod naslovom: *Uzmite i molite*. Svi provincijali dobili su CD s knjižicom.

Fra Ilija Vrdoljak je provincijalima podijelio upitnik za ulazak u Red, koji bi trebalo da popune kandidati nakon temeljitog razgovara s njima, a prije primanja u zajednicu.

OFS i FRAMA

Fra Andrija Bilokapić, povjerenik Konferencije za OFS i FRAM-u (OFS je službena oznaka od 2011.), podsjetio je da su OFS i FRAMA samostalni, a mi smo samo njihovi duhovni asistenti. S naše strane važna je pratnja i trajna formacija. Fra Andrija je na kratko izvijestio o djelovanju Konferencije nacionalnih duhovnih asistenata FRAME u 2015. godini.

Misije i evangelizacija

Fra Lovro Gavran, predsjednik Konferencije i povjerenik za misije i evangelizaciju na razini Konferencije, izvijestio je o bitnim stvarima koje su bile učinjene kroz proteklih šest godina.

Posljednja sjednica *Međuprovincijskog tajništva za misije i evangelizaciju* (MpTME) održana je u Kući susreta Tabor u Samoboru, 27. i 28. listopada 2015. Na tom susretu predloženo je sljedeće:

- neka na razini svake provincije zažive pučke misije kao što se već održavaju u zagrebačkoj i slovenskoj provinciji;
- preporuča se braći da pomažu afričkim provincijama u školovanju mladih afričkih franjevaca; moguće je i školovanje afričkih franjevaca na našim učilištima, od kojih bi pojedinci mogli pripomoći u pastoralnom radu naših provincija;
- neka svaka naša provincija ustroji kuću molitve poput Tabora sa svojim vlastitim programom;
- predlaže se da JKPMOFM potvrdi „*Pravilnik rada*“ MpTME. Tekst su provincijali dobili i na sljedećoj sjednici raspravljat će o njemu;
- Sljedeći susret MpTME bit će održan 25. i 26. listopada 2016. u Kući susreta Tabor, u Samoboru.

Prvi dio sjednice završio je molitvom u 18.30. **Drugi dio sjednice** započeo je 30. 01. 2016. u 9.15 s molitvom.

Fra Lovro, predsjednik Konferencije, pozdravio sve nazočne, a na poseban način fra Ivana Sesara, našeg generalnog definitora, koji je sudjelovao u radu Konferencije.

Fra Ivana Sesar, generalni definitor, donio je pozdrave cijele Uprave Reda, koja je ovih dana završila „*tempo forte*“ u Kuriji. Fra Ivan je spomenuo neke stvari o kojima se je govorilo i na Generalnom kapitulu:

Ekonomsko stanje Reda polako se rješava. Dug je već znatno smanjen.

Potom je fra Ivan obavijestio braću da su generalni ministri svih ogranaka Franjevačkoga reda potpisali ugovor da se do kraja 2017. godine moraju u Rimu udružiti sva franjevačka učilišta u jedno Franjevačko sveučilište. Ovu inicijativu i papa jako podržava. Na tom projektu sada rade tajništva za odgoj i izobrazbu svakoga ogranka našega Reda.

Fra Ivan je spomenuo da bi bilo dobro još prevesti na hrvatski i slovenski *Linee guida di animazione del Definitorio generale per gli anni 2016 e 2017* te ih izdati zajedno sa *Završnim dokumentom Generalnog kapitula 2015*.

Smjernice Reda napravljene su samo za dvije godine, a ne više za šest godina. Godina 2016. je godina milosrđa i tu je naglasak da se u našim zajednicama posveti posebna pozornost ozdravljenju narušenih odnosa među nama, unutar provincije.

Godina 2017. posvećena je pravdi, miru i ekologiji, a bazira na papinoj enciklici *Laudato si'*.

Susret JKPMOFM sa Generalnim definitori- jem planiran je početak lipnja 2017.

Fra Ivan je podsjetio na susret predsjednika svih Konferencija Reda u svibnju 2016. u Generalnoj kuriji. Jako je važna nazočnost svih predsjednika.

Fra Ivan je nakon toga govorio o poteškoćama zadarske provincije sv. Jeronima. Generalna uprava Reda traži od Konferencije suradnju sa

zadarskom provincijom. U travnju 2016. zadarska provincija ima kapitul, na kojem će morati donijeti važne odluke za budućnost provincije. Fra Andrija će sazvati izvanrednu sjednicu Definitorija, koja treba da pripremi kapitul, da bi se napravili novi koraci za rješavanje pitanja opstanka Provincije. Nakon kapitula provincijalni ministar će obavijestiti Konferenciju o odlukama i inicijativama zadarske provincije. Fra Ivan je ponovno naglasio da se mora u rješavanje problema provincije sv. Jeronima uključiti cijela Konferencija, jer to od nje traži Generalni ministar sa svojim Definitorijem. Fra Ivan naglašava da smo po savjesti dužni nešto učiniti, jer su naši samostani baština cijeloga našega Reda.

O projektu bratskoga života u Pazinu fra Ivan je spomenuo da Generalni ministar traži da bratstvo mora imati najmanje četvoricu braće. To će biti filijalna kuća samostana u Palestrini, koji je izravno ovisan o Generalnom ministru našega Reda. To je projekt Reda, a ne zadarske provincije. U Pazinu bi bilo hrvatsko bratstvo, pa zato Generalni ministar moli provincijale da o tome obavijeste svoju braću da se zainteresirani jave, i to na period od šest godina.

Na kraju sjednice **fra Lovro**, dosadašnji predsjednik Konferencije, zahvalio je svima na do- broj suradnji i bratskoj podršci u vršenju njegovih obaveza prema Konferenciji tijekom proteklih sedam godina. Posebno je zahvalio dugogodišnjem tajniku Konferencije, fra Nikoli Vukoji, koji mu je bio desna ruka. Fra Lovro smatra, budući da mu služba provincijala završava s provincijskim kapitulom koji počinje 04.04.2016., da je potrebno na ovoj sjednici izabrati novog predsjednika Konferencije, koji bi trebao sudjelovati i na susretu Stalnog vijeća UFME, koji će se održati 11.-12. ožujka 2016.

Provincijali su se ipak dogovorili da izbor novog predsjednika Konferencije bude nakon travanjskih provincijskih kapitula, jer inače bosanski i slovenski provincijal ne bi mogli biti kandidati za predsjednika, budući da su im u travnju izborni kapituli.

Prva izvanredna sjednica JKPMOFM će se održati **4. ožujka 2016. u Zadru**, s početkom u 12. sati. Na sjednici će biti prisutan i generalni

definitor fra Ivan Sesar, kao i Definitorij provincije sv. Jeronima.

Druga izvanredna sjednica JKPM OFM će se održati u Mostaru 20.-21. travnja 2016., s početkom u 12. sati. Na toj sjednici će se birati novo vodstvo i raspoređivati zaduženja unutar Konferencije.

Na kraju je fra Lovro, predsjednik Konferencije, zahvalio svima, a osobito domaćinu fra Iliji Vrdoljaku.

Zasjedanje je završeno zahvalnom molitvom u 11.30 sati.

Zapisnik vodio i uredio
Fra Robert Bahčić, tajnik JKPMOFM

PISMO NA POČETKU KORIZME U JUBILEJSKOJ GODINI MILOSRĐA

Mons. Marin Barišić

splitsko-makarski nadbiskup i metropolit

*Draga braćo svećenici,
redovnici i redovnice,
braćo i sestre u Kristu!*

“Isusova poruka milosrđa za mene, ponizno kažem, to je naj snažnija Gospodinova poruka” - tako kaže papa Franjo u svojoj knjizi Božje je ime Milosrđe. Svojom bulom Lice mi-

losrđa Sveti Otac je najavio i 8. prosinca 2015. otvorio Sveta vrata – Vrata milosrđa na bazilici sv. Petra u Vatikanu. Ove jubilarne godine Papa je napravio još jedan iskorak te je odredio da mjesni biskupi u svojim katedralama i svetištima otvore Vrata milosrđa kako bi jubilej doista bio blizu svima.

Tako smo 13. prosinca 2015. svečano otvorili Vrata milosrđa na našoj Prvostolnici, a potom i u tri naša marijanska svetišta: u Sinju i Vepricu (20. prosinca 2015.) te u prasnvetištu Gospe od Otoka u Solinu (27. prosinca 2015.).

Božje je ime Milosrđe! Milosrđe je prvi Božji atribut. Nema životne situacije iz koje ne možemo izići. Pozvani smo Božje milosrđe uvijek iznova naviještati, s novim zanosom i novim pristupom. Bula Lice milosrđa, kao i knjiga Božje je ime Milosrđe iskustvena su životna razmišljanja pape Franje koja nas vode dublje u otajstvo Božjeg milosrđa pred čije lice želimo ove korizme stupiti skrušena i radosna srca kao pojedinci i zajednica. Želimo da Božje milosrđe nađe svoje mjesto u našim srcima te po nama kršćanima, dobije i društvenu dimenziju.

Draga braćo i sestre, saslušavši prijedloge članova Prezbiterskog i Pastoralnog vijeća naše Nadbiskupije, a kako bismo što bolje duhovno i pastoralno svjedočili Godinu milosrđa, pripravili smo određene prigodne materijale koje ćemo dostaviti svim župama:

- Prigodna knjižica o sakramentu pomirenja „Dajte, pomirite se s Bogom!“ (teološki, du-

hovni i pastoralni vid), s pokorničkim bogoslužjem i obrascima ispita savjesti.

- Preklopnica, u tri varijante za djecu, mlade i odrasle, s pojedinačnim redom pomirenja i ispitom savjesti.
- Za svaki korizmeni petak uz pobožnost Križnog puta župnici će dobiti kratka razmatranja uz temu grijeha, opraštanja, ispovijedi, pomirenja i povezana s misnim čitanjima toga dana.
- U okviru vjeronauka u školama obraditi će se tema o milosrđu literarno i likovno.
- Tiskovni ured Nadbiskupije pripremit će prigodni serijal na temu tjelesnih i duhovnih djela milosrđa koje ćemo emitirati u sklopu redovite emisije na TV Jadranu.
- Neka se održe župne misije o temi Božjeg milosrđa uz proslavu zaštitnika župe.
- Powerpoint prezentacija o Papinoj buli Lice milosrđa (pripremio gosp. Petar Jurčević) može se prezentirati u okviru župnih susreta mladih, roditelja, obiteljskih zajednica...
- Tamo gdje postoje pojedine župne skupine vjernika, na mjesečnim susretima neka se proučiti bula Lice milosrđa i upozna knjiga Božje ime je Milosrđe.
- Akcija 24 sata za Gospodina predviđena je u petak uoči Cvjetnice, prilagođena našim mogućnostima, osobito po gradovima, uz određeni duhovni program i priliku za ispovijed.
- Na portalu Nadbiskupije otvorena je rubrika

Godina milosrđa koja će davati informacije o događajima i susretima na ovu temu te stavljati prigodne materijale.

- Svi dekanati naše Nadbiskupije pozvani su hodočastiti u našu Katedralu u devetnici sv. Dujmu.
- Ove svete Godine organizirat ćemo nadbiskupijsko hodočašće od 11. do 18. rujna 2016. pod nazivom Tragom Božjeg milosrđa, a koje uključuje posjet bazilici sv. Petra i audijenciju sa papom Franjom te posjet drugim svetištima u Italiji koja su osobito vezana uz temu milosrđa.

Draga braćo svećenici, osobito smo mi, zaređeni službenici Crkve, u ovoj jubilarnoj godini pozvani otkrivati svoj svećenički identitet kako bismo, kao ispovjednici i još više kao svjedoci, bili vjerodostojni znak Očeva milosrđa. Neka nam sv. Leopold Bogdan Mandić i sv. Padre Pio budu uzori i zagovornici da svi pokornici u nama prepoznaju i osjete Očevo Lice milosrđa.

Braćo i sestre, želim vam svima plodonosnu korizmu te sretnu i blagoslovljenu Godinu milosrđa. Neka nas zapljusne val milosrđa koji će se preko nas širiti do naših bližnjih i do svih ljudi dobre volje u našoj sredini!

Srdačan pozdrav u Gospodinu!

mons. Marin Barišić

splitsko-makarski nadbiskup i metropolit

U Splitu na Pepelnicu,

10. veljače 2016. godine.

IZABRANA NOVA UPRAVA SPLITSKE PROVINCIJE ŠKOLSKIH SESTARA FRANJEVKI

Redoviti provincijski kapitul Školskih sestara franjevki Krista Kralja Provincije Presvetog Srca Isusova sa sjedištem u Splitu održan je u provincijalnom središtu na Lovretu od 15. do 19. veljače. Kapitulom pod geslom "Ja sam s vama!" (Mt 28,20) predsjedala je vrhovna predstojnica s. Klara Šimunović. Posljednjega dana Kapitula, u petak 19. veljače, izabrana je nova Provincijska uprava.

- s. Andrea Nazlić - provincijalna predstojnica
- s. Tamara Bota - provincijalna zamjenica i prva savjetnica
- s. Željka Čeko - druga savjetnica
- s. Sanja Stojić – treća savjetnica
- s. Senka Jenjić – četvrta savjetnica.

IZABRANA NOVA UPRAVA PROVINCIJE SVETE OBITELJI U HERCEGOVINI

Dana 26. veljače, u sklopu slavlja Redovitog provincijskog kapitula Školskih sestara franjevki Provincije Svete Obitelji u Hercegovini, u duhovnom centru "Biskup fra Paškal Buconjić" u Bijelom Polju, pod predsjedanjem vrhovne predstojnice s. Klare Šimunović, izabrana je nova uprava Provincije:

- s. M. Zdenka Kozina, provincijska predstojnica
- s. M. Petra Bagarić, prov. zamjenica i prva savjetnica
- s. M. Mila Mikulić (ml.), druga savjetnica
- s. M. Lidija Glavaš, treća savjetnica
- s. M. Kristina Barbarić, četvrta savjetnica

NOVO VODSTVO KONFERENCIJE VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA I POGLAVARICA BIH

Četrnaesta izborna skupština Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine održana je 5. ožujka 2016. u samostanu sestara Služavki Malog Isusa u Gromiljaku. Skupštinom je predsjedao predsjednik Konferencije fra Lovro Gavran.

U izbornom dijelu Skupštine za predsjednika je izabran provincijal Hercegovačke franjevačke provincija Uznesenja BDM dr. fra Miljenko Šteko, a za potpredsjednicu provincijska predstojnica Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije mr. s. Kata Karadža.

BOŽIĆNI KONCERT U VUKŠIĆU

U organizaciji župnika fra Damira Čikare-Ćire u crkvi Sv. Kate u Vukšiću održan je 5. siječnja 2016. treći tradicionalni božićni koncert na kojem je nastupila jedna od najboljih ženskih klapa u Hrvatskoj Skradinke iz Skradina.

Klapa Skradinke izvele su slijedeće pjesme: Veselmo se, Tri kralja, Ave Marija, Sretan je svijet, O sveta divice, Deck the halls, Božić bez tebe, Milost, Tiha noć, Visovac, To je tvoja zemlja i Narodi nam se. Tijekom jednosatnog koncerta darovale su onu istinsku božićnu ljubav, radost i toplinu. Crkveni zbor iz Vukšića otpjevao je na poznati pučki način U sve vrime godišta i Spavaj spavaj ditiću. Zajedničkim snagama cijela crkva otpjevala je Radujte se narodi, nakon čega je uslijedio posljednji i najduži pljesak prepune crkve.

“Ove godine ugostili smo klapu Skradinke s kojom me veže višegodišnje prijateljstvo. Vjerujem da su nam svima zajedno na vrlo lijep i poseban način poželjele blagoslovljen Božić, sretnu i blagoslovljenu Novu godinu. Osobno sam za vrijeme školovanja na bogosloviji bio član u dvije klape i zato uvijek rado zovem klape na božićni koncert. S ponosom moram istaknuti da ovaj koncert poklanjam svim mojim župljanima kao znak velike zahvalnosti jer na ovim prostorima od davnina postoji živa i jaka vjera, puno je duhovnih zvanja, ovdje djeca i ljudi uvijek u velikom broju nedjeljom na misu dolaze” rekao je na kraju pun ponosa fra Damir Čikara-Ćiro. Svečani koncert svojom nazočnošću uvećao je gradonačelnik Grada Benkovca gospodin Branko Kutija.

ŽIVE BOŽIĆNE JASLICE U KNINU

Petu godinu za redom, a prvi put ispred crkve Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta u Kninu su postavljene žive božićne jasllice.

Dvije godine ranije žive jasllice su postavljene na glavnom gradskom trgu u Kninu, a kako je ove godine 4. kolovoza posvećena zavjetna crkva Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta dobili smo priliku sagraditi jasllice na puno većem prostoru ispred Gospine crkve.

U desetak dana postavljena je ograda, od masivnih bukovih trupaca sagrađena je štalica, iskopan je “potočić” preko kojeg prelazi most, bunar te ognjište pored kojeg se griju pastiri.

Tu scenografiju Betlehema 26. i 27. prosinca oživila je kninska FRAMA odjevena u uvjerljive kostime iz tog doba uprizorujući Mariju, Josipa i pastire koji su došli pozdraviti malog Isusa.

Posebno oduševljenje kod kninskih vjernika pogotovo najmlađih koji su jasllice pohodili u velikom broju izazvale su naravno domaće životinje bez kojih jasllice ne mogu, a bili su tu magarac, razne egzotične kokoši, ovce s janjadi te zečica s deset zečića koje su maleni mogli pomaziti i igrati se s njima, a u potoku su plivale tri pastvrve s Krčića, naravno najviše zanimanja je bilo za jahanje tovara koji je to strpljivo podnosio.

Zvučnu kulisu cijelo vrijeme od 14 do 16 sati davao je uz posebno nadahnuće kninski VIS David, a prigodne tekstove je čitao kninski vjeroučitelj Dragan Miličević.

Uprizorenje živih jasllica u Kninu koje je i ove godine organizirala je župa, a možete pogledati i 10. siječnja 2016. godine u istom vremenu od 14 do 16 sati.

BILICE: BLAGOSLOV OBITELJI ŽUPE UZNESENJA BDM – STARI OBIČAJI NA NOVI NAČIN

U našem narodu tradicionalno se udomaćio se lijep običaj posjeta svećenika obitelji, najčešće u božićnom vremenu. Iako postoje razlike od mjesta do mjesta, od župe do župe, jedinstveno je svima da se ovom prigodom obitelj okuplja na zajedničku molitvu, praćenu sveće-

ničkim zazivom Božjeg blagoslova na sve članove obitelji. Točnije, obitelj moli za blagoslov i stavlja se pod zaštitu Svevišnjega Boga.

I ne tako davno, mjesni župnik svečano je pohodio obitelji po kućama u pratnji ministranata obučenih u bijele haljine, kao i u pratnji sa-

kristana, koji je obično držao u ruci kadionicu s gorućim tamjanom, a znamo da je tamjan jedan od darova Sveta tri kralja. Ponegdje je tako i danas zadržan ovaj lijepi, satri običaj. Taj običaj se ove godine provodi i u Župi Bilice, ali na jedan novi, pomalo izmijenjen i neobičan način.

Ove godine, 22 svećenika, uglavnom redovnici, većinom franjevačkog reda, dana 9. siječnja 2016., krenuli su u zajednički „blagoslovni pohod“ svim obiteljima u našoj Župi. Oko 710 obitelji pozvani su na zajedničku molitvu koju predvode svećenici, u pratnji svojih vodiča (prošlogodišnjih i ovogodišnjih krizmanika, te članova FRAME), raspoređeni po unaprijed određenim područjima (dijelovima) naselja u sastavu naše Župe.

Ova lijepa „priča“ počela je već u 8 sati ujutro kada su vrijedne župljanke pripremile svećenicima i njihovim vodičima doručak uz kolače i tople napitke. Bila je to prilika da se upoznaju svećenici i njihovi vodiči, te da se podijele plan i popis obitelji koje će pohoditi svaki od svećenika. Već u 9 sati naši svećenici svečano su krenuli prema obiteljima koje je naš župnik fra Tomislav Brekalo pripremio za blagoslov na nov način, podjelom pisanih obavijesti o tome svim

obiteljima. Blagoslov obitelji „na bilički način“ na samom početku ove Jubilarne ili Zlatne godine milosrđa, ne samo da je prikladan, već je pravi odgovor na poziv Pape Franje svećenicima da budu „misionari milosrđa“, „graditelji za sve ljude susreta punog ljudskosti“, „znak majčinske skrbi Crkve u Božjem narodu“.

Uz Zlatnu godinu milosrđa, godina 2016. je za našu Župu, posebno jubilarna godina jer ujedno slavimo 50. obljetnicu osnivanja naše Župe.

U blagoslovu obitelji Župe Uznesenja BDM u Bilicama su sudjelovali: fra Silvestar Bota, fra Mirko Klarić, fra Ante Vukušić, fra Filip Milanović-Trapo, fra Perica Maslač, fra Krešimir Mikelić, fra Božo Ćurčija, fra Mile Marović, fra Žarko Maretić, fra Petar Teskera, fra Ivan Lukač, fra Lazar Perica, fra Miroslav Bustruc, fra Domagoj Runje, fra Božo Duvnjak, fra Jure Šimunović, fra Mladen Kovačević, fra Edvard Sokol, fra Ante Bešlić – đakon (svi članovi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja – Split; fra Ivan Bradarić (OFMConv. – Rektor Nacionalnog svetišta sv. Nikole Tavelića i Gvardijan Franjevačkog Samostana sv. Frane u Šibeniku) i pater Paul Abass Karmoh Karim

(CSSP župnik Župe Zablaće i Mandalina), i don Tomislav Puljić, dekan Šibenskog dekanata biskupije.

Sve svećenike domaćini su prigodno darovali, a pripremljen je i zajednički ručak u Samostanu sv. Ante na Šubićevcu.

U ime župljana Župe Uznesenja BDM u Bilibicama, zahvaljujemo svećenicima - redovnicima koji su se odazvali pozivu našeg župnika za sudjelovanjem u tradicionalnom blagoslovu obitelji na novi - „bilički“ način.

PASIONSKA IGRA “MUKA GOSPODINA NAŠEGA ISUSA KRISTA”

Župljani Župe sv. Ante Padovanskog tradicionalno kroz korizmu izvode pasionsku igru “Muka Gospodina našega Isusa Krista”. Svi zainteresirani župnici i gvardijani mogli su se javiti fra Ivanu Lukaču za izvedbu Muke.

Kroz ovu korizmu MUKA je izvedena u slijedećem župama:

- 19. veljače – Kaštel Gomilica u 18 sati
- 20. veljače – Studenci u 18 sati
- 26. veljače – Plina Stablina u 18 sati
- 27. veljače – Karin u 18 sati
- 28. veljače - Zadar - Smiljevac u 18 sati
- 5. ožujka – Šibenik - Šubićevac u 17 i 19 sati
- 6. ožujka – Karlovac – Presvetog Srca Isusova u 19 sati
- 7. ožujka – Zagreb u 19 sati Zaprešić - Marije Kraljice Apostola
- 11. ožujka - Primošten u 17 sati
- 12. ožujka – Ovčarevo u 18 sati
- 13. ožujka – Novi Travnik u 12 sati
- 15. ožujka – Knin crkva GVHKZ u 18.30 sati - Live

- 17. ožujka – Lički Osik u 18 sati
- 19. ožujka – Rama - Gračac u 18 sati
- 23. ožujka – Pakoštane u 18 sati

Prvi put MUKA je izvedena 25. ožujka 2011. u crkvi Gospe Velikoga Hrvatskog Krsnog Zavrjeta u Kninu. Nakon izvedbe u Kninu Muka je izvedena u slijedećim župama ili samostanima: Zatonu, Unešić, Murteru, Domu starijih osoba u Oklaju, Šubićevac, Dugopolje, Livno-Gorica, Pirovac, Promina, Lišane Ostrovičke, Podbablje, Vojnić-Šipovača, Zagreb–Špansko, München, Cista Velika, Podaca, Makarska-Kraljice mira, Kupres, Jajce, Bila kod Livna, Grabovica, Šibenik - Katolička škola, Mostar–Franjevački samostan, Podbablje, Vrlika, Kistanje, Ogorje, Promina, Cista Velika, Zagvozd, Vrgorac, Krilo Jesenice, Zagreb – Dubrava, Beč, Veliki Brištov, Drniš, Vodice, Kistanje, Vidoši, Konjevrate, Srima, Donji Lapac, Košute, Drvar, Kraljeva Sutjeska, Vareš, Busovača, Split, Sešvetski Kraljevac, Čavoglave...

ČVRLJEVO: PROSLAVA IMENA ISUSOVA

U nedjelju, 17. siječnja 2016., u župi Čvrljevo proslavljeno je Ime Isusovo kojem je posvećena i župna crkva. Svečanu sv. misu predslavio je magistar bogoslova u Splitu na Trsteniku i profesor na KBF-u fra Ivica Jurić. U koncelebraciji je bio župnik fra Ante Jurić Talaja. Svetkovina Imena Isusova u Čvrljevu je na prvu nedjelju poslije 14. siječnja, datuma na koji je ova svetkovina padala prije reforme liturgijskog kalendara. Misno slavlje započelo je u 11 sati procesijom oko župne crkve, a pjevanje na misi animirali su bogoslovi pod vodstvom fra Frane Bosnića.

Fra Ivica je u propovijedi naglasio da se Marija zauzima za nas kao što se zauzela za mladence u Kani Galilejskoj kada su se našli pred velikim problemom. „Marija nam je iz evanđelja pružila primjer. Nije bilo potrebno da netko od obitelji ili rodbine zamoli pomoć od Marije – ona je sama vidjela i zauzela se za mladence.

Čak je i mimo plana nagovorila svoga Sina da nešto učini“, kazao je fra Ivica. Ispričao je također Ezopovu basnu o mravima i cvrčku koji predstavljaju ljude radoholičare, kapitaliste, odnosno ljude dokone umjetnike, filozofe. Premda se nameće prvi tip ljudi kao pozitivan, fra Ivica je naglasio da „trebamo, s jedne strane puno raditi ali i nikada ne zaboraviti da nije sve u radu i da smo svi mi dar: mi drugima i drugi nama. Mi ne živimo samo da bismo radili, nego radimo da bismo živjeli.“

Pred kraj mise župnik fra Ante čestitao je svima okupljenima svetkovinu Imena Isusova i zahvalio propovjedniku fra Ivici na poticajnim riječima. Slavlje se potom nastavilo za bratskim stolom u župnoj kući uz radosnu pjesmu gdje je bogoslove i okolne župnike srdačno primio župnik fra Ante koji ovoj župi vjerno služi već 13 godina.

PRIMORSKI DOLAC: PROSLAVA SV. ANTE

U nedjelju, 17. siječnja 2016., u župi Primorski Dolac proslavljen je suzaštitnik župe sv. Ante pustinjač. Svečanu svetu misu predvodio je fra Josip Gotovac, ekonom provincije Presvetog Otkupitelja. Slavlje je započelo u 11 sati procesijom oko župne crkve i groblja, a pjevanje je predvodio župni zbor. Unatoč buri i hladnoći, okupio se veliki broj župljana, ali i hodočasnika iz okolnih sela. U procesiji su se uz kip, vijorili barjaci iz sve četiri župne crkve, a

članovi mjesnog KUD-a u narodnim nošnjama iskazali su poštovanje svecu.

Na kraju svete mise župnik fra Josip Mandarić zahvalio je propovjedniku na poticajnim riječima da hrabro nosimo životne križeve te se uz Božju pomoć lakše suočavamo sa svim izazovima života po uzoru na sv. Antu Pustinjaka. Pozvao je vjernike na oslobađanje od svake navezanosti i uzajamnu molitvu, osobito u ovoj Godini Milosrđa!

SPLIT: ODRŽANO MOLITVENO BDIJENJE POVODOM ZATVARANJA GODINE POSVEĆENOG ŽIVOTA

Povodom zatvaranja Godine posvećenog života u nedjelju, 31. siječnja 2016., u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu, splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić predvodio je molitveno bdijenje za redovnike i redovnice u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji. Godina posvećenog života koju je proglasio papa Franjo i koja je otvorena 30. studenoga 2014. godine, završava na blagdan Svijećnice 2. veljače 2016. godine. Više od 200 redovnika i redovnica, novaka i redovničkih pripravnika okupljenih iz Splita i okolnih mjesta prisjećali su se sa za-

hvalnošću i u molitvenom ozračju svojih početaka kako bi s nadom prigrlili budućnost i s još većim oduševljenjem živjeli svoju sadašnjost. Služba riječi bila je satkana od svetopisamskih čitanja i dijelova iz pismene ostavštine utemeljitelja redovničkih družbi sl. B.J. Stadlera, sv. Marije Krucifikse, sv. Ignacija Loyole, bl. Marije Terezije od sv. Josipa, sv. Vinka Paulskog, bl. Marije Petković, majke Franziske Lechner, majke Klare Žižić, sv. Dominika, sv. Frane Asiškoga i sv. Benedikta.

„Okupili smo se večeras da bi zahvalili Gospodinu za Radosnu vijesti koju životom i radom svjedoče osobe posvećenog života. Zahvalni smo i za povijesti vaših utemeljitelja i vaših redova te za bogatstvo vaše prisutnosti u našoj Crkvi i narodu. U Godini koja je za nama trudili smo se s većim žarom živjeti sadašnjost i s većom nadom i povjerenjem gledati u budućnost. No njen završetak ne znači kraj naših propitkivanja već početak, stoga vjerujem da ćemo se svi zajedno tijekom Godine milosrđa koju smo nedavno započeli, još više zauzimati da s oduševljenjem živimo svoje posvećenje i služenje Bogu u braći ljudima“, istaknuo je nadbiskup.

Okupljenim redovnicama i redovnicima obratio se i njihov delegat za Splitsko-makarsku nadbiskupiju fra Petar Lubina koji je rekao: „Evo nas na zaključku Godine posvećenog života, koja završava na blagdan Prikazanja Gospodinova u Hramu 2. veljače 2016. što ćemo zajedno proslaviti u našoj prvostolnici. Imali smo prigodu sjetiti se sa zahvalnošću svoje prošlosti kako bismo s nadom prigrlili budućnost i s oduševljenjem živjeli svoju sadašnjost. Jesmo li osjetili pomak na bolje u našem životu i radu? Je li se on dogodio i na drugim razinama? Jesmo

li ostali zatvoreni u svojim uskim krugovima ili smo krenuli prema rubovima, prema potrebnima ili zapostavljenima i u kojoj smo mjeri to učinili? Sigurno bi se dalo učiniti mnogo više. Zaključujemo Godinu posvećenog života, ali pred nama ostaju zadaci da živimo ciljeve koji su nam bili postavljeni. Stoga neka i postavljena pitanja ostanu na razmišljanje svakoj našoj zajednici i svakom pojedincu kako bismo se, tijekom Godine milosrđa koju smo nedavno započeli, još više zauzimali da oduševljenije živimo svoje posvećenje i služenje Bogu u braći ljudima. Zahvaljujem o. Nadbiskupu na predvođenju slavlja, fra Domagoju na priređivanju obrasca, svim sestrama i braći koji su tomu doprinijeli, s. Mirti i fra Frani na predvođenju pjevanja i sviranju, svim čitačima, svima vama. Neke nas sve prati Božji blagoslov u životu i radu na slavu Božju i na korist našem hrvatskom narodu!“, završio je fra Petar.

Tekstove za molitveno bdijenje priredio je fra Domagoj Volarević, a čitali su ih predstavnici pojedinih družbi. Bdijenje je popraćeno pjesmom redovnika i redovnica kojima je ravnala s. Mirta Škopljanac Mačina, uz klavirsku pratnju fra Frane Bosnića.

IMOTSKI: DAN POSVEĆENOG ŽIVOTA

Franjevci imotskoga samostanskog okružja i časne sestre koje žive u Imotskom na blagdan Prikazanja Gospodinova – Svijećnicu u utorak 2. veljače svečano su proslavili Dan posvećenog života. Vrhunac slavlja bilo je euharistijsko slavlje s pjevanom Večernjom, koje je u 18 sati u crkvi sv. Franje predvodio župni i samostanski vikar fra Zoran Kutleša, uz koncelebraciju gvardijana fra Kristiana Stipanovića i još sedmorice svećenika. Slavlje je počelo blagoslovom svijeća, a nastavilo se molitvom Večernje.

U prigodnoj propovijedi fra Zoran je rekao da je Dan posvećenog života uveo papa Ivan

Pavao II. 1997. godine. Podsjetivši sve na važnost redovnika i redovnica u životu Crkve, fra Zoran je istaknuo njihovu ulogu u povijesti Imotske krajine. Bez fratara i časnih sestara ne možemo ni zamisliti povijest ovog kraja, što ćemo osobito slaviti sljedeće godine kad bude-mo obilježili 300 godina oslobođenja Imotske krajine od Turaka. Fra Zoran je zatim potaknuo redovnike i redovnice na zahvalnost Bogu za dar zvanja. Propovijed je zaključio poticajem svim vjernicima da mole za svoje fratre i časne sestre da vjerno obavljaju poslanje koje im je Bog povjerio.

BLAGDAN SVIJEĆNICE I DAN POSVEĆENOG ŽIVOTA U SPLITU

Blagdan Svijećnice - Prikazanja Gospodinova i Dan posvećenog života za redovnice i redovnike na području Splitsko-makarske nadbiskupije, svečano je proslavljen u utorak 2. veljače 2016. Katedralni župnik i povjerenik za obitelj don Tomislav Čubelić predvodio je obred blagoslova svijeća u crkvi Sv. Dominika, potom svečanu procesiju s upaljenim svijećama u kojoj su sudjelovali brojni svećenici, redovnici i redovnice, bogoslovi, kandidatice i vjernici laici, te euharistijsko slavlje u splitskoj prvostolnici Sv. Dujma.

Uvodeći u slavlje, nadbiskupski delegat za redovnike i redovnice fra Petar Lubina rekao je: „Lijepo nas je vidjeti ovako okupljene na Svijećnicu, blagdan Prikazanja Gospodinova u hramu, kad se prisjećamo mlade majke Marije koja je 40. dan nakon poroda donijela svoga Jedinorođenca u Hram prikazati Bogu. Slično su i nas, kad smo bili mali, roditelji i kumovi donijeli u crkvu i prikazali Gospodinu, kad smo, po sakramentu krštenja, postali djeca Božja. Danas se mi, Bogu posvećeni zavjetovanjem evanđeoskih savjeta, želimo prisjetiti onoga trenutka kad smo se, svojim zavjetima na poseban način prikazali Bogu i stavili mu se u službu. Slavimo Dan posvećenog života. Danas zaključujemo Godinu posvećenog života tijekom koje smo imali prigodu sa zahvalnošću se prisjetiti svoje prošlosti, promotriti što je naše utemeljitelje oduševilo za nasljedovanje Isusa, što je

nas potaknulo da pođemo njihovim putem, što nas je kroz život nosilo i davalo nam snage da ustrajemo, kako bismo s oduševljenjem i predanošću Bogu živjeli svoju sadašnjost te s nadom prigrlili budućnost koja je pred nama. Godina posvećenog života završava, ali ne i naše posvećenje! Iako nam se budućnost ne čini odveć

ružičastom, ne bojmo se! Na putu nismo sami. Bog je zajedno s nama, a mi smo se u službu stavili njemu. "Ta Bogu ništa nije nemoguće!" (Lk 1, 37), zadnje su riječi koje je anđeo rekao Mariji u Nazaretu. Bog, naime, može sve, ali i oni koji s Bogom žive i rade mogu puno više negoli misle! U svojoj providnosnoj ljubavi Bog je i s nama i vodi nas. Uveo nas je u Izvanredni jubilej milosrđa, i kroza nj želi na poseban način biti s nama kako bismo svoje posvećenje još u izobilnijoj mjeri mogli živjeti. Godinom milosrđa htio nas je podsjetiti da je "Božje milosrđe postalo živo, vidljivo i dosegnulo svoj vrhunac u Isusu iz Nazareta" (Lice milosrđa, 1), kojega smo svi mi prigrlili po sakramentu krštenja i želimo ga slijediti. Mi, koji smo ostavili sve što smo imali, i njega odlučili iz bližega nasljedovati, postali smo na osobit način vidljivi tragovi milosrđa Božjega u svijetu u kojem živimo. Jedna je od naših proročkih uloga u današnjem svijetu "svojim riječima i djelima prenositi milosrđe, kako bismo dotaknuli srca svih ljudi i potaknuli ih da ponovno pronađu put koji vodi k Ocu" (usp. LM 12) koji čovjeka uvijek iznova poziva, izgubljene nalazi, ožalošćene tješi, grješnicima oprašta i svima pomaže. Da bismo to i mogli, milosrđe Božje moramo najprije u životu i sami iskusiti i dopustiti da nas ono zahvati. Stoga je nužno da se osjetimo da smo od Boga ljubljani, da se prepustimo njegovoj ljubavi i dobroti te dopustimo da nas On mijenja i preobražava na svoju sliku. Neka to bude naš novi korak tijekom Godine milosrđa, kako bismo još oduševljenije živjeli svoje posvećenje i služenje Bogu u braći ljudima. S tim mislima svima želim blagoslovljen Dan posvećenog života i milosrđem ispunjenu Godinu milosrđa!“, završio je fra Petar.

U homiliji don Tomislav Ćubelić je kazao kako je Crkva proglasila Godinu posvećenog života kako bi se redovnici i redovnice, svećenici ali i svi vjernici zagledali u svoju dubinu i promotrili što nose u sebi jer biti posvećen Bogu znači živjeti iz izvora Kristove osobe. „Utemeljitelji vaših redova, sv. Dominik, sv. Frane Asiški, sv. Benedikt, sl. B. J. Stadler, sv. Marija Krucifiksa, sv. Ignacije Loyola, sv. Vinko Paulski i mnogi drugi, vidjeli su Crkvu drugačijom od one u koju su zatekli i htjeli su je učiniti bo-

ljom i prepoznatljivijom. To je i u nama trebala probuditi Godina posvećenog života. Želju da život u redovničkim, svećeničkim i svim ostalim kršćanskim zajednicama bude drugačiji i bolji od onog kakvog smo ga zatekli. Jesmo li u tome uspjeli?“. Citirajući papu Franju kada govori da mnogi pokušavaju pobjeći od drugih i naći zaklon u ugodu privatnosti, odbacujući stvarnost društvenog aspekta evanđelja, kazao je kako starac Šimun svima može biti putokaz da se može drugačije i bolje. Istaknuo je kako je Šimun prepoznao dijete Krista te da mu se tim susretom ispunila životna želja pa je i sam rekao da ga Bog može otpustiti u miru. Starac je cijeli život čekao susret s Bogom kojeg je vjerom prepoznao i životom svjedočio. S Kristom je kompletirao život i nije ga strah smrti jer kada životno susretne Krista čovjek može i živjeti i poći u miru. „Koja je naša želja? Što nas ispunja? Susret s Kristom ili materija? Živimo li u miru i bojimo li se smrti? Šimun nije nesretan u čekanju kao mi već čeka stabilno i nadom, uvjeren da ga Duh Božji vodi. Mi ne znamo životu, vjeri, istini, svjedočanstvu, dati vremena. Naše molitve naliče na naše žurbe. Nemamo strpljenja stajati niti čekati pred Bogom jer smo zatrpani stvarima, brigama, kućama i poslom. A teško Boga prepoznati ako ne odvojimo vrijeme“, upozorio je don Ćubelić izrazivši bojazan da su svjetovnost, profanost, sekularizacija i tehnika daleko više ušli u živote pojedinaca i zajednica nego što su se posvećenim životom oblikovali ljudi koje im je Bog povjerio. „Jesmo li uspavani kao apostoli u Gestemenaskom vrtu dok se u svijetu odvija drama? Jesmo li navikli na samostane, župne kuće, ritam ustajanja i obredna ponašanja, a radost svjedočanstva nam nije prepoznatljiva? Ukoliko jesmo moramo se hitno probuditi“, naglasio je propovjednik.

Čestitajući Dan posvećenih osoba u svoje i u ime splitsko-makarskog nadbiskupa Marina Barišića koji je u Dubrovniku na proslavi sv. Vlaha, don Ćubelić je redovnicama i redovnicima poručio da budu radosni i hrabri jer je sadašnjost i budućnost na svima njima. Pjevanje je predvodio zbor redovnica i bogoslova pod ravnanjem mo. s. Mirte Škopljanac Mačine.

ŽUPLJANI PROMINE HODOČASTILI GOSPI LURDSKOJ I BL. ALOJZIJU STEPINCU

U nedjelju, 7. veljače 2016., župljani Promine pod vodstvom župnika fra Petra Pletikose hodočastili su u Zagreb Gospi Lurdskoj i bl. Alojziju Stepincu.

Od 1975. godine tradicionalno se održavaju susreti Prominaca nastanjenih u Zagrebu u crkvi Majke Božje Lurdske u Zagrebu. Ove godine 40-ak župljana u organizaciji župe sv. Mihovila i općine Promina krenuli su u Zagreb.

Na početku putovanja župnik je uz molitvu i nekoliko razmišljanja razloga našega hodočašća predvodio naš hodočasnički put. Zanimljivo je bilo da je naš župnik fra Petar na prvome susretu 1975. godine bio gvardijan u svetištu Gospe Lurdske u Zagrebu a da nas u Zagrebu uz naše Promince čeka i naš fra Ivan Maletić sa službom u samostanu.

Prvi sastanak Prominaca u Zagrebu, 1975. godine, predvodio je tadašnji župnik fra Srećko Vekić koji je ovih dana bio u Zagrebu i sa velikim zadovoljstvom odlučio je dočekat susret sa svojim Promincima.

Uz molitvu, pjesmu, kako mladih tako i malo starijih hodočasnika brzo nam je prošao put do Zagreba. Već u 12 sati bili smo pred svetištem a sv. misa je bila zakazana u 12.30 sati. U dvorištu svetišta sastali smo se s Promincima koji žive u Zagrebu.

Na početku sv. mise sadašnji gvardijan fra Mate Matić pozdravio je kako župljane tako i

Promince koji žive u Zagrebu. Misu je predvodio fra Petar Pletikosa uz sudjelovanje fra Ivana Maletića i fra Srećka Vekića.

Svetopisamska čitanja navijestili su Karla Gojčeta, Lucija Tošić i Ivan Žulj. Župnik Promine fra Petar je pozdravio sve prisutne i iznio sadašnju statistiku u župi Promina. Svim prisutnim ostat će u sjećanju obraćanje fra Srećka Vekića.

Nakon sv. mise svi prisutni su se sastali u dvorištu samostana. Uz župni list »Promina«, katolički kalendar i malo razgovora završili smo susret u svetištu Gospe Lurdske.

Svi skupa zaključili smo da je ovaj put izostao dogovor s Prominjanima koji žive u Zagrebu. U cilju druženja i održavanja poveznice s rodnim krajem Prominjani u Zagrebu trebali bi se organizirati kao nekada i obnoviti Zavičajni klub.

Oko 14.30 sati krenuli smo autobusom prema katedrali. Fra Petar je svoje župljane je proveo kroz katedralu a najviše vremena, uz molitvu, proveli smo uz grob bl. Alojzija Stepinca. Zahvaljujući lijepom vremenu imali smo priliku prošetati se bližom okolicom.

Oko 16 sati krenuli smo na ručak koji je organizirao naš Prominac Stanko Aralica. Nakon ručka Stanko je sa svojim Promincima zapivao nekoliko pisama i nakon toga krenuli smo iz Zagreba prema svojoj Promini. Uz zahvalu Bogu na današnjem danu, fra Petar je predvodio molitvu kad smo napuštali Zagreb.

Obogaćeni svim doživljenim veselje se osjetilo i u autobusu cijelim putem povratka. Pjesma svih prisutnih pratila nas je do našega Oklaja u 23 sata. Uz saznanje i dogovor da bi ovakvih hodočasnčkih putovanja trebalo bit još pošli smo svojim kućama.

ZAGREB: PROSLAVLJEN BLAGDAN MAJKE BOŽJE LURDSKE

Svetište i župa Gospe Lurdske u Zagrebu svečano je u četvrtak 11. veljače 2016. proslavila svetkovinu svoje nebeske zaštitnice. Središnje euharistijsko slavlje, u zajedništvu s petnaestak svećenika Maksimirsko-trnjanskog dekanata, predvodio je zagrebački pomoćni biskup mons. Ivan Šaško. Izražavajući radost što je i ove godine u prigodi svetkovine u toj

župi, rekao je kako svetište u srcu našega Zagreba “nije smješteno uz rijeku Gavu, ali je na rijeci ljudskih života, gdje nam je potrebna Božja prisutnost i Marijin zagovor protiv raznih bujica, protiv bolesti i tjeskoba naše suvremenosti.”

Nakon devet dana priprave, oslušivanja Božje riječi, preispitivanja i poticaja, slavlja sakramenata pomirenja i bolesničkoga pomazanja, večeras smo došli zahvaliti, pjevati, primiti svoje živote i živote bližnjih Božjemu milosrđu i Marijinoj nježnosti. To molimo osobito za sve bolesne i za njihove obitelji, kao i za one koji se za njih brinu: za liječnike, za medicinske sestre, za svo medicinsko osoblje, za njegovatelje i njegovateljice, za znanstvenike i u društvu odgovorne osobe koje ublažuju boli i očituju brižnost za njih, rekao je biskup Šaško.

Homiliju je počeo osvrtom na misno evanđelje (Iv 5, 1-9), posebno ukazujući na bolnu rečenicu za tadašnje i današnje društvo: “Gospodine, nikoga nemam tko bi me uronio u kupalište kad se voda uzbiba.” Pojasnio je kako je u izvorniku Evanđelje još dramatičnije, jer je doslovno zapisano: “Gospodine, nemam čovjeka”, a to je rečenica koja obuhvaća mnoge osamljene, umiruće, beznadne, odbačene ljude, kako stare, tako i mlade, čak i djecu. Tako suvremeno društvo može s pravom reći da puno toga ima, ali prečesto nema čovjeka, nema ljudskosti. A najčešće je upravo tako: kada imamo nečega previše, čovjeka ima premalo. I bolesnik iz Evanđelja vjerojatno je u početku bolesti imao ljude koji su ga pohodili, došli pogledati; netko od rodbi-

ne, poneki ustrajniiji prijatelj. No, osamljenost je postajala većom. Možemo se pitati što je sve pridonijelo toj osamljenosti. Je li to puki prolazak vremena, nove brige u životima ljudi, okolnosti koje su stvorile nove poteškoće, ili pak nelagoda što mu se ionako ne može pomoći.

Blažena Djevica Marija, kao Majka čovječanstva, uči nas čovještvu. Majka prepoznaje što nam nedostaje. Prva potreba je prepoznavanje Božje prisutnosti, druga je za poštovanjem svoje stvorenosti koja se ne događa u oholosti. Oholost i umišljenost čovjeka na zemlju donosi ružnoću, prljavštinu; ona uništava čovjeka i stvoreni svijet. Treća je potreba za ljubavlju, prihvaćanjem i milosrđem. U tome nastaje novi čovjek, kojemu je dano hraniti se besmrtnošću i gledati nebo, rekao je biskup Šaško. Zaključio je riječima da “ovo slavlje svjedoči da u ovoj župnoj zajednici, da u vjeri vjernika ‘ima čovjeka’; da ovdje brižnošću otaca franjevac živi prisutnost u molitvi i djelima ljubavi; da Duh ne prestaje dodirivati vodu koja preobražava i ozdravlja ponajprije srca; da ‘ima čovjeka’ u ljudskosti koja izvire s Kristova oltara na kojemu se blaguje vječnost”.

Nakon popričesne molitve predvoditelju slavlja zahvalio je u ime župne i samostanske zajednice gvardijan fra Mate Matić. Zahvalio je i predvoditeljima devetnice o. Marku Glogoviću, fra Šimunu Bilokapiću i rektoru zagrebačke katedrale preč. Josipu Kuhtiću, te župnim zborovima, svim poslužiteljima i dobročiniteljima župe i svetišta.

IMOTSKI: KORIZMENI PROPOVJEDNIK DON JOKO BLAŽEVIĆ

Jedna od osobitosti Župe sv. Franje u Imotskom korizmeni su petci. Naime, običaj je da svakoga korizmenog petka navečer bude pobožnost križnog puta, a zatim sveta misa i prigodna korizmena propovijed, u čemu sudjeluje mnoštvo vjernika. Svake godine misno slavlje predvodi i propovijeda gostujući propovjednik. Ove godine u imotskoj će župi korizmene propovijedi držati don Jozo Joko Blažević, župnik Vinjana Hercegovačkih. Na prvi korizmeni petak 12. veljače 2016. u 18 sati gvardijan i župnik fra Kristian Stipanović predvodio je pobožnost križnog puta. Na početku misnog slavlja on je kao domaćin u ime svih župljana pozdravio don Joku zahvalivši mu što se rado odazvao da bude korizmeni propovjednik u Imotskom.

POZIV FRAMAŠA NA POBOŽNOST KRIŽNOG PUTA

Članovi Franjevačke mladeži (Frame) Sinj pozivaju na pobožnost križnog puta svakog korizmenog petka koji oni organiziraju za mlade u 20 sati prema Gospinom gradu.

U korizmenom vremenu pobožnost Križnog puta u Svetišću Gospe Sinjske održavat će se svakog petka u 13.00, 17.15 i 20.00 sati. Ovo-

godišnji korizmeni propovjednici su don Miroslav Vidović, generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije, don Mladen Parlov, profesor dogmatske teologije na KBF-u u Splitu i fra Josip Grbavac, ravnatelj Franjevačke klasične gimnazije u Sinju. Križni put molit će se i svake nedjelje prije večernje mise u 17.15 sati.

SJEMENIŠTARCI U RUNOVIĆIMA

Korizma je vrijeme u godini kroz koje sjemeništarci na poseban način svjedoče svoj duhovni poziv. To je vrijeme u kojem su vikendi „otvorenih vrata“ sjemeništa za ministrante naše

provincije te češći nedjeljni posjeti župama. Za nedjelju 14. veljače 2016. bio je dogovoren posjet župi Gospe od Karmela u Runovićima, rodnom mjestu jednog od odgojitelja fra Nedjeljka

Jukića. Sjemeništarc i odgojitelji odazvali su se pozivu župnika fra Mladena Prolića te su zajedno s ostalim župljanima slavili Boga na dvjema jutarnjim misama.

Svete mise u župnoj crkvi Gospe od Karmela vodili su fra Ivan Udovičić, ravnatelj sjemeništa, te fra Marko Babić, umirovljeni profesor liturgike i trenutni duhovnik bogoslova, također rodom iz Runovića. U koncelebraciji su bili fra Nedjeljko i runovički župnik fra Mladen. Slavljaju su uzveličali župni mješoviti i dječji zbor. Fra Ivan je u svojim propovijedima na razumljiv i slikovit način predočio koliko moć u ljudskim rukama može biti opasna, pa i po cijenu života vječnoga. Objasnio je da moć nemaju samo ljudi u politici ili visoko pozicionirani već i svi mi na razne načine u svakodnevnom životu. Na kraju je pozvao sve vjernike da se uzdaju i vjeruju Božjem milosrđu kojemu je posvećena ova korizma i cijelo crkvena godina.

Iako iz ove župe imamo dvanaest časniha sestara i pet svećenika, posljednjih dvadesetak godina nije bilo ređenja. Baš to je bio jedan razlog posjeta: kako bi svojim primjerom potakli mlade koji osjećaju duhovni poziv da se odazovu i nastave lijepu tradiciju svoga kraja.

Poslije svete mise sjemeništarc i su krenuli u kratki obilazak Runovića pa su, među ostalim, uživali u pogledu na Imotsku krajinu s obližnjeg brdašca. Potom je na redu bila rječica Vrljika ili Matica, kako je oni još nazivaju, na čijim je mostu nastala lijepa zajednička fotografija. Za vrijeme tog obilaska ulogu vodiča imao fra Nedjeljko kao gost-domaćin u svom mjestu. Odmah pri povratku u župnu kuću čekao nas je ručak koji su pripremali vrijedni i dragi župljani napravivši nam, po želji župnika, pravu malu gozbu.

I tako kroz drage ljude, kroz priču i druženje vrijeme uvijek brzo proleti. Moralo se krenuti natrag u Sinj. Kiša nije omela planove ni u kojem trenutku posjeta, pa ni povratka. Kao što smo planirali tako smo i učinili: zaustavili smo se iznad Prološkog blata. Ispred sebe smo imali veličanstven krajolik neobično poplavljenog polja okruženog brdima. Saznali smo i priču o otočiću posred Jezera i samostanu na kojim su se od Turaka sklonili fratri te mnoge druge priče, zanimljive povijesne činjenice i neke legende.

Bio je to za sve nas zanimljiv te korisno i ugodno proveden dan za koje smo, na posebno način, zahvalni župniku fra Mladenu koji nam je to omogućio pozvavši nas u svoju župu. (VJ)

SLIKA GOSPE OD ANĐELA U ŽUPAMA IMOTSKOGA SAMOSTANSKOG OKRUŽJA

Na kapitulu imotskoga samostanskog okružja, koji je održan 9. prosinca 2015., fratri su se dogovorili da, kao priprava za proslavu 300. obljetnice oslobođenja Imotske krajine od Turaka, slika Gospe od Anđela tijekom korizme 2016. i 2017. pohodi župe samostanskog okružja. Kroz korizmu 2016. predviđeno je da Slika bude u župama Vinjani, Zmijavci, Proložac i Studenci.

ZMIJAVCI: OTVARANJE MISIJA I POHOD SLIKE GOSPE OD ANĐELA

U drugom korizmenom tjednu, u srijedu 17. veljače 2016. gvardijan fra Kristian Stipanović u pratnji župnika Vinjana fra Denisa Šimunovića dovezao je sliku Gospe od Anđela u Zmijavce, gdje ju je zajedno s vjernicima dočekaio mjesni župnik fra Frano Laco. Nakon kađenja slike, vjernici su pjevajući litanije u procesiji unijeli sliku u crkvu Svih svetih te ju postavili na predviđeno mjesto. Poslije pobožnosti Gospi od Anđela prisutnima se obratio fra Denis želeći

da uvijek svima u srcu bude Gospa, Isusova i naša Majka. Zatim je župnik fra Frano gvardijanu predao ključ svetohraništa u znak početka pučkih misija prigodom Godine milosrđa i dolaska Gospine slike u župu. Uslijedilo je svečano misno slavlje koje je predvodio fra Kristian, uz koncelebraciju fra Frane i fra Denisa.

Na drugu korizmenu nedjelju 21. veljače u 10.30 procesijom sa slikom Gospe od Anđela oko župne crkve Svih svetih započelo je sre-

dišnje slavlje u pučkim misijama prigodom Godine milosrđa i pohoda slike Gospe od Anđela župi Zmijavci. Euharistijsko je slavlje predvodio fra Zoran Kutleša, samostanski i župni vikar Imotskog, uz koncelebraciju mjesnog župnika fra Frane Lace. Pjevanje na misi animirao je veliki župni zbor pod ravnanjem s. Jasne Kasalo.

U prigodnoj propovijedi fra Zoran je istaknuo da je pohod slike Gospe od Anđela prigoda da župljani Zmijavaca sebi posvijeste da Gospa i danas, kao i prije 300 godina, bdije svojim zagovorom nad Zmijavcima i čitavom Imotskom krajinom. Kao vjernici pozvani smo zahvaliti našoj zaštitnici na svim milostima koje nam je izmolila od Boga.

Osvrćući se na stvarnost misija fra Zoran je zaželio da misije i korizma pomognu svima nama da preispitamo svoj život kako bismo se mogli iz dana u dan obraćati i tako proslaviti Boga. Neka nam u svim našim životnim nastojanjima po Marijinu zagovoru Gospodin bude u pomoći.

HRVATSKI RUKOMETNI IZBORNİK ŽELJKO BABIĆ U OMIŠKOM SAMOSTANU

U drugu korizmenu nedjelju, 21. veljače 2016., vjernici omiških župa imali su prigodu uz redovnu pobožnost križnoga puta i slavlje nedjeljne mise u franjevačkom samostanu na Skalicama čuti i svjedočanstvo vjere hrvatskog rukometnog izbornika gospodina Željka Babića. Iako Željko posjećuje ovu crkvu već godinama kao i mnogi drugi vjernici iz omiških ali i okolnih župa, nekako je isplivao na površinu u javnost, pa čak i među mnogim ovdašnjim vjernicima, tek nakon velikog uspjeha na nedavnom europskom rukometnom prvenstvu kada je sa svojom ekipom braneći boje hrvatske domovine osvojio „zlatnu“ broncu. Nekako su ovdašnji vjernici koji redovito idu na misu u naših franjevacu spoznali da je to i naša pobjeda – jer Željko je naš malo više nego drugih župa, iako je rođen u opuzenskoj župi Vlaka, a i tamo su mu bili vjeroučitelji naši omiški svećenici – bivši omiški župnik don Ljubo Bodrožić, kojemu je to tada bila prva mladomisnička župa, i sadašnji dučki župnik don Ljubo Pavić. Na poseban

način na Željka je ponosan omiški gvardijan fra Filip Budić, jer je on sa njime, kao i sa mnogim drugim vjernicima, odavno izgradio prisan ljudski i prijateljski odnos. Tako je fra Filip među prvima dobio i dres rukometne reprezentacije nakon povratka sa prvenstva.

U javnosti smo dobro vidjeli kako se Željko na poseban način ponosi svojom katoličkom vjerom i kako je za uspjeh iznimno zahvalan Gospi i Isusu. To je bio i jedan od razloga da ovu nedjelju naš gvardijan fra Filip na kraju mise dade riječ Željku koji je, kao da je u obiteljskom okruženju, svjedočio značenje vjere u svom osobnom životu, ali i u životu cijele hrvatske reprezentacije, o važnosti molitve i življenja svetih sakramenata. Kada nam ide dobro – kaže - dužni smo Bogu zahvaljivati, a kada baš ne ide najbolje, ili ne daj Bože loše, kome ćemo se obratiti za pomoć ako ne Bogu i Gospi u molitvi. Posvjedočio je tako svoju ljubav prema svetoj krunici, koju često izmoli tako da u ranu zoru iz Supetra pretrči i propješači do vrha

Mošnjice gdje je crkva svetom Maksima, a onda se uz vrh planine spusti do Gospe Stomorice, dučke crkve Gospe od sniga i potom vrati natrag nizbrdo preko starih sela Duća i Jesenica. Potraje to i do 4 sata. Duhovni i tjelesni trening. Često su mu na tom putu suputnici još neki kolege sportaši iz Jesenica.

Svoju sakramentalnu duhovnu hranu najčešće nalazi u naših franjevaca u Omišu, a koji put navrati u crkvu i u vrijeme kada obično nikoga ne bude od vjernika, ali časna sestra Mladenka uvijek je tu kako bi otvorila crkvu. Zato joj je neizmjereno zahvalan i pred svima kaže da mu oprostí na toj njegovoj slobodi.

Obiteljski čovjek

Željko naglašava da je obiteljski čovjek. Otac je troje djece, i ni po čemu ni bolji ni gori od svakoga pojedinačno koji se tu nalazi u crkvi, samo što, kaže, ima tu sreću ili nesreću da je javna osoba, te ga ljudi mogu pratiti po medijima zbog naravi posla koji obnaša. Naglašava da su mu dobrodošli neki fra Filipovi savjeti prije samoga prvenstva.

Čovjek vjere

Željko kaže da čovjek, bez obzira čime se bavio, treba i mora tražiti božji blagoslov. Zahvalnost i molitva prema Bogu jedini je garant za uspjeh, iako kaže da nikada ne moli za pobjedu, nego da mu Gospodin dade dar mudrosti i dar hrabrosti. Zašto za hrabrost? Kaže da mo-

žemo imati mudrosti za dobre vizije, ali ako nemamo hrabrosti da to napravimo, nije dovoljno. Naglasio je koliko mu je u njegovim slabostima pomogla vjera u zagovor Majke Marije – na poseban način Gospe međugorske.

Što je u ovome svemu još bitno? Naša korizma – žrtva! Izložen si svemu, pa tako i raznim kritikama. I sama naša ograničenost i nemoć nam zadaje veliki problem. Velika su očekivanja od nas, a mi smo ipak ljudi slabi i mali. U svemu tome potreban ti je pravi i moćan prijatelj. Ja sam izabrao Isusa za prijatelja jer sam iskusio koliko me njegova ljubav jača i koliko mi donosi mir. Često s njim komuniciram sa nekoliko malih rečenica. Plod našega razgovora uvijek je mir u meni.

Čovjek domoljublja

Pobjeda u sportskom rezultatu nije glavni cilj. Ona jest motivacija, ali važnija je pobjeda za vrijednosti u nama i među nama, a od tih vrijednosti je najveća obrana boja našega dresa, dostojanstvo našega hrvatskog domoljublja. Osvrćući se tako na utakmicu sa Poljskom, kazao je kako je jedan novinar prije same utakmice kazao da bi se moglo dogoditi samo čudo kada bi hrvatska reprezentacija pobijedila. Kada se to zaista i dogodilo, vidjeli smo da je zaista bilo čudo. Ispričao je priču o tome kako su tu nedjelju svi zajedno bili na misi u jasnoj crkvi i kako im je kolega kod mjesnog župnika naručio ispovijed. Upravo za vrijeme molitve Očenaša doživio je jednu neopisivu „silu“. Najslađi plod žrtve i molitve bila je ta pobjeda za obranu hr-

vatskih boja. Svi znamo kolika je radost to bila za cijelu naciju, za cijelu domovinu. Na neki način u duhu su ujedinili svi Hrvati u domovini i po svijetu.

Da bi sa još većim žarom i vjerom išao naprijed u životu – obitelji, sportu, vjeri, domoljublju – fra Filip je Željku darovao krunicu oko vrata i jedan križ uz molitvu Očenaša, a na kraju su se slikali sa ministrantima pred oltarom, i na čast 300-te obljetnice samostana u ovoj godini i

ispred prvog omišskog gvardijana i osnivača samostana – spomenika fra Stipana Vrljića.

U intimnoj atmosferi samostanskog ručka sa fratrima Željko se uvjerio da ga pomno prate skupa sa reprezentacijom – ne samo molitvama, nego i svojim navijanjem, a po razgovoru sa fra Šimunom i vrlo dobrim poznavanjem prilika u hrvatskom sportu, napose rukometu. Zapis ovog svjedočanstva priredio je Borko Gunjača.

PROLOŽAC: ODRŽANE MISIJE O POHODU SLIKE GOSPE OD ANĐELA

U Godini milosrđa u Župi sv. Mihovila u Prološcu od 26. do 28. veljače održane su pučke misije prigodom pohoda slike Gospe od Anđela prološkoj župi, kao dio pripreme za proslavu 300. obljetnice oslobođenja Imotske krajine od Turaka.

U petak 26. veljače u 17.30 bila je pobožnost križnog puta, a zatim sveta misa koju je predvodio fra Lazar Perica, župni vikar Imotskog. U subotu 27. veljače u 17:30 bila je pobožnost Gospine krunice, a zatim sveta misa koju je predvodio fra Zoran Kutleša, samostanski i župni vikar Imotskog. Nakon mise on je održao

susret s prvopričesnicima i krizmanicima te njihovim roditeljima.

Središnje slavlje misija održano je u nedjelju 28. veljače. U 10.30 započela je procesija sa slikom Gospe od Anđela, nakon čega je u crkvi sv. Mihovila gvardijan i župnik Imotskog fra Kristian Stipanović predvodio misno slavlje, uz koncelebraciju župnika fra Vinka Gudelja i pastoralnog pomoćnika fra Rafaela Begića. Pjevanje na misi animirao je župni zbor pod ravnanjem s. Filipe Smoljo. Na misi su, uz domaće ministrante, ministrirali i postulanti iz Imotskog.

STUDENCI: ODRŽANA DUHOVNA OBNOVA O POHODU SLIKE GOSPE OD ANĐELA

U Godini milosrđa u župi Sv. Ilije – Studenci od 2. do 6. ožujka održana je korizmena duhovna obnova prigodom pohoda slike Gospe od Anđela toj župi, kao dio pripreme za proslavu 300. obljetnice oslobođenja Imotske krajine od Turaka.

U srijedu 2. ožujka u 17 sati imotski gvardijan fra Kristian Stipanović dovezao je sliku Gospe od Anđela u Studence. Vjernici su s fra Zoranom Jonjićem, župnikom, dočekali sliku te ju u procesiji unijeli u crkvu sv. Ilije na pripremljeno mjesto. Uslijedilo je misno slavlje koje je predvodio fra Kristian. U četvrtak 3. ožujka u 17 sati bila je molitva krunice, a zatim sveta misa koju je predvodio don Jakov Cikojević, svećenik u miru rodnom sa Studenaca. U petak 4.

ožujka u 17 sati bila je pobožnost križnog puta, a potom sveta misa koju je predvodio fra Lazar Perica, župni vikar Imotskog. U subotu 5. ožujka u 17 sati izmoljena je krunica, a zatim je fra Zoran Jonjić predvodio svetu misu.

Središnje slavlje održano je u nedjelju 6. ožujka. U 10.30 započela je procesija sa slikom Gospe od Anđela, nakon čega je u crkvi sv. Ilije fra Zoran Kutleša, samostanski i župni vikar Imotskog, predvodio misno slavlje, uz koncelebraciju fra Zorana Jonjića i don Jakova Cikojevića. Pjevanje na misi animirao je župni zbor pod ravnanjem Maria Cikojevića. Na misi su, uz domaće ministrante, ministrirali i postulanti iz Imotskog.

KNIN: UČENICI PRVI IZ VJERONAUKA

Učenici Srednje škole Lovre Montija u Kninu Stipe Maloča, Matea Babić, Barbara Babić i Antonijo Hromić osvojili su prvo mjesto na županijskom natjecanju iz vjeronauka koje se održavalo u Katoličkoj osnovnoj školi u Šibeniku u

petak 19. veljače 2016. godine i tako se plasirali na državno natjecanje koje će se održavati u Rijeci od 6. do 8. travnja ove godine. Mentor je Mario Preden.

VISOVAC: ODRŽAN SAMOSTANSKI KAPITUL

Samostanski kapitul, pod predsjedanjem gvardijana fra Mate Gverića, održan je na Visovcu 24. veljače 2016. godine. Na početku kapitula u 9.30 sati o. Gvardijan je pozdravio braću iz samostana i župnike visovačkog okružja a zatim su braća zajedno izmolili *Srednji čas*. Druga točka dnevnog reda bila je bila je predavanje na temu *Godina milosrđa*. Predavanje je

održao fra Jure Šimunović. Nakon predavanja bila je kratka diskusija, a zatim je programu bila tema ispovijedanja i druga slavlja kroz naredno vrijeme. Euharistijsko slavlje u 11.30, u zajedništvu sa sudionicima kapitula, predslavio je gvardijan fra Mate Gverić. Kapitul je završio zajedničkim druženjem i razgovorom.

SINJ: MINISTRANTI U SJEMENIŠTU (I.)

Franjevačko sjemenište u Sinju i ove je godine otvorilo vrata za ministrante sedmih i osmih razreda. Već je i tradicija da su jedan, do dva vikenda u Franjevačkom sjemeništu Sinj određeni je za posjet ministranata sedmih i osmih razreda. To je prilika da vide kako izgleda život u sjemeništu, upoznaju se sa svakodnevnicom sjemeništaraca te da ovaj susret, onima koji razmišljaju o svećeničkom i redovničkom pozivu, pomogne pri donošenju te važne životne odluke.

U dogovoru sa župnicima i župnim vikarima u posjet su nam došli od 26. do 28. veljače

2016., ministranti iz Sinja, Otoka, Hrvaca, Šibenika, Knina, Baške Vode, Vrgorca i Metkovića. Dnevni red i program za njih dvadeset osmoricu osmislili su fra Antonio Mravak i naš odgojitelj fra Ivan Udovičić.

Susret je započeo upoznavanjem i izmjenom prvih dojmova. Ipak, rijetki su bili ministranti koji nisu odmah prionuli uz svoje mobitele, pa je bilo teško uspostaviti komunikaciju. Kad su se pomalo opustili, ministranti su nas počeli obasipati pitanjima na koja smo mi sjemeništarci rado odgovarali. Neki su iskazali želju da

nam se sljedeće školske godine pridruže te da postanu sjemeništarcu. Večer smo proveli gledajući film o bl. Alojziju Stepincu, čiji je proces kanonizacije trenutno aktualan. Poslije večere, zajedničkom molitvom križnog puta prema tvrđavi uključili smo se u dugu povorku sinjske mladeži.

Subotu smo započeli sv. misom u sjemenišnoj kapeli koju je predvodio odgojitelj, a fra Antonio je koncelebrirao. Nakon doručka imali smo zajedničko pjevanje svima nam znanih korizmenih pjesama kako bi se pripremili za nedjeljnu misu. Iako vrijeme i nije bilo baš najbolje, s fra Antonijem smo išli na sinjski hipodrom. Susreli smo se s alkarima, pogledali konje, a neki su imali priliku i za kratko jahanje. Poslije je uslijedila „najvažnija sporedna stvar“ – nogomet. Zaigrali smo mali nogometni turnir na igralištu pored Gimnazije. Podijelivši se u skupine zabavljali smo se sve dok je vrijeme to dopuštalo. Navečer smo, umjesto večernje molitve iz časoslova, izmolili kunicu kako bi mogli sudjelovati i ministranti. Poslije večere smo gledali film učinivši sve da bude kao u kinu. Nismo sebi mogli priuštiti da budemo budni do kasno jer je za ujutro bilo predviđeno rano ustajanje.

Posljednji dan susreta započeo je vrlo rano, a po rasporedu je prvi bio doručak. Poslije doručka te kratkog pjevanja svi smo zajedno krenuli

na svetu misu. Predvodio ju je gvardijan fra Petar Klapež, a osim dvojice sjemeništara ministrali su i sinjski ministrali koji su ujedno ovaj vikend i naši gosti. Poslije misnog slavlja ministrante i sjemeništare posjetio je mnp. o. provincijal fra Joško Kodžoman i uputio nam nekoliko riječi. U svom govoru kazao je najvažnije o Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji, sjemeništu i životu u njemu te ih je pozvao ministrante da dobro razmisle o svom životnom odabiru te da, ako ih Bog zove, budu odvažni usprkos mnogim protivljenjima suvremenog društva.

Potom je fra Antonio ministrante proveo po samostanu, pokazao im crkvu te franjevački muzej.

Usljedio je ručak koji je označavao kraj ovog susreta. Nedugo zatim ministrali su već počeli odlaziti.

I tako su dvadeset osmorica ministranata nepuna tri dana živjela životima nas sjemeništara, mnogima je od njih to kratko vrijeme zadovoljilo znatizelji i pomoglo u konačnoj odluci. Nas smo jedanaest sjemeništara upoznali svoje buduće kolege i podsjetili se kako je to bilo kada su sve sobe bile pune. S obzirom na velik odaziv na „dane otvorenih vrata sjemeništa“ nove ministrante ćemo ugostiti i sljedeći korizmeni vikend. (VJ)

MINISTRANTI U FRANJEVAČKOM SJEMENIŠTU U SINJU (II.)

Sjemenište u Sinju drugi je vikend za redom otvorilo vrata za posjet ministranata sedmih i osmih razreda. S obzirom na ovogodišnji velik odaziv nije bilo moguće sve naše ministrante primiti odjednom pa su, stoga, podijeljeni u dvije skupine. Kao i kolege prošlotjednog susreta, momcima je ovo bilaprilika da vide kako izgleda život u sjemeništu, upoznaju se sa svakodnevicom sjemeništara te da ovaj susret, onima koji razmišljaju o svećeničkom i redovničkom pozivu, pomogne pri donošenju te važne životne odluke.

U posjetu su nam, od 4. do 6. ožujka 2016., bili ministrali iz Sinja, Otoka, Hrvaca, Šibenika i Drniša. Dnevni red i program za njih šešnaestoricu osmislili su fra Antonio Mravak i naš odgojitelj fra Ivan Udovičić, a kako nijedna

skupina ne bi bila zakinuta, sve je bilo gotovo identično.

Kako je ovoga puta bilo manje ministranata negoli prošloga puta, bilo je mnogo lakše prići svakomu ponaosob te dati prostora da podijeli svoje dojmove. Kad su se pomalo opustili, ministrali su nas počeli obasipati pitanjima na koja smo mi sjemeništarcu rado odgovarali. Neki su iskazali želju da nam se sljedeće školske godine pridruže te da postanu sjemeništarcu. Večer smo proveli gledajući film o bl. Alojziju Stepincu, čiji je proces kanonizacije trenutno aktualan. Poslije večere, zajedničkom molitvom križnog puta prema tvrđavi uključili smo se u dugu povorku sinjske mladeži. Sljedeće smo jutro započeli sv. misom u sjemenišnoj kapeli koju je ovoga puta predvodio fra Antonio, a odgojitelj

je koncelebrirao. Nakon doručka imali smo zajedničko pjevanje kao pripremu za nedjeljnu misu. Ministranti su kasnije s fra Antonijem išli na sinjski hipodrom gdje su se susreli s alkari-ma, pogledali konje, a neki su imali priliku i za kratko jahanje. Naravno, nijedan susret ne prolazi bez nogometa. Zaigrali smo mali nogometni turnir na igralištu pored Gimnazije. Navečer smo izmolili večernju molitvu iz čososlava pa su se mnogi od mladića prvi put susreli s tom redovničkom knjigom. Poslije večere smo gledali film učinivši sve da bude kao u kinu. Nismo sebi mogli priuštiti da budemo budni do kasno jer je za ujutro bilo predviđeno rano ustajanje.

Posljednji dan susreta započeo je vrlo rano, a po rasporedu je prvi bio doručak. Poslije doručka te kratkog pjevanja svi smo zajedno krenuli na svetu misu. Predvodio ju je fra Jurica Hrgović, profesor grčkog i latinskog jezika na

Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji. Poslije misnog slavlja fra Antonio je ministrante proveo po samostanu, pokazao im crkvu te Franjevački muzej. Nažalost, ovoga puta mnp. o. provincijal fra Joško Kodžoman nije mogao posjetiti ministrante jer je u inozemstvu. Uslijedio je ručak koji je označavao kraj ovog susreta. Nedugo zatim ministranti su već počeli odlaziti.

Naši su gosti nepuna tri dana živjeli životima nas sjemeništara, mnogima je od njih to kratko vrijeme zadovoljilo znatizelji i pomoglo u konačnoj odluci, a mi smo upoznali svoje potencijalne kolege. Osim njih šesnaestorice, s nama je ovaj vikend bio i naš bivši kolega koji je iskoristio mogućnost da nam se pridruži. Ponovno je potvrdio kako mu nedostaje taj simpatični žamor i zajednički život u sjemeništu. (VJ)

SINJ: NOVI VOJNI BISKUP JURE BOGDAN U SVETIŠTU GOSPE SINJSKE

Mons. Jure Bogdan, novi vojni biskup u Republici Hrvatskoj, predsjedao je euharistijskim slavljem u Svetištu Gospe Sinjske u ponedjeljak, 29. veljače 2016. Dva dana nakon biskupskog ređenja u splitskoj konkatedrali, mons. Bogdan je došao u Sinj „kao hodočasnik, da zamoli Gospu za svoju budućnost kao biskup, vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj“. Euharistijsko slavlje je započelo u 8 sati, a koncelebrirali su fra Joško Kodžoman, provincijal Provincije Presvetog Otkupitelja, fra Petar Klapež, gvardijan i čuvar Svetišta, fra Ante Bilokapić, sinjski župnik, vlč. Marko Đurin, vicerektor Hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, svi svećenici iz Zavoda te svećenici iz sinjskog samostana. Bilo je ukupno 40 svećenika, a crkva je bila popunjena. Liturgijsko pjevanje animirao je mješoviti župni zbor, a đakonirao je fra Dujo Jukić. Bila je nazočna i gđa. Kristina Križanac, obnašateljica dužnosti gradonačelnika, kao i predstavnici Viteškog alkarskog društva.

Mons. Bogdan je u sinjskom svetištu posljednji put bio krajem kolovoza 2015. god., dok je još bio na službi rektora Hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu. Na početku propovijedi ista-

kao je da je rado želio nakon ređenja za biskupa doći u Svetište Gospe Sinjske slaviti sv. misu. *Nisam bio siguran hoću li to moći ostvariti, s obzirom na obveze odmah nakon ređenja prije dva dana, ili ću morati odgoditi za kasnije. Raduje me i činjenica da su ovdje s nama svećenici studenti iz Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, zajedno s vicerektorom vlč. Marko Đurinom, i da smo u Rimu planirali njihov dolazak u Gospino svetište u sklopu dolaska u Domovinu na moje biskupsko ređenje. Stvari su se posložile tako da sam i ja mogao doći zajedno s njima slaviti sv. Misu.*

Novi vojni biskup posebno se prisjetio svojih redovitih hodočašća Gospi Sinjskoj: *Otkako sam krenuo u malo sjemenište davne 1969. godine, svake godine sam hodočastio Gospi Sinjskoj. U mladosti to je bilo pješice, ili iz rodnog mjesta ili kasnije iz Splita. Tako sam nastavio i kao svećenik. Nastojao sam da taj moj zavjet bude diskretan, što je moguće više anonimno, kad nisu gužve i kad je u svetištu mirno. Dolazeći kao sjemeništarač i bogoslov, u susretu s braćom franjevcima koji su bili u svome redovničkome ruhu što je svetištu davalo poseban*

ton, svetište sam doživljavao kao privilegirano mjesto susreta Boga i čovjeka, pod okriljem nebeske majke.

Hodočašće biskupa Bogdana i svećenikâ iz Hrvatskog zavoda u Rimu događa se u godini kada se u Svetištu slavi 300. obljetnica od krunjenja Gospine slike (1716.-2016.). Svako hodočašće sa sobom nosi vlastite potrebe i želje upravljene Gospi. Prema vlastitim riječima, novi vojni biskup u RH došao je zahvaliti Gospi Sinjskoj za mnoge stvari u životu kao svećenik, ali i moliti ju za vlastitu budućnost kao biskup, vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj.

Na kraju euharistijskog slavlja obratio se fra Petar Klapež, istakavši u ime otaca franjevacâ posebnu zahvalnost mons. Bogdanu *što dva dana nakon biskupskog ređenja slavi misu zajedno sa svećenicima iz sinjskog samostana i sa svećenicima iz Hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, upravo pod okriljem Čudotvorne Gospe Sinjske; s kojom ste – zajedno sa svojim roditeljima – povezani od ranog djetinjstva, a kojoj već toliko godina iz zahvalnost za primljene milosti hodočastite i njoj se molite.* U ime okupljenog naroda Božjeg i franjevacâ, o. gvardijan je Biskupu darovao sliku Gospe Sinjske. Poslije zajedničke molitve pred milosnim likom Gospe Sinjske i prijema u samostanu, svećenici i vojni biskup Bogdan posjetili su Muzej Sinjske alke.

Homilija mons. Jure Bogdana

Dragi braćo svećenici, draga braćo i sestre!

Rado sam želio nakon ređenja za biskupa doći u ovo Gospino svetište slaviti sv. Misu. Nisam bio siguran hoću li to moći ostvariti, s obzirom na obveze odmah nakon ređenja prije dva dana, ili ću morati odgoditi za kasnije. Raduje me i činjenica da su ovdje s nama svećenici studenti iz Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, zajedno s vicerektorom vlč. Marko Đurinom, i da smo u Rimu planirali njihov dolazak u Gospino svetište u sklopu dolaska u Domovinu na moje biskupsko ređenje. Stvari su se posložile tako da sam i ja mogao doći zajedno s njima slaviti sv. Misu.

Otkako sam krenuo u malo sjemenište davne 1969. godine, svake godine sam hodočastio

Gospi Sinjskoj. U mladosti to je bilo pješice, ili iz rodnog mjesta ili kasnije iz Splita. Tako sam nastavio i kao svećenik. Nastojao sam da taj moj zavjet bude diskretan, što je moguće više anonimno, kad nisu gužve i kad je u svetištu mirno. Dolazeći kao sjemeništarač i bogoslov, u susretu s braćom franjevacima koji su bili u svome redovničkome ruhu što je svetištu davalo poseban ton, svetište sam doživljavao kao privilegirano mjesto susreta Boga i čovjeka, pod okriljem nebeske majke.

Posljednji put bio sam ovdje krajem kolovoza prošle godine.

Svi mi znademo dobro što to znači majka u životu čovjeka. Osim zemaljske majke kao kršćani imamo i nebesku majku. Kad izgubimo zemaljsku majku, spontano smo još više upućeni na nebesku majku. Majci možemo i hoćemo pristupiti u svakome trenutku našeg života. Svaki i svaka od nas donijeli smo i danas nešto od vlastitih potreba i želja Gospi Sinjskoj. Ja sam došao zahvaliti Gospi za mnoge stvari u životu kao svećenik. Istovremeno dolazim danas ovdje kao hodočasnik i molim ju za svoju budućnost kao biskup, vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj.

Stara narodna mudrost kaže kako je svugdje lijepo, ali je doma, u zavičaju, najljepše. Zavičaj je mjesto u kojem se rađaju, ali i čuvaju tolike uspomene na događaje i ljude koji su obilježili naše živote. No, taj naš život Gospodin nije osmislio kao ustajalu močvaru, već kao rijeku

koja kuda god prolazi donosi zdravlje i čisti od gube. I toliko puta i nama samima čudan je tok te naše životne rijeke: tek što se malo smiri u nekoj nizini, već dolazi do ruba provalije... I baš kada pomislimo da je sve gotovo, naša rijeka pretvara se u prekrasni slap iznad kojeg uvijek bdije naša Zvijezda Mora, Gospa Milosti, koja je i ovaj grad Sinj čudesno očuvala od navale ondašnje turske vojske, u noći s 14. na 15. kolovoza 1715.

Evangelje današnjeg dana izvješćuje nas kako Isus nije bio dobro došao u svoj zavičaj i to do te mjere da su ga htjeli strmoglaviti s litice. Možemo i zamisliti koliko ih je njegov dosljedan život i snažna riječ uznemirivali u njihovoj svakodnevnici kad je došlo do toga da su ga htjeli strmoglaviti. Bez obzira na dobro koje je obilno dotad učinio, bez obzira na čudesna ozdravljenja, izliječene tolike bolesnike, bez obzira na rodbinu, prijatelje i poznanike, htjeli su ga se riješiti, jednom zauvijek.

Možemo i zamisliti kakav je to bio prizor kad su ga doveli do ruba provalije. Na rubu ponora ispunjenog prazninom i mase ispunjene gnjevom stoji onaj koji je Istina, onaj koji je malo prije povratka u svoj zavičaj u pustinji bio suočen sa sličnom kušnjom: „Ako si Sin Božji, baci se odavde dolje! Odgovori mu Isus: „Rečeno je: Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega!” Pošto iscrpi sve kušnje, đavao se udalji od njega do druge prilike. (Lk 4, 9.12-13) I na tu „drugu priliku” nije trebalo dugo čekati i to među ljudima koji su Isusa jako dobro poznavali. Kao ni đavao u pustinji, tako nitko ni u ovoj masi nije smogao hrabrosti približiti se Istini, na nju

položiti svoje ruke i gurnuti je u ništavilo. Za to treba imati hrabrosti. Masa to nije imala.

Ovdje ne mogu, ne sjetiti se i jedne zgode s bl. Alojzijem Stepincem. Kad mu je završilo suđenje, ravnatelj zatvora u Lepoglavi naredio je stražarima da poredaju zatvorenike u „špalir” jer dolazi jedan opasan zločinac. Zatvorenika su trebali provesti kroz „špalir” tukući ga i ponižavajući. Ali nitko nije znao tko treba doći. Kad je sve bilo spremno, na vratima se pojavio visok i mršav čovjek u reverendi. Pozdravio je sve nazočne: „Hvaljen Isus i Marija!” Kad su ostali zatvorenici i stražari prepoznali da je to nadbiskup Stepinac, refleksno su mu odgovorili: „Navijek hvaljen!” Tako zbunjeni, ne znajući što da rade, jer su očekivali zločinca, kleknuli su. Bl. Alojzije je pak prošao između njih, udijelio im blagoslov i mirno otišao do svoje ćelije.

Biti prorok, navjestitelj i tumač Božje poruke i volje u suvremenome svijetu, među svojim sunarodnjacima, nije bilo, nije i neće biti lako jer prorok je u prvom redu svjedok vječne Istine. On u temeljnim načelima ne podliježe kompromisima, ne popušta, dosljedan je.

Zahvalni smo Gospodinu, kao narod, što nam je od samih početaka kršćanstva na ovim prostorima kao dar dao tolike osobe koje su bile dovođene do ruba: sve tamo od Solinskih, Istarskih i Srijemskih mučenika, pa sve do blaženog Miroslava Bulešića i tolikih drugih nam znanih i neznanih svjedoka Istine.

Čovjek nije od Gospodina stvoren da mu u životu bude loše, da u njemu pati od raznih suša ili guba. Svi smo od Njega pozvani, oso-

bito svećenici, biti hrabri svjedoci koji se neće povlačiti pred raznim navalama koje nas toliko puta dovode do ruba. Mi znademo „kome smo povjerovali» (usp. 2 Tim 1,12), za kime smo pošli i kome smo čvrsto i odlučno rekli: „Neka mi bude po tvojoj riječi.” (Lk 1, 38) Mi ne živimo samo o kruhu, nego i o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta (usp. Mt 4,4), o riječi koja „prosuduje nakane i misli srca” (Heb 4,12).

Svakodnevno nasićeni tom Božjom riječju, Riječju koja je postala Tijelo (usp. Iv 1,14), kao pravi proroci u poteškoćama svoje službe, vidimo njezinu punu ljepotu. Tajna uspjeha svakog ostvarenog kršćanina je u prihvaćanju u vjeri, svoga križa, svoga zvanja u cjelini, nepodijeljeno: „hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom” (Mt 16,24).

Zahvalna riječ gvardijana fra Petra Klapeža prigodom pohoda mons. Jure Bogdana svetištu Gospe Sinjske

Preuzvišeni oče Biskupe!

Posebno smo zahvalni Bogu i našoj nebeskoj Majci Čudotvornoj Gospi Sinjskoj što ste po odluci svetog oca pape Franje prošle subote u splitskoj Konkatedrali primili puninu svetoga reda po biskupskom ređenju. To je milosni dar Neba našoj domovinskoj Crkvi koja je obogaćena Vašom službom vojnog ordinarija u Republici Hrvatskoj. Providnost Božja je htjela da ste za biskupa imenovani i zaređeni u proslavi 300. obljetnice krunjenja Gospine slike.

Upravo na dan Vašega biskupskog ređenja – u svojoj zahvalnoj riječi – svima nama i cijeloj hrvatskoj javnosti ste oglasili da ste svoju novu

životnu dionicu pozvani evanđeoski živjeti i kršćanski svjedočiti u Vojnome ordinarijatu u Republici Hrvatskoj u eklezijalnom zajedništvu s univerzalnom Crkvom. U Vašoj biskupskoj službi računate na sve ljude dobre volje kojima je stalo do boljitka i duhovnog napretka naše zemaljske domovine. Uvijek s jasnim ciljem „preko vidljivog do nevidljivoga“. Izgrađivati živu Crkvu, čestite zrele katolike koji će biti kvasac dobra u ovome svijetu, “duša ovoga svijeta”, odlični građani hrvatskog društva. Mi smo vjernici katolici, Isusovi učenici! Naš konačni cilj je eshaton, nebeska Domovina, zajedništvo u nebu sa svima svetima.

Na Vašem novom putu mi franjevci – čuvari Svetišta Čudotvorne Gospe Sinjske – posebno smo Vam zahvalni što dva dana nakon biskupskog ređenja slavite misu zajedno s nama i sa svećenicima iz Hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, upravo pod okriljem Čudotvorne Gospe Sinjske; s kojom ste – zajedno sa svojim roditeljima – povezani od ranog djetinjstva, a kojoj već toliko godina iz zahvalnost za primljene milosti hodočastite i njoj se molite.

Vaše biskupsko poslanje povjerili ste upravo Njoj, Majci Crkve, Gospi od Milosti, Presvetoj Djevici; uz svoje biskupsko geslo *Omnia ad maiorem Dei gloriam (Sve na veću slavu Božju)*. Tako neka bude. Zato u znak naše zahvalnosti i trajne povezanosti sa Čudotvornom Gospom Sinjskom u ime našega Svetišta poklanjam Vam ovu sliku Majke od Milosti, Čudotvorne Gospe Sinjske, da Vas i dalje prati u Vašoj novoj pastirskoj službi vojnog ordinarija na slavu Božju, cijele Crkve i drage nam domovine Hrvatske! Hvala Vam!

Fra Petar Klapež, gvardijan i čuvar svetišta

IMOTSKI: ODRŽAN SAMOSTANSKI KAPITUL

U Franjevačkom samostanu sv. Franje u Imotskom u srijedu 2. ožujka održan je prvi samostanski kapitul u ovoj godini. U 10 sati u samostanskoj kapeli bila je molitva Srednjeg časa, a zatim razmatranje koje je održao fra Zoran Jonjić, v. d. župnika Studenaca.

U 11 sati u samostanskoj je dvorani održana sjednica. Na početku je zapisničar fra Zoran

Kutleša pročitao zapisnik prošlog kapitula, koji je jednoglasno potvrđen. Zatim je gvardijan fra Kristian Stipanović dao izvještaj za razdoblje od prošlog do ovog kapitula, podsjetivši braću na najvažnije događaje u samostanu i okružju u tom periodu.

Braća su na ovom kapitolu posebno raspravljala o proslavi 300. obljetnice oslobođenja

Imotske krajine od Turaka te su donijela neke smjernice za proslavu u narednom razdoblju, a uz to su dogovorila obaveze u drugom dijelu korizme i uskrsnom vremenu. Na kraju sjednice o. Gvardijan najavio je neke važnije događaje u sljedećim mjesecima.

Kapitul je završen bratskim druženjem za ručkom u samostanskom blagovalištu, čime je proslavljen imendan fra Zorana Kutleše i fra Zorana Jonjića.

SINJ: OPROŠTAJ FRA STIPICE GRGATA U FRANJEVAČKOJ GIMNAZIJI

Profesor glazbene umjetnosti fra Stipica Grgat, koji je od ove školske godine u mirovini, priredio je oproštajni dar učenicima i djelatnicima škole dovodeći im u goste svoje prijatelje, glazbenike Olivera Dragojevića i Zlatana Stipišića Gibonnija u srijedu, 2. ožujka 2016.

Nakon gromoglasnog pljeska i oduševljenja publike prvi je na scenu izašao Oliver Dragojević, a nedugo potom i Gibonni.

U pozdravnom govoru ravnatelj fra Jozo Grbavac istaknuo je kako su i jedan i drugi, kao pjevači, glazbenici, kao kantautori, kao ljudi na Hrvatskoj glazbenoj sceni jednoglasno zadobili naklonost i medija i publike. Njihove koncerte, albume i pjesme doslovno je nemoguće pobrojiti. Uistinu je dugačka lista pjesama koje su nadaleko poznate kao evergreeni hrvatske pop scene i dalmatinske pjesme. Oni su i prijatelji i dobri suradnici koji su udružili glazbene senzibilitete u zajedničkom glazbenom projektu: uskoro će objaviti i zajednički album, čemu se osobito veselimo. Oliver je u više od 50 godina zavidne karijere nastupao u najpoznatijim svjetskim dvoranama: Carnegie Hall u New Yorku, Royal Albert Hallu u Londonu, Olympiji u Parizu te Opera Houseu u Sydneyu. Gibonni je poznat po svom predanom humanitarnom radu: osnovao je fond za talentiranu djecu bez roditelja, objavio knjigu pjesama *Dvije duše* na Brailleovu pismu, postao UNICEF-ov veleposlanik dobre volje. Cilj ovakvih susreta je da se učenici upoznaju s različitim područjima umjetnosti njegujući kroz razgovor i pjesmu ukus za lijepo, skladno i plemenito.

Led su probili duetom *Lipa moja* koju je publika dobro primila i s kojom su uspjeli izazvati mnoge emocionalne reakcije. Potom su uslijedila pitanja učenika koje je zanimalo kako su glazbenici upoznali fra Stipicu Grgata, imaju li rituale prije nastupa, odakle crpe inspiraciju za svoje stihove te imaju li još uvijek tremu prije nastupa. Nakon pjesme *Vjeruj u ljubav*, uslijedila je Cesarica, za koju je Gibonni napisao tekst, a izvodi je Oliver, gdje se publika odvažila i uključila. Pjesma *Moj galebe*, potom *Bez tebe* pjesma koja je nastala u studiju zajedničkog prijatelja Tomislava Mrduljaša, *Dobri ljudi* koju je Gibonni otpjevao bez pratnje klavijatura uz malu pomoć publike u refrenu, *Tko sam ja da ti sudim*, *Kad mi dođeš ti*.

Nakon tih nekoliko pjesama glazbenici su najavili svoj odlazak. Ravnatelj ih je ispratio riječima zahvale, a u znak sjećanja na ovu zgodu poklonio im je srebrenjak. Naime, prošle godine u čast 300. obljetnice čudesne obrane Sinja od Turaka po zagovoru Čudotvorne Gospe Sinjske izrađeni su prigodni zlatni i srebrni kovani novac. Zahvalio je i Fra Stipici na dugogodišnjem trudu, odgovornosti i stručnosti u našoj školi, na lijepih 17 godina. Njegovim marom je sve to skupa bilo prepoznatljivo u našem školskom mješovitom zboru koji je sve ove godine, svojim brojem i pjevnošću, bio jedan od najboljih zborova katoličkih škola u Republici Hrvatskoj. Uručena mu je košara s darovima u znak zahvale. Time je službeno bila završena priredba, a svatko tko se odvažio mogao je tražiti zajedničku fotografiju ili autogram sa glazbenicima.

KNIN: ODRŽANA DUHOVNA OBNOVA

U Župi sv. Ante u Kninu održana je duhovna obnova od 1. do 4. ožujka 2016. na temu "Milosrdan je i milostiv Gospodin" koju je predvo-

dio fra Ivan Matić, voditelj kuće „Tabor“. Svaki dan od 17 sati na voditelj je imao duhovni nagovor, prevodio kronicu, misu i klanjanje pred

Presvetim Oltarskim Sakramentom. Vjernici su također imali priliku i za osobni razgovor s voditeljem. Teme o kojima se govorilo su bile o neizmjerljivoj i neshvatljivoj ljubavi koju Gospodin ima za sve nas, o potrebi čovjeka za Bogom jer što god čovjek krene graditi bez Boga, to je kao da je na pijesku gradio, srušit će se. O oproštenju jer kako kaže, ako nisi oprostio onda si ti taj koji nisi u miru s Gospodinom i tebe to muči. O važnosti sakramenta svete ispovijedi, a posebno euharistije preko koje smo jedno

s Isusom, preko koje mi postajemo kako je to fra Ivan rekao hodajući tabernakul. Ova je duhovna obnova bila priprava za otvaranje naših srdaca milosrđu Božjem i iščekivanju Kristova Uskrsnuća. Puna crkva kroz ova četiri dana je dokaz da samo Gospodin može obnoviti i ispuniti naša srca i da na njegovom izvoru nikada nećemo ostati žedni. Na kraju duhovne obnove gvardijan fra Marko Duran zahvalio je fra Ivanu Matiću.

IMOTSKI: KRIŽNI PUT ZA MLADE

Tradicija je u Imotskom da se na četvrtu korizmu nedjelju održi križni put za mlade Imotske krajine. Povorka ide iz crkve sv. Franje

ulicama grada do imotske tvrđave Topane, do spomenika poginulim braniteljima. U pobožnosti svake godine sudjeluje nekoliko stotina vjer-

nika, ne samo mladih, nego i djece i odraslih. Tako je ove godine križni put za mlade Imotskog dekanata održan 6. ožujka s početkom u 16 sati. Pobožnost je predvodio fra Zoran Kutleša, samostanski i župni vikar Imotskog. Hod

među postajama pjevanjem i molitvenim zazivama animirao je fra Kristian Stipanović, imotski gvardijan. Na kraju križnog puta fra Zoran je križem blagoslovio mlade i obitelji Imotske krajine.

ZAGREB: SVEČANO PROSLAVLJENO 'ANTIĆEVO'

Ovogodišnja trodnevnica za Antićevo i samo Antićevo proslavljeni su pod geslom *Časni sluga Božji otac fra Ante Antić djelitelj Božjeg milosrđa*. Teme za propovijedi u trodnevnici i na samo 51. Antićevo bili su navodi u kojima Časni sluga Božji govori o milosrđu Božjem.

Na prvi dan trodnevnice 1. ožujka, euharistijsko slavlje predvodio je i propovijedao fra Vatroslav Frkin, član franjevačke provincije Sv. Ćirila i Metoda, iz samostana na Kaptolu, koji je Časnoga slugu Božjega osobno poznao. Tema njegove propovijedi bila je navod iz jednog pisma jednom svećeniku oca fra Ante Antića: *»On je liječnik i samo milosrđe«* (AP I/11, 5). Fra Vatroslav je u svojoj propovijedi, koju donosimo u cjelini u prvom dijelu progovorio o tome što Papa Franjo rekao o milosrđu u svojoj knjizi *Božje je ime milosrđe*, a u drugom dijelu progovorio je, na temelju vlastitog iskustva i

poznavanja Časnoga slugu Božjega, o njegovu dijeljenju milosrđa Božjega.

Drugi dan trodnevnice, 2. ožujka, euharistijsko slavlje predvodio je i propovijedao fra Antonio Mravak, župski vikar u Župi Čudotvorne Gospe Sinjske, zadužen za Framu i mlade općenito i provincijski povjerenik za rad s ministrantima. Tema i naslov njegove propovijedi, koju također donosimo u cjelini, bio je navod iz pisma jednom svećeniku: *»Molimo se Božanskom Srcu da pobijedi Njegovo milosrđe i ljubav«* (AP I/34, 33).

Treći dan trodnevnice, 3. ožujka, euharistijsko slavlje predvodio je i propovijedao vikar Provincije Presvetog Otkupitelja fra Ante Udovičić, župnik u župi Gospe od Zdravlja u Splitu. Tema i naslov njegove propovijedi, koju također donosimo u cjelini, bio je navod iz pisma jednom svećeniku: *»Podlaganjem svetoj volji*

Božjoj i očekujući milosrđe (...) neustrašivo stupajte naprijed za Isusom» (AP I/47, 32).

Svake večeri trodnevnice predvoditelji slavlja, drugi svećenici suslavitelji zajedno s ministrantima išli su grob Časnoga sluge Božjega iskazati poštovanje zemnim ostacima oca Antića i izmoliti zavjetnu molitvu za beatifikaciju i za milosti po njegovu zagovoru.

Euharistijsko slavlje predvodio šibenski biskup mons. Ante Ivas u zajedništvu sa 14 svećenika. U petak 4. ožujka, u svetištu Majke Božje Lurdske u Zagrebu, svečano je proslavljena 51. obljetnica smrti časnoga sluge Božjega oca fra Ante Antića - 51. Antićevo. U zajedništvu sa 14 svećenika i velikim mnoštvom vjernika štovatelja Časnoga sluge Božjega. Euharistijsko slavlje uzveličao je pjevači zbor o. Ante Antić, koji tradicionalno pjeva na liturgijskim slavljinama na obljetnicama smrti Časnoga sluge Božjega.

Nakon kađenja oltara o. gvardijan fra Mate Matić pozdravio je biskupa. Pozdrav donosimo u cijelosti: *»Oče biskupe Ante! Srdačno Vas pozdravljam u ovoj Godini Božjeg milosrđa. Danas na 51. obljetnicu smrti Časnoga sluge Božjega oca fra Ante Antića, koji je rođen u Vašoj Šibenskoj biskupiji. Drago nam je da je naš prvi kanonizirani svetac, sveti Nikola Tavelić, sin vaše biskupije. Danas smo sabrani ovdje na sv. misu i molitvu da bismo i Časnoga Slugu Božjega oca fra Antu Antića, što prije vidjeli proslavljena čašću oltara. Na njegovu grobu stalno su prisutne molitve njegovih štovatelja, koji mu se utječu u tjelesnim i duhovnim potrebama. Glas o njegovu kreposnom životu, njegovoj službi ispovjednika, djelitelja Božjeg milosrđa, živo je prisutan u dušama i srcima vjernika. I po njegovoj nazočnosti njegovih zemnih ostataka, ovo Svetište, ova kriptna i crkva postaju poznati i pri-*

vlačni za tolike vjernike, što potvrđuje i ova večer. Pozdravljam sve prisutne svećenike, redovnike i redovnice i drage vjernike. Oče biskupe, započnite ovo misno slavlje.»

Preuzvišeni otac biskup u propovijedi, koju također donosimo u cjelini, također je pošao od jednog kratkog teksta o milosrđu iz jednog pisma Časnoga sluge Božjega, jednom svećeniku: *»Ne uzdaj se u svoja djela već sve postavi u Njegovu dobrotu, milosrđe i ljubav« (AP I/17, 4).*

Otac biskup posebno je istaknuo svijest Časnoga sluge Božjega o djelotvornoj snazi sakramenta Božjeg milosrđa: *»O. Ante je bio duboko svjestan da je upravo sv. Ispovijed milosni susret milosrdnog Boga sa svojim ljubljenim djetetom, pa je stoga svetoj ispovijedi pridavao obilježja najdublje pobožnosti i radosti. "Htio bih, piše o. Ante, živjeti jedino, samo i potpuno u Bogu, u Njegovoj svetoj volji. Gospodine, smiluj mi se i udijeli mi da mislim, osjećam, govorim, radim i izvršavam svoje dužnosti i posle u Duhu Svetom (...) Želim sve ljude upaliti Njegovom ljubavlju i dovesti ih spasenju, službi i nasljedovanju našega dobrog i dragoga Učitelja (...) Pustimo se da nas On čisti, da nas On uređuje i upravlja (...) U svemu ga blagoslivljajmo i na svemu mu zahvaljajmo."«*

Na kraju euharistijskog slavlja otac vicepostulator izrekao je slijedeću zahvalu: *„Zahvaljujem Bogu, Blaženoj Djevici Mariji, Časnom slugi Božjem, Vama oče Biskupe, braći svećenicima i bogoslovima, svim našim zborovima, vama braćo i sestre, posebno rodbini oca Antića. Svima koji su pomogli pripremiti ovo slavlje. neka Vam Otac nebeski udijeli obilje milosti po zagovoru časnoga sluge Božjega oca fra Ante Antića“.*

‘ANTIĆEVO’ U MAKARSKOJ

Antićevo u franjevačkoj crkvi u Makarskoj od 1. do 4. ožujka 2016. bilo je posvećeno milosrđu pod geslom *„Časni sluga Božji otac fra Ante Antić djelitelj Božjeg milosrđa“*. U petak, 4. ožujka 2016., proslavu 51. obljetnice smrti sluge Božjega oca fra Ante Antića predslavio je fra Žarko Relota, gvardijan i župnik sv. Frane u Splitu. U slavlju su sudjelovali gvardijan fra

Ante Čovo, dekan makarskog dekanata don Pavao Banić i još nekoliko svećenika.

Trodnevnice uoči Antićeva predslavili su fra Ivan Jukić, don Ante Žderić i fra Miljenko Odrlić. Svaku večer gvardijan fra Ante Čovo organizirao je kratku duhovnu obnovu koja je sadržavala prisposobu o milosrđu ili klanjanje

pred Presvetim Oltarskim sakramentom ili krunicu Božanskog milosrđa ili križni put.

Nakon popričesne molitve fra Žarko Relota predmolio je molitvu za proglašenje blaženim oca fra Ante Antića i za milost po njegovu zagovoru. Gvardijan fra Ante zahvalio je svim sudionicima slavlja, a posebno predvoditelju slavlja fra Žarku. Franjevački zbor pjevanjem je pridonio ljepoti slavlja. Za orguljama je bila Tanja Topić, a dirigirao je Mario Klarić.

‘ANTIĆEVO’ U VANCOUVERU

U Hrvatskoj katoličkoj misiji u Vancouveru proslavljena je 51. obljetnica smrti sluga Božjega o. fra Ante Antića od 4. do 6. ožujka 2016. Slavlje ‘Antićeva’ predvodio je provincijal fra Joško Kodžoman koji je, u pratnji fra Josipa Gotovca, bio u kanonskom pohodu braći u Kanadi i Americi.

Kroz trodnevnicu vjernici HKM u Vancouveru imali su mogućnost za sakrament pomirenja, slavlje pobožnosti prvog petka i klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. O. Provincijal je u propovijedima potaknuo vjernike na štovanje Sluge Božjega koji je cijeli život bio odgojitelj i ispovjednik. U ovoj Godini milosrđa potakao je vjernike na sakrament pomirenja. Svojim propovijedima, fra Joško Kodžoman i fra Josip Gotovac, otvorili su novo žarište pobožnosti prema sluzi Božjem fra Anti u hrvatskoj zajednici u Vancouveru! Približili su ovaj pobožni lik vjernicima hrvatske zajednice te ih potaknuli na štovanja velikana duha fra Ante Antića. Nadamo se da će zaživjeti ova pobožnost i u ovom dijelu svijeta i na taj način proširiti kult ovog jedinstvenog franjevca svetog života na obalama pacifičkog oceana.

Na kraju proslave ‘Antićeva’ župnik fra Dujo Boban zahvalio je provincijalu Kodžomanu i

ekonomu Gotovcu za sudjelovanje u slavlju i poticajima koje su uputili vjernicima. Provincijal Kodžoman zahvalio je braći koji neumorno pružaju duhovnu skrb za vjernike u misiji i potakao ih da mole za nova duhovna zvanja.

IMOTSKI: DEKANATSKI SASTANAK

U srijedu 9. ožujka 2016. u prostorijama Franjevačkog samostana sv. Franje u Imotskom održan je dekanatski sastanak za svećenike Imotskog dekanata. Sastanak je počeo u 10 sati

u samostanskoj kapeli molitvom srednjeg časa i razmatranjem koje je održao fra Kristian Stipanović, dekan i župnik Imotskog.

U 11 sati u samostanskoj dvorani održana je sjednica. Nakon što je zapisničar fra Zoran Kutleša pročitao zapisnik prošloga sastanka, fra Kristian je obavijestio svećenike o susretu Prezbiterskog vijeća Nadbiskupije te o važnijim događajima u narednom razdoblju.

Zatim je fra Lazar Perica, župni vikar Imotskog, dao izvještaj o pastoralno-katehetskom kolokviju koji je održan u Zagrebu 24. i 25. veljače. Nakon fra Lazarova izvještaja uslijedila je kratka rasprava, a susret je završen ručkom u samostanskom blagovalištu.

PASTIRSKI POHOD NADBISKUPA BARIŠIĆA ŽUPI SV. ILIJE U METKOVIĆU

U srijedu 9. ožujka 2016., nadbiskup splitско-makarski i metropolit mons. Marin Barišić posjetio je župu Sv. Ilije u Metkoviću, u sklopu pastirskog pohoda župama Neretvanskog dekanata. Došavši u Metković u pratnji župnika fra Petra Gulića i tajnika Nikole Mikačića, nadbiskup se najprije susreo sa čelnicima gradske uprave Grada Metkovića u prostorijama općine. U ime gradske uprave dočekali su ga gradonačelnica Katarina Ujdur, predsjednik gradskog vijeća Marin Veraja, ravnatelj GKS - Metković Milan Kapović i pročelnik jedinstvenog upravnog odjela Mirko Volarević.

Poslije susreta sa „gradskim ocima“ nadbiskup je posjetio udrugu „O. Ante Gabrića“, gdje se u ugodnoj, obiteljskoj atmosferi družio sa djelatnicima i štitičenicima udruge. Zaželjevši djelatnicima i štitičenicima puno ljubavi i strpljivosti nad sve je zazvao Božji blagoslov te izmijenivši „poklone“ napustio je udrugu i pošao u samostan časnih sestara družbe malog Isusa. U samostanu sestara živi 13 sestara, koje vode dječji vrtić i starački dom u prostorima samostana. Na čelu sa predstojnicom s. Brankom sestre su dočekale nadbiskupa te su se zadržale u ugodnom druženju. Zahvalivši sestrama za trud, ljubav i po svojoj zauzetosti za svjedočenje na ovim prostorima, nadbiskup se u pratnji župnika i tajnika uputio u crkvu sv. Ilije.

Središnja svečanost ovog pastirskog pohoda je bila sveta misa u 18:00 sati, a dupkom puna crkva znak je privrženosti ove župe Crkvi i svom biskupu. Uz biskupa Marina Ba-

rišića, župnika fra Petra Gulića, župnih vikara fra Lukice Vojkovića i fra Kristijana Perkovića na svetoj misi su koncelebrirali i dekan Neretvanskog dekanata don Stipe Jerković te župnik Župe svetog Nikole biskupa don Davor Bilandžić.

Prije same mise župnik fra Petar Gulić podnio je svom biskupu iscrpni izvještaj o župi te je na kraju apelirao na gradnju toliko iščekivanog pastoralnog centra na lijevoj strani grada Metkovića, na terenu Župe sv. Ilije.

Biskup Barišić je u svojoj propovijedi stavio naglasak na godinu milosrđa u kojoj se upravo nalazimo te na potrebu da i mi budemo milosrdni posebno prema bližnjima među kojima u brojnim slučajevima vladaju tolike netrpeljivosti izazvane materijalnim dobrima. Govoreći o važnosti Božjeg milosrđa i potrebi rasta vjernika u milosrđu, jer je jedino u Božjem milosrđu naša šansa, svim nazočnima je podcrtao da iskoristimo ovo sveto vrijeme korizme te u sakramentu sv. ispovijedi zaživimo novim životom kojeg nam u Godini Milosrdnog Oca objeruč-

ke daruje naš Bog. Poslije popričesne molitve nadbiskup je molio molitvu odriješnja za sve preminule članove Župe sv. Ilije. Prije svečanog blagoslova župnik fra Petar je zahvalio Bogu, nadbiskupu, braći svećenicima kao i svima koji su na bilo koji način doprinijeli ovom osvježavajućem susretu te je u ime svih vjernika poklonio nadbiskupu umjetničku sliku kapele svetog Ante na Dubravici, pored koje je toliko puta u svojoj mladosti prošao dok bi išao u školu put Metkovića iz svojega rodnog Mliništa u „Prižablju“. Poslije sv. mise u nedostatku prostora da se susretne sa svima koji su željeli, nadbiskup se u dvorani iza crkve susreo sa predstavnicima svih aktivnosti Župe sv. Ilije. Oko 50 predstavnika predstavilo se pojedinačno biskupu naglasivši i u ime koje skupine su na ovom susretu.

Nakon poticajnih i ohrabrujućih nadbiskupovih riječi te kratkog druženja (oko 40 minuta) s okupljenim predstavnicima nadbiskup je svima zahvalio na zauzetosti u rastu Župe sv. Ilije. Prije zajedničkog fotografiranja nadbiskup je svima podijelio medaljicu sa svojim grbom i „logom“ Milosrdnog Oca.

Posjet pastira, oca zajednice, učitelja i brata našoj Župi koji nam je došao iskazati svoju blizinu i potaknuti nas na još žarču vjeru i ljubav prema Kat. Crkvi, Bogu i blišnjemu, za sve nas je bio veliki duhovni događaj, koji je razdražao i našeg nadbiskupa, koji je iskazao svoju zahvalnost za predano življenje i prakticiranje vjere. Po ovom susretu sa našim nadbiskupom, neka ovaj dan bude plodonosan za svakog od nas, za naše obitelji i cijeli Grad.

RUNOVIĆI: ODRŽANA KORIZMENA DUHOVNA OBNOVA

Ovogodišnja korizmena duhovna obnova u Godini milosrđa Božjega u župi Runovići odvijala se pod motom „Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan“ (Lk 6, 36) i to kroz četiri dana, od 10. – 13. ožujka 2016., a predvodili su je fra Ivan Udovičić – ravnatelj franjevačkog sjemeništa u Sinju, fra Domagoj Volarević –

profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu te fra Jure Hrgović – profesor klasičnih jezika u franjevačkoj gimnaziji u Sinju.

Prvi dan, u četvrtak 10. ožujka fra Ivan Udovičić je u 17h slavio misu i u propovijedi rekao vjernicima kako nam je Bog Otac u mucii svoga Sina pokazao svoje milosrđe. Stoga su milosrđe

Božje i muka Kristova usko povezani. Naglasio je misao pape Frane da bi svijet propao kad Bog Otac ne bi ljudima praštao. Milosrđe Božje je beskrajno, strpljivo prema svim ljudima i čeka nas. Poslije mise župnik fra Mladen je predvodio euharistijsko klanjanje.

Drugi dan, u petak 11. ožujka župnik fra Mladen je u 15:30 sati predvodio Put križa u područnoj crkvi Sv. Ivana Krstitelja na Sebišini, a zatim u 16:30 sati u župnoj crkvi Gospe od Karmela. Poslije Puta križa uslijedilo je u 17 sati misno slavlje koje je predvodio fra Domagoj Volarević. Vjernicima je propovijedao o korizmi prema riječima misnih zbornih molitava od korizmenih nedjelja. Istaknuo je kako nam Bog zapovijeda da slušamo njegova ljubljeno Sina te da bi se trebali radovati s gledanja Božje slave. Pozvao je vjernike da u korizmi sudjeluju u bogoslužju i slušaju riječ Božju koja nas kroz obraćenje vodi do Boga Oca. Još je naglasio kako je korizma vrijeme kada stvaramo prostor Bogu u svojojnutrini.

U 20:30 sati fra Domagoj je u župnoj kući s framašima molio molitvu večernje te im održao prigodni nagovor, poslije čega su uslijedili pitanja i diskusija.

Treći dan, u subotu 12. ožujka ujutro u 9:30 sati te popodne u 15:30 sati bila je ispovijed u župi pred svetkovinu Uskrsa. Pripravu vjernicima za sv. ispovijed imao je fra Zoran Kutleša, samostanski i župni vikar u Imotskom. Fra Zoran je u nagovoru naglasio vjernicima kako

je vrlo važna priprava sa sakrament sv. ispovijedi kako bi se pomirili s Gospodinom Bogom. Vjernike su ispovijedali: fra Kristijan Stipanović -gvardijan, fra Zoran Kutleša, fra Lazar Perica, fra Frano Laco, fra Nedjeljko Čarapić i fra Ivan Udovičić.

Popodne u 17 sati fra Ivan Udovičić je slavio sv. misu za krizmanike (1. i 2. r. S. Š.) te njihove roditelje. U propovijedi je fra Ivan govorio o Božjim zapovijedima po kojima nam je Gospodin Bog očituje svoje milosrđe te po kojima nam daje istinsku slobodu i otkriva istinu.

Poslije mise fra Ivan je govorio krizmanicima o Božjem milosrđu kroz prisposobu o dobrom Ocu i izgubljenom sinu. Božje milosrđe čeka na ljude koji su odlutali od Boga Oca i želi ih spasiti.

Četvrti dan, na petu korizmne nedjelju 13. ožujka sv. mise u 9 sati i u 11 sati u župnoj crkvi Gospe od Karmela te u 12:20 sati u područnoj crkvi Sv. Ivana Krstitelja na Sebišini slavio je i propovijedao fra Jure Hrgović. Govoreći u propovijedi o današnjim svetopisamskim čitanjima i evanđelju po Ivanu u kojem je Isus oprostio ženi preljubnici, fra Jure je naglasio vjernicima kako u Godini milosrđa Božjega trebamo usvojiti sposobnost praštanja našim bližnjima te ih ne suditi. Ljubav i milosrđe su oni koji prekidaju mržnju, liječe naše rane i stvaraju bolje ozračje među ljudima. Kroz sva četiri dana vjernici su prije sv. mise imali priliku za sakrament pomirenja.

IZVEDENA MUKA U KNINU

Poslije večernje svete mise i pobožnosti sv. Ante, koju je predvodio gvardijan fra Marko Duran, glumci amateri Župe sv. Ante iz Knina, u utorak 15. ožujka 2016. u 18.30 sati u crkvi Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta, upri-

zorili su "Muku Gospodina našega Isusa Krista". Ovo je 70. izvedba pasionske igre kojom se želi potaknuti svakoga čovjeka na razmatranje Kristove muke.

U sklopu duhovne pripreme za Uskrs, svi župljani su imali priliku nanovo doživjeti emotivno uprizorenje posljednjih dana Kristova ovozemaljskog života. Župljani su svojom prisutnošću pokazali ponos i potporu, naša crkva je bila puna, zato hvala svima koji su došli. Kod kuće je možda i najteže, pred domaćom publikom, ali kada srca kucaju kao jedno onda je i

najljepše. Župljane je pozdravio naš gvardijan fra Marko Duran te zahvalio glumačkoj družini koja nas na najljepši način predstavlja brojnim župama. Redatelj predstave Ante Nadomir Tadić Šutra zahvalio je domaćoj publici, a naš fra Ivan Lukač, koji sve usmjerava i o svemu i svima brine, pozvao je još jednom sve vjernike da otvore svoja srca Gospodinu.

BOGOSLOVI U POSJETU GENERALNOJ KURIJI

U utorak, 15. ožujka 2016., naši su bogoslovi fra Jerko Kolvrat, fra Dejan Međugorac i fra Toni Šimunović Erpušina, posjetili Generalnu kuriju našega Reda u Rimu. Bogoslove je srdačno dočekao fra Siniša Balajić, zamjenik tajnika za formaciju i studij.

Časopis naših bogoslova „Počeci“, koji je u svojim studentskim danima pokrenuo fra Joško Kodžoman, aktualni provincijal, među ostalim poučnim i zanimljivim sadržajima sadrži barem jedan intervju. Za novi broj časopisa koji je u pripremi, naši su bogoslovi koji su na studiju u Rimu, razgovarali s fra Michaelom Perryjem, generalnim ministrom Reda Manje Braće i fra Cesareom Vaianijem, generalnim tajnikom za formaciju i studij. Fra Cesare i Fra Michael vrlo rado su se

odazvali za razgovor i susret s našom mladom braćom.

Na kraju razgovora fr. Michael Perry, generalni ministar, poslao je poruku našim bogoslovima i svim posjetiteljima našega portala.

PASIONSKE TRADICIJE IMOTSKE KRAJINE U OGULINU I ZAGREBU

U sklopu jubilarnih svečanosti Pasijske baštine Hrvatske veliki župni zbor i glumci Muke Isusove iz Imotskog, pučki pivači iz Studenaca i Gorice te pučki kantači iz Zagvozda, Grubina, Zmijavaca i Slivna održali u Ogulinu i Zagrebu koncert pod naslovom „Uputi se tužna mati“. Koncert su osmislili dr. Joško Čaleta i Anđelko Nikolić, a njime su predstavljene pasionske tradicije Imotskog i dijela Imotske krajine.

U nedjelju 13. ožujka u 18 sati u župnoj crkvi Sv. Križa u Ogulinu sudionici koncerta bili su na svetoj misi koju je pjevanjem animirao župni

zbor iz Imotskog, nakon čega su održali predviđeni program. Glavni nastup bio je u bazilici Srca Isusova u Zagrebu u ponedjeljak 14. ožujka u 20 sati.

Tijekom koncerta, u kojem su se izmjenjivali korizmeni napjevi iz Imotskog i njegove okolice, glumci iz Muke Isusove, koja se od 1998. godine održava na Cvjetnicu u Imotskom, prikazali su dvije scene iz Muke: Isusovo primanje križa na početku križnog puta te susret Isusa i Gospe.

SINJ: BLAGOSLOV POSTAJA KRIŽNOG PUTA

U petak 18. ožujka 2016. godine, u 300. obljetnici krunjenja slike Čudotvorne Gospe Sinjske održana je molitva i blagoslov postaja Križnog puta na Gospinom Gradu. Okupljanje i uvodna molitva održana je kod starog Vatrogašnjog doma. Nakon uvodne molitve u procesiji se veliki broj vjernika iz Župe Gospe Sinjske i Cetinskog dekanata zaputio prema prvoj postaji Križnog puta na Gospinom Gradu. Obred blagoslova predvodio je fra Joško Kodžoman, provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja u Splitu.

Kod prve postaje – „Isusa osuđuju na smrt“ održana je posvetna molitva i blagoslov prve postaje. Istom ceremonijom za vrijeme molitve O. provincijal je blagoslovio svaku postaju. Molitvu Križnog puta i meditativne tekstove predmolili su gvardijan i upravitelj Svetišta fra Petar Klapež i župnik Župe Gospe Sinjske fra Ante Bilokapić. Križ su izmjenjujući se nosili muškarci iz vjerničkih zajednica Župe Gospe Sinjske. Uz gvardijana i župnika u molitvi Križnog puta prisustvovala su još jedanaestorica svećenika iz samostana Gospe Sinjske. Na blagoslovu i molitvi Križnog puta sudjelovao je u ime Grada Sinja dogradonačelnik Zlatko Ugrin, alkari i alkarski momci, dobročinitelji i akademski kipari koji su sudjelovali u projektu izrade postaja Križnog puta.

Kod zavjetne crkve na Gospinom Gradu provincijal fra Joško Kodžoman i gvardijan fra Petar Klapež uputili su riječi zahvale Gospinim štovateljima i dobročiniteljima Svetišta kao i svim gradskim vlastima u Sinju koje su kroz 18 godina surađivale sa Svetištem na ostvarenju ovog projekta. Riječi zahvale upućene su i Konzervatorskom uredu u Splitu, Ljevaonici umjetnina Ujević iz Zagreba i svim akademskim kiparima što su se odazvali i svojim umjetničkim djelima doprinijeli da postaje Križnog puta ugledaju svjetlo dana. U ime Grada Sinja prisutnima se obratio sinjski dogradonačelnik Zlatko Ugrin. Prije svečanog blagoslova vjernici su ispjevali himnu Gospi Sinjskoj.

Sinjski franjevci su 1998. godine pokrenu-

li akciju izrade postaja Križnog puta na stazi prema Gospinom Gradu. Putem koji vodi od podnožja starog Grada Sinja do crkve na tvrđavi smješteno je 14 postaja Križnoga puta. Svaka postaja rad je nekog od poznatijih hrvatskih umjetnika – akademskih kipara. A to su: Mile Blažević, fra Duje Botteri, Kazimir Hraste, Kuzma Kovačić, Josip Marinović, Stipe Sikirica, Stjepan Skoko, Ante Starčević, Marija Ujević, Miro Vuco, Jure Žaja, Nikola Vrljić, Ivan Klapež i Vene Jerković. U kolovozu 2015. godine Grad Sinj je u potpunosti financirao i dovršio uređenje staze prema Gradu.

Govor provincijala fra Joška Kodžomana

Poštovani oče gvardijane, upravitelju i čuvaru Svetišta Čudotvorne Gospe Sinjske, poštovani o. Župniče, braćo svećenici, časne sestre, cijenjeni dogradonačelnice grada Sinja i ostali zaposlenici sinjske gradske uprave, poštovani gradonačelnici i načelnici susjednih gradova i općina, cijenjena Upravo i članovi Viteškog alkarskog društva, dragi Gospini štovatelji i podupiratelji kulturnih i humanitarnih projekata koji se događaju Njoj u čast a ljudima na korist, kršćansko braćo i sestre!

Projekt dovršetka postaja križnog puta na ovom povijesnom i znakovitom mjestu, za čiju smo realizaciju trebali skoro dva desetljeća, možemo promatrati s dva različita gledišta – kao izraziti kulturni i kulturološki događaj, koji obogaćuje i nadopunjuje ionako bogatu kulturnu ponudu grada Sinja i čitave Cetinske krajine, ali i kao prvorazredni povijesni i religiozni čin kojim se vjerni Gospini štovatelji odužuju svojoj nebeskoj zaštitnici za potoke Božje milosti, koje su iskusili po zagovoru i blizini svete Prilike, koju častimo u liku Čudotvorne Gospe Sinjske! Prepustit ćemo umjetničkim kritičarima da u vremenu koje slijedi, izriču svoje umjetničke i moralne sudove i ocjene o vrijednosti i dosezi-ma ovog nesporno velebnog kulturnog projekta, a mi ćemo se u ovoj prigodi zaustaviti na njegovom religioznom i duhovnom značenju.

Ono o čemu su naraštaji naših predaka stoljećima maštali, postaje zbilja u ovo naše vrijeme u kontekstu jubilarnih proslava slavne obrane od povijesne opasnosti i zlatne krunidbe Gospina lika. Mi smo povlašteni naraštaj koji se na najprikladniji način nastoji odužiti svojoj nebeskoj Majci i time svrstati u nepreglednu povorku Njezine zahvalne djece koja ne zaboravljaju Gospina i Božja dobročinstva. Podižući ovo znamenito djelo ljudskih ruku, uma i vjere, u proslavi 300. obljetnica ljudske hrabrosti, junaštva i Božje pomoći, koju smo iskusili uz Gospin zagovor, možemo s ponosom ustvrditi da smo, usprkos oskudnim društvenim prilikama, ipak uspjeli iznjedriti nešto čime dokazujemo svoju vjeru, zahvalnost, ukorijenjenost i vjernost narodnoj i vjerničkoj tradiciji...

Kroz postaje novog križnog puta, koji vijuga prema mjestu našeg stradanja – simbolu našeg spasenja i izvoru našeg ponosa, progovara naša ljudska čežnja za duševnim mirom, za uskrsnućem. Muka nas Isusova neodoljivo podsjeća na našu životnu borbu i u nama hrani pozitivne misli – postoji put spasa i izbavljenja, uskrsnuće je dostižan cilj a do njega se dolazi samo ako prihvatimo logiku križa i odbacimo od sebe djela koja nas ponižavaju. Ne bih želio biti u koži onoga koji bi se drznuo na bilo koji način oskvrnuti ove svetinje, jer one nemaju drugu svrhu već da uzdižu ljudske duše prema univerzalnim i pozitivnim vrednotama...

S velikim osjećajem zahvalnosti u ovoj prigodi dužnost mi je i privilegij poimence nabrojiti i zahvaliti institucijama, pojedincima kao i velikom mnoštvu anonimnih Gospinih štovatelja, čijom su naklonošću i dobrotvornošću probрани hrvatski umjetnici došli u priliku izraziti svoje doživljaje prizora s Kalvarije.

Postaje Križnog puta prema Gospinu Gradu izrađene su, kroz proteklih 18 godina, kao zavjetni darovi zaslugom sljedećih institucija, pojedina i Gospinih štovatelja;

1. postaju – „*Isusa osuđuju na smrt*“, izradio je ak. kipar Stipe Sikirica, sredstva je osigurao *Franjevački samostan Sinj*

2. postaju – „*Isus prima na se križ*“, izradio je mladi ak. kipar fra Duje Botteri, po donaciji *Općine Otok*

3. postaja – „*Isus pada prvi put pod križem*“, rad je ak. kipara Ante Starčevića, za koju je sredstva prikupilo *Viteško alkarsko društvo Sinj*

4. postaja – „*Isus susreće svoju svetu Majku*“, djelo je ak. kipara Kuzme Kovačića, *Grad Sinj*

5. postaja – „*Šimun Cirenac pomaže Isusu nositi križ*“, rad je ak. kipara Stjepana Skoke, dar gosp. *Vjekoslava Gucića*

6. postaja – „*Veronika pruža Isusu rubac*“, djelo je ak. kiparice Marije Ujević, za koju je sredstva prikupio *Franjevački samostan Sinj*

7. postaju – „*Isus pada drugi put pod križem*“, izradio je ak. kipar Kazimir Hraste, sredstva su osigurali *Štovatelji Čudotvorne Gospe Sinjske*

8. postaja – „*Isus tješi jeruzalemske žene*“, djelo je ak. kipara Nikole Vrljića, donacija *Hrvata iz Australije – vjernih Gospinih štovatelja*

9. postaja – „*Isus pada treći put pod križem*“, rad je ak. kipara Jure Žaje, donacija je vjernika *Župe Svih Svetih Hrvace*

10. postaja – „*Isusa svlače*“, djelo je ak. kipara Mile Blaževića, dar *Štovatelji Čudotvorne Gospe Sinjske*

11. postaju – „*Isusa pribijaju na križ*“, izradio je ak. kipar Vene Jerković, sredstva su zajednički osigurali gosp. Joško Berket i *Franjevačka Provincija Presvetog Otkupitelja - Split*

12. postaja – „*Isus umire na križu*“, djelo je ak. kipara *Ivana Klapeža*, donacija *Splitsko-dalmatinske Županije*

13. postaju – „*Isusa skidaju s križa*“, izradio je ak. kipar *Miro Vuco*, zavjetni dar *fra Mirka Marića*

14. postaja – „*Isusa polažu u grob*“, djelo je ak. kipara *Jože Marinovića*, sredstva je osigurao *Franjevački samostan Sinj*

Svima koji su u ovaj veliki projekt utkali svoje znanje i ljubav te pomogli dovršenje sinjske Kalvarije svojim materijalnim (financijskim) sredstvima od srca hvala.

Vaš će doprinos ostati trajno upisan u povijest sinjskog Svetišta i Grada Sinja, a budućim generacijama bit će poticaj za nove znakove ljubavi prema Bogu i čovjeku.

Postaje Križnog puta već predstavljaju svojevrsan Marijin perivoj koji vodi do vrata Gospina Grada. Čuvajmo svetost i dostojanstvo ovog mjesta, njegovu ljepotu, kako bi nam bilo izvorom mira za dušu i odmora za oči.

Puno smo napravili ali ostao nam je, kao generaciji, još jedan mali korak kako bismo zao kružili priču. Nalazimo se pred crkvicom koju naši pređi podigoše davne 1887. godine u spomen na 200. obljetnicu doseljenja iz Rame. Njezin je interijer skroman i vapi za uređenjem. Uz već osigurana proračunska sredstva grada Sinja, te pristigle donacije i zavjetne darove Gospinih štovatelja, uz pomoć i akciju svih ljudi dobre volje, preostaje nam da uredimo interijer ovog zavjetnog zdanja, kako bi bilo melem za oči svakom vjerniku i putniku namjerniku. Ne sumnjam da smo to u stanju učiti u vjerničkom zanosu i u ozračju jubilarnih slavlja.

Nad sve vas, ovdje okupljene, zazivam Božji blagoslov po zagovoru naše nebeske Majke Čudotvorne Gospe Sinjske.

Još jednom veliko hvala svima i živjeli!

Zahvalna riječ gvardijana fra Petra Klapeža

Mnogopoštovani oče Provincijale, braćo i sestre, dragi Štovatelji Čudotvorne Gospe Sinjske!

Prije 300 godina pod najezdom Turaka "Sinj i Cetinski kraj obranili su se ovdje na Starom Gradu uz Gospin zagovor. Sinj su branili branitelji Grada vapijući prema Nebu uz prisutnost lika Majke od Milosti, pridružujući se na taj način patnji Cetinskog kraja na njegovom križnom putu do cilja slobode.

Prije svega zahvaljujem dragom Bogu i našoj nebeskoj Majci Čudotvornoj Gospi Sinjskoj na svim iskazanim milostima koje prate Sinj i Cetinsku krajinu kroz tristoljetnu povijest našega Svetišta. Zahvaljujem mnogopoštovanom ocu provincijalu fra Jošku Kodžomanu koji je u ovom povijesnom liturgijskom slavlju blagoslovio postaje križnog puta. Zahvaljujem gradu Sinju koji je isposlovao sve važne dozvole kod konzervatora za izradu ovog projekta i što je uložio određena novčana sredstva za izradu ove prekrasne staze na kojoj su postavljene postaje Križnog puta, kao i našoj Splitsko-dalmatinskoj Županiji s našim županom Zlatkom Ževrnjom.

Sretni smo da su sve postaje Križnog Puta dovršene, što je obilati doprinos 300. obljetnici Svetišta Čudotvorne Gospe Sinjske, koju smo proslavili na Veliku Gospu 2015., kao i za 300. obljetnicu krunjenja Gospine slike koju slavimo ove godine. Religiozni je čovjek oduvijek tražio svete znakove koji će jamčiti blizinu Svetoga. Svaka postaja rad je nekog od najpoznatijih hrvatskih umjetnika - kipara. A to su: Mile Blažević, fra Duje Botteri, Kazimir Hraste, Ivan Klapež, Kuzma Kovačić, Josip Marinović, Stipe Sikirica, Stjepan Skoko, pok. Ante Starčević, Marija Ujević, Nikola Vrljić, Miro Vuco, Vene Jerković i Jure Žaja. I ovim putem im od srca zahvaljujem što su svojim umjetničkim djelom pomogli realizirati ovaj vrijedni spomen koji će ostati trajna poveznica svih njih sa Svetištem Čudotvorne Gospe Sinjske. Zahvaljujem i svim donatorima kao i ljevaonici Ujević iz Zagreba koji su novčanom pomoći pomogli u realizaciji ovog vrijednog spomena.

Zahvaljujem svima Štovateljima Čudotvorne Gospe Sinjske, koji su na bilo koji način pomogli u realizaciji ovoga spomena vjere, kulture i umjetnosti. Posebno pozdravljam sve vas ovdje nazočne koji ste činom vjere sudjelovali ovom povijesnom blagoslovu i pobožnosti križnog puta. Toliki su danas u našoj Domovini i svijetu koji svaki dan proživljavaju svoju životnu kalvariju. Njih ima i među nama, jer i među nama iz dana u dan ima sve više onih koji sve teže žive i kojima ovaj spomen križnog puta može posebno značiti, a značit će im samo onda

ako na bilo koji način zahvatimo u njihove životne križne puteve i pomognemo im nositi križ koji opterećuje njihova ramena.” Posebno im pomognimo ovoga Uskrsa.

Križ je znak neizmjerne ljubavi! Božja ljubav na križu dosegla je nezamislivu dimenziju. Kršćani su pozvani krenuti putem poistovjećivanja s Raspetim. Papa u miru Benedikta XVI. kazao je: “Spoznati i kontemplirati temeljnu istinu ‘Bog je ljubav’ možemo samo upravljajući pogled prema Isusu koji je za nas umro na križu. Kroz stoljeća, kolika li su se obraćenja dogodila upravo zahvaljujući rječitoj poruci ljubavi što je prima svatko tko pogleda raspetoga Isusa!” Stoga ne umorimo se u molitvi križnog puta. Neka ovaj današnji dan tj. svake godine petak uoči Cvjetnice, postane zavjetni dan Sinja i Cetinskog kraja kako bi naši životni križevi bili zauvijek obilježeni onim vrijednostima kojima se ponosio grad Sinj i Cetinska krajina, za koje su se borili naši pradjedovi i branitelji i

trpjeli svi oni koji su ga na bilo koji način branili. To su vrijednosti o kojima govori i ovaj novopostavljeni križni put”. S ovim postajama Na Gospinu Gradu svi mi Sinjani možemo biti ponosni na svoju kalvariju. Neka nam i ove blagoslovljene postaje i sama pobožnost Križnog puta pomognu da i sami rastemo u ljubavi koja nesebično odgovara na ljubav onoga koji nas je toliko ljubio da je dao svoj život za nas.

NJEMAČKA: IDENTITET U DIJASPORI

Na sjednicama se okupilo više od 120 hrvatskih pastoralnih djelatnika te manji broj hrvatskih socijalnih djelatnika iz Njemačke. Predavanje o identitetu u dijaspori – hrvatskim migrantima između stare domovine i novoga prebivališta održao je pastoralni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije prof. dr. Nediljko Ante Ančić.

Prve regionalne sjednice u 2016. godini hrvatskih pastoralnih djelatnika, koji djeluju u hrvatskim katoličkim misijama i zajednicama u Njemačkoj, na čelu s delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivicom Komadinom, održane su od ponedjeljka 1. do petka 5. veljače u pet njemačkih gradova, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta i hrvatskih katoličkih misija (HKM) i zajednica (HKZ) na čijem su se prostoru sjednice održavale. Na sjednicama se okupilo više od 120 hrvatskih pastoralnih djelatnika i manji broj hrvatskih socijalnih djelatnika iz Njemačke.

Sjednica za pastoralne djelatnike iz HKM Bavorske regije održana je 1. veljače u prostorijama HKŽ München, 2. veljače za regije Baden-Württemberg I. i Baden-Württemberg II. u prostorijama Katoličke župne kuće Sv. Ivana u Nürtingenu, 3. veljače za regiju Sjeverna Rajna i Vestfalija u prostorijama Katoličkog dječjeg vrtića u Hagenu, 4. veljače u kući za duhovne vježbe i goste samostana Marienrode kod Hildesheima za Sjevernu regiju te 5. veljače za Rajnsko-majnsku regiju u prostorijama HKM Darmstadt.

Uz domaćina delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivicu Komadinu na jednom dijelu sjednice u Nürtingenu sudjelovala je u ime biskupije Rottenburg-Stuttgart Stefanie Wahle-Hochloch. Nakon pozdrava delegata vlč. Ivica Komadine, predstavnika regija i voditelja misija i zajednica na čijem su se području održavale sjednice, susret je započeo molitvom i prigodnom meditacijom. Poticajno i iscrpno predavanje o identitetu u dijaspori – hrvatskim migrantima između stare domovine i novoga prebivališta održao je pastoralni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije prof. dr. Nediljko Ante

Ančić, kojega je predstavio dr. Adolf Polegubić. Predavanje se bavi pitanjem zadaća i perspektive hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Njemačkoj osobito pod vidom njihova rada na očuvanju vjerskog, kulturnog i nacionalnog identiteta hrvatskih doseljenika u današnjim promijenjenim okolnostima. Autor je najprije osvijetlio problem iseljavanja iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine u novije vrijeme, u više valova iseljavanja. Potom je protumačio uzroke duboke i još uvijek neprevladane gospodarske krize u domovini, koju uzrokuje neprevladano totalitarno nasljeđe, a koja je i najveći uzrok iseljavanja te je ukazao na preporuke i prijedloge demografskih stručnjaka o tome što bi u Hrvatskoj nužno trebalo učiniti da se zaustave negativni populacijski trendovi. U drugom dijelu dao je kratak pregled masovnog odlaska hrvatskih radnika u Njemačku početkom šezdesetih godina prošloga stoljeća i osnivanje hrvatskih katoličkih misija, njihova raznolikog i specifičnog djelovanja koje se ne ograničava samo na crkvena slavlja i vjersku pouku u užem smislu, nego jednako tako i na njegovanje i očuvanje nacionalnog i kulturnog identiteta. „Taj se model praćenja i potpore hrvatskim doseljenicima pokazao učinkovitim i vrlo uspješnim kako za očuvanje vlastitog identiteta tako i za funkcionalnu integraciju Hrvata u njemačko društvo što potvrđuje i činjenica da 60 % posto hrvatskih migranata u Njemačkoj imaju hrvatske putovnice.“ U nastavku se dr. Ančić osvrnuo na velike promjene i značajne izazove s kojima se u novije vrijeme susreću hrvatske katoličke misije. „Njemačke su biskupije uvele mjere štednje i zbog nedostatka svećenika provode pastoralni preustroj spajanja više župa u pastoralne cjeline. Preuređenje župnih zajednica pogađa i katoličke misije na materinskom jeziku čiji se broj smanjuje, a one druge trebaju se organizacijski i prostorno više povezivati s njemačkim župama. S druge strane drugi i treći naraštaj hrvatskih doseljenika sve je više izložen asimilaciji i ima drukčije potrebe te druga očekivanja od svojim misija i zajednica nego prethodni naraštaj. U završnom je dijelu prof. dr. Nediljko Ante Ančić iznio čitav niz različitih prijedloga i sugere-

stija što bi bilo poželjno i potrebno učiniti da bi barem većina današnjih hrvatskih katoličkih misija i zajednica i nadalje mogla vršiti svoje poslanje među hrvatskim doseljenicima, kako na pastoralnom planu tako i u njegovanju nacionalnog i kulturnog identiteta. Nakon predavanja razvila se plodna diskusija, tijekom koje su pastoralni djelatnici iznosili i svoje probleme i poteškoće s kojima se suočavaju u djelovanju. Istaknuto je kako se više pomoći u djelovanju očekuje od domovinske Crkve i domovinskih državnih ustanova.

Delegat vlč. Komadina je u drugom dijelu sjednice govorio o budućim zajedničkim susretima: prvim regionalnim sjednicama u 2017., seminaru za pastoralne suradnice i suradnike u veljači 2016., duhovnim vježbama u veljači i ožujku 2016., hrvatskom folklornom festi-

valu u travnju 2016., godišnjem pastoralnom skupu u listopadu 2016. Ujedno je podsjetio na inicijativu ravnatelja dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. dr. Tomislava Markića za održavanjem formacije animatora mladih, ljetne školu hrvatskoga jezika, povijesti i kulture u domovini te pozivom mladima iz inozemstva na sudjelovanje na Svjetskom danu mladih u Krakovu, od 25. do 31. srpnja 2016., zajedno s mladima iz domovine. Delegat vlč. Komadina je potaknuo sudionike neka s tim upoznaju mlade u svojim zajednicama kako bi mladi mogli sudjelovati u tim programima. Bio je riječi i o hodočašću u Lurd od 4. do 8. svibnja 2016., koje će se održati u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda i Hrvatske katoličke župe Frankfurt am Main. Sjednice su završile zajedničkim ručkom.

KELKHEIM: POSLAVLJENO STEPINČEVO

Blagdan bl. Alojzija Stepinca svečano je proslavljen u Hrvatskoj katoličkoj župi Main-Taunus/Hochtaunus u nedjelju 7. veljače 2016. Središnje misno slavlje u crkvi sv. Dionizija u Kelkheimu predvodio je dr. fra Ante Toni Vučković u zajedništvu s domaćim župnikom fra Marinkom Vukmanom. Na početku misnog slavlja fra Marinko je predvodio molitvu bl. Alojziju Stepincu, ali i za skoro proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

O. Vučković je u uvodnoj riječi istaknuo kako nam nikad nije tako jasno tko smo i kakvi

smo kao u susretu s Bogom. „To je jedino mjesto na kojem u trenu vidimo istinu o sebi. U svakom istinskom susretu s Bogom u trenu razumijemo istovremeno dvije stvari: pred njim sam jad i ništa i kao takav sam apsolutno prihvaćen. Tko to iskusi, on zna kakav je Bog i koliko sam vrijedi. Sve dok se s tim ne susretnemo na takav način, vrludamo gledajući kakvi su drugi i varamo se misleći loše o sebi.“ O. Vučković je u propovijedi o temi „Milošću Božjom jesam što jesam“ (1 Kor 15,10), istaknuo kako je susret s Bogom uvijek susret sa svetim, uzvišenim, či-

stim sa sviješću kako nisam dostojan, kako sam nečist i grešan. „Tko to nije iskusio, taj ne može govoriti o ozbiljnom susretu s Bogom. Naša svijest o našoj grešnosti se ne probuđuje osim u blizini svetoga. Bog nije tu da te uništi, nije tu da traži tvoj jad i tvoju nečistoću, nego je tu da ti je skine, da te očisti. Bog hoće da budeš čist i da te oslobodi krivnje. Krivnja čovjeka toliko guši da ga može uništiti. Kad se susretneš s Bogom, a imaš na duši teret vlastitih grijeha, u susretu s Bogom Bog ti oprašta grijeha. Tko se susretne s Bogom i prođe to što Bog čini na njemu, on je spreman služiti – svoje vrijeme, svoju snagu staviti u službu Bogu“, kazao je dodavši kako svatko tko se osjeća kao prazna lađa, tko ne vidi smisla u svom životu, kad Bog uđe u tu lađu, onda sve postaje drukčije. „Bog ulazi u ljudske živote puno češće nego što mislimo i to na vrlo različitim mjestima i u vrlo različito vrijeme. U svemu je tome svoj život našao i bl. Alojzije Stepinac. Iz susreta s Bogom pristao je biti u njegovoj službi. Dobio je silinu hrabrosti suočiti se s neprijateljstvom, protivštinama, s nepravdama, s lažima i pod cijenu vlastitog života. Slutimo koliko ima snage u susretu s Bogom.“

Misno slavlje uvećao je župni mješoviti zbor pod vodstvom s. Magdalene Višić uz or-

guljsku pratnju Hrvoja Barnjaka. Nakon misnog slavlja za sve je ispred crkve pripremljen zajednički agape. Misna slavlja toga dana o. Vučković je predvodio i u crkvi sv. Križa u Bad Homburgu i u crkvi sv. Katarine u Bad Sodenu.

Stepinčevu je prethodila duhovna obnova, koju je o. Vučković predvodio 5. i 6. veljače u crkvi sv. Katarine u Bad Sodenu o temi „Bl. Alojzije Stepinac – hrabrost za evanđeosku istinu“. U razmatranju o bl. Alojziju Stepincu pod nazivom „Moja je savjest čista – Pretvorba nepravdi u kušnje“, o. Vučković je istaknuo kako svatko ima savjest i da ona funkcionira samo ako smo joj poslušni. Posebno je važno uspostaviti odnos s Bogom preko svoje savjesti. Tu je primjer bl. Alojzije Stepinac. U razmatranju pod nazivom „Društvo po mjeri Božjih zapovijedi – Hrabrost proročke vatre riječi“ bilo je riječi o bl. Alojziju Stepincu u vremenu u kojem su vladale ideologije i u kojem su se mijenjali državni ustroji. Na temelju deset zapovijedi on je sudio i NDH i komunističku Jugoslaviju, jer i jedni i drugi nisu prošli test na temelju deset zapovijedi, jer su i jedni i drugi činili zločine, tako da nije mogao stati iza takvih vlasti, već je imao problema i s jednom i drugom vlašću.

DUHOVNA OBNOVA I STEPINČEVO U BIETIGHEIM-BISSINGENU

Za hrvatske vjernike u Hrvatskim katoličkim zajednicama Bietigheim-Bissingen, Illingen i Vaihingen-Enz u Njemačkoj održana je od petka 12. do nedjelje 14. veljače 2016., duhovna obnova na temu “Milosrđe - živo srce evanđelja” koju je predvodio don Anton Šuljić. Program je počeo u petak misom u crkvi Sv. Lovre u Bietigheimu, a nastavio se u misijskim prostorijama predavanjem te prigodnim recitalom sastavljenim od duhovnih šansona i poezije po izboru i u izvedbi vlč. Šuljića.

Duhovna obnova nastavljena je u subotu 13. veljače misom i klanjanjem pred Presvetim koje su predvodili vlč. Šuljić i voditelj zajednica fra Josip Bebić. U predavanju koje je uslijedilo don Anton Šuljić osvrnuo se na značenje Jubileja milosrđa te na značenje milosrđa u svakodnevnom životu kršćanina. Također je bilo riječi o

komunikaciji u obitelji i što znači biti milosrdan u bračnim i obiteljskim odnosima, o čemu je govorila dr. Suzana Vrhovski Peran.

Vrhunac duhovne obnove bila je proslava Stepinčeva u nedjelju 14. veljače. U misnom slavlju u crkvi Sv. Lovre u prigodnom nagovoru don Anton govorio je o svjedočenju i mučeništvu blaženoga kardinala Alojzija Stepinca za Krista i Crkvu, te posebno istaknuo misli sv. pape Ivana Pavla II. o Stepincu. Nakon mise održan je recital autora fra Josipa Grbavca o suđenju kardinalu Stepincu, koji su zajednički izveli dramski umjetnik Tomislav Martić i don Anton Šuljić, uz pratnju župnoga zbora pod ravnanjem Ane Madunić.

U sklopu duhovne obnove održano je i predstavljanje knjige fra Mirka Jurja Mataušića “Svaka se ulica zove Strasse” u izdanju Kr-

šćanske sadašnjosti. Knjiga, kojoj je predgovor napisao fra Josip Bebić, koji je u vrijeme njezinog izdavanja bio ravnatelj Ureda za hrvatsku inozemnu pastvu, govori o hrvatskim doseljenicima u Njemačku i Austriju, te ulozi hrvatskih

katoličkih misija i katoličkoga tiska u povezivanju naših vjernika s Crkvom i Domovinom. Trodnevna duhovna obnova završila je druženjem u misijskim prostorijama koje su osmislili i priredili članovi pastoralnog vijeća misije.

KELKHEIM: MISA ZA MLADE I SCENSKI PRIKAZ “DJELA MILOSRĐA”

Misa za mlade proslavljena je u nedjelju, 28. veljače 2016., u crkvi sv. Dionizija, u Kelkheimu. Na kraju misnog slavlja mladi su izveli scenski prikaz „Djela milosrđa“.

U punoj crkvi sv. Dionizija, u Kelkheimu, na treću korizmenu nedjelju proslavila je župa Main-Taunus/Hochtaunus misu za mlade, koju je svojim radosnim pjevanjem i sviranjem uljepšao zbor Frame i zbor mladih. Zanimljivo je uočiti kako franjevačka mladež župe raste, jer uspijeva biti autentična, ali ujedno biti i poticaj drugima. Također je današnja propovijed župnika fra Marinka Vukmana bila poticajna i zanimljiva, u kojoj je naglasio kako je obraćenje ključna riječ ovoga korizmenog vremena, koja nas zapravo vodi do promjene našega ponašanja i života. “Isus je svoje suvremenike ali i nas danas upozoravao na opasnost koja bi nas mogla stići ukoliko se ne obratimo”, istaknuo je. “Zapravo je potrebno učiniti promjenu života, i to

što prije”, ali mi samo možemo mijenjati sebe i popravljati svoj život.

Također je u propovijedi postavio pitanje, kako bi se čovjek zapravo trebao obratiti. “Najopasniji odgovor bi bio, ako netko smatra, što se treba obratiti, meni obraćenje ne treba. Valja nam uočiti kako bi smo trebali biti bolji i prema sebi, prema drugima i prema Bogu, jer Bog traži plodove naših života.” Upravo današnje evanđelje govori, kako još uvijek imamo prilike – ali jedno ne znamo: *koliko dugo još?* “Bog nam svakog dana pruža novu priliku. Na nama je da tu priliku iskoristimo, jer možda je već sutra kasno”, zaključio je fra Marinko.

Na kraju misnog slavlja mladi su izveli jedan veoma zanimljiv scenski prikaz s naslovom “Djela milosrđa”, u kojemu su ukazali na važnost praštanja, kako sebi tako i drugima. Radi se naime o tome, da Mia želi promijeniti svoje

djelo milosrđa s prijateljem koji je inače izvukao jedno drugo djelo milosrđa – “ukoriti grešnika”. Lakše bi joj bilo ukoriti psovače negoli oprostiti uvredu prijateljici Tini, zato traži mogućnost kako izbjeći djelo koje je izvukla. Iako na početku nitko ne želi promijeniti svoje djelo,

na kraju ostaje opcija zamijeniti oprost za pohod bolesnoj osobi. Kako se u sceni pokazalo, bolesna osoba je upravo bila njezina prijateljica kojoj je trebala oprostiti uvredu.

BAD HONNEF: DUHOVNE VJEŽBE ZA HRVATSKE SVEĆENIKE IZ ZAPADNE EUROPE

Duhovne vježbe za hrvatske svećenike iz Zapadne Europe o temi „Idi pa i ti čini tako!” (Lk 10,37), održane su od 29. veljače do 3. ožujka 2016., u Katoličkom socijalnom institutu – Kući susreta Nadbiskupije Köln u Bad Honnefu kod Bonna, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni.

Vježbe koje su započele zazivom Duha Svetoga, vodio je o. Ivan Ike Mandurić, isusovac iz Zagreba, zadužen za rad s mladima. Na vježbama se okupilo više od pedeset hrvatskih svećenika iz Zapadne Europe. Potom je sve u ime organizatora na početku pozdravio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina koji je svima zaželio plodonosne dane duhovnih vježbi u razmišljanju, molitvi i zajedničkim susretima. Prigodnu riječ uputio je ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. dr. Tomislav Markić koji je na početku uputio čestitku delegatu vlč. Komadini na ponovnom izboru za delegata, što su okupljeni pozdravili pljeskom. Ujedno je podsjetio kako ovo ljeto Dušobrižništvo za Hrvate u inozemstvu zajedno s Hrvatskim katoličkim sveučilištem i Nadbiskupijskim pastoralnim institutom u Zagrebu organizira Ljetnu školu hrvatskog jezika, povijesti i kulture za mlade iz iseljništva, koja će se održati od 4. do 15. srpnja. Drugi projekt je namijenjen formaciji animatora mladih u hrvatskim katoličkim misijama i zajednicama. Zamolio je voditelje misija neka potaknu mlade da se odazovu na te projekte. Oba ova projekta odobrena su na nedavnom susretu biskupa HBK i BK BiH u Bijelom Polju. Dr. Markić je ujedno podsjetio kako je mons. Sudar po treći put izabran za predsjednika Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu. Sudionici su mu uputili čestitku s du-

hovnih vježbi. S obzirom na novi val iseljavanja Hrvata iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, dr. Markić je zamolio okupljene neka na temelju podataka u svojim misijama dostave podatke Ravnateljstvu, kako bi se izbjegle manipulacije, o kojem se stvarnom broju doseljenih Hrvata u inozemstvu radi. Podsjetio je i na inicijativu za osnivanje zaklade koja bi prikupljala i spašavala vrijednu arhivsku građu naših iseljenika. Istaknuo je kako je Dušobrižništvo za Hrvate u inozemstvu svog prvog ravnatelja dobilo 25. lipnja 1966. godine. Ove se godine navršava pedeset godina Ravnateljstva. Razmislit će se na koji će se način to proslaviti. Bleiburška komemoracija će biti ove godine 14. svibnja po običajenom rasporedu. Predvoditelj ovogodišnje komemoracije je banjolučki biskup mons. Franjo Komarica, a Hrvatski sabor je ponovno pokrovitelj komemoracije. Predstavili su se i novi sudionici duhovnih vježbi – fra Ivan Cvetković, dušobrižnik u HKM Salzburg u Austriji, vlč. Mladen Vuk, voditelj HKM Göteborg u Švedskoj i vlč. Ivan Rako, svećenik Sarajevske nadbiskupije koji studira glazbu i liturgiku u Regegensburgu.

Voditelj duhovnih vježbi o. Mandurić je u sklopu teme održao pet razmatranja. Pokušao je odgovoriti na pitanje, čiji sam ja učenik. Prepoznajemo kako u našem duhovnom životu uvijek postoje dvije škole morala. Jedna koja nas uči pravim vrijednostima, a druga koja nas kvari u civilnom životu. To je prisutno i u svećeničkom životu. Idealizirali smo svoje zvanje i točno smo mogli znati što smo u tome vidjeli – nada sve spremnost na žrtvu, molitvu, otvorenost za ljude, pomaganje, ljubav, susretljivost, molitveni život i sl. Nakon nekog vremena prepoznamo kako smo jako daleko od onih ciljeva i ideala koje smo preda se bili stavili. Sada je cilj prepoznati te utjecaje i kako nas zli oduševljava za

neki drugi ideal svećeništva koji nije otvoren, koji nije ljubav, koji nije molitva, koji nije žrtva, trpljenje. Kad prepoznamo te utjecaje, važno ih je prezreti i osvježiti svoje slike zvanja radi kojih smo odlazili u svećeništvo, a za koje nas Bog i danas želi oduševiti. Tijekom duhovnih vježbi bilo riječi o križu Kristovu kroz nekoliko postaja i o suuskusnuću s Uskrslim u njegovoj slavi i životu u toj slavi za čovjeka u ljubavi kako bismo prali noge svijetu u sili i snazi Duha.

Središnji događaj dana duhovnih vježbi bila su misna slavlja koja je predvodio o. Mandurić u zajedništvu s ravnateljem dr. Markićem, delegatom vlč. Komadinom, delegatom za Francusku, Veliku Britaniju i zemlje Beneluxa vlč. Stjepanom Čukmanom i okupljenim svećenicima. Bila je prigoda i za pokorničko bogoslužje te klanjanje, pobožnost križnog puta i osobne molitve.

KELKHEIM: „DJEVOJČICA U PLAVOM KAPUTIĆU“ GOST ŽUPE

Željka Jurić Mitrović, stradalnica i prognanica, neposredni svjedok zbivanja u Vukovaru 91., je u organizaciji Hrvatske katoličke župe Main-Taunus Hochtaunus i Miroslava Piplice predsjednika Austrijsko-hrvatske zajednice u Beču, promovirala svoju zbirku pjesama “Moja rijeka suza”, 4. ožujka 2016. u Hrvatskom centru, u Kelkheimu. Njene priče o najokrutnijim ratnim užasima u Kelkheimu je slušalo oko stotinjak Hrvata, koji su nakon tribine razgrabili knjige.

Previše je toga ostalo u glavi, previše slika, previše sjećanja – govori Željka Jurić Mitrović koja je kao šestogodišnjakinja snimljena na fotografiji 19. studenoga 1991. kada je u koloni napuštala Vukovar. Imala je plavi kaputić i plakala je. Ta je fotografija obišla svijet, a “djevojčica u plavom kaputiću”, postala simbol stradanja djece, simbol rata i svih strašnih događaja na vukovarskom području.

Nakon pada Vukovara odveli su je s majkom, trima sestrama, bratom i bakom u logor u Sremsku Mitrovicu. Njezina se obitelj, nakon izlaska iz logora smjestila u prognaničko naselje u Zagrebu gdje ostaje jedanaest godina. Osmogodišnju školu završava u Zagrebu a srednju u Vinkovcima nakon povratka u svoj Vukovar.

Okrutni rat, nasilje, ubojstva, mrtvi, ranjenici, logor, progonoštvu nisu slomili njen duh.

Počela je pisati pjesme, te je na taj način istina o stradanju Vukovara, Vukovaraca i Hrvatske otišla u svijet. Njena prva zbirka pjesama “Moja rijeka suza” govori o njenim tužnim doživljajima iz svoga djetinjstva u razrušenom gradu. Većina njenih pjesama motivirana je ratnim stradanjima nevinih ljudi, njenog grada Vukovara, domovine i branitelja. Stihovi su joj spontani, bitno joj iznijeti doživljaje i osjećaje. Njezine plave oči i danas, dvadeset i pet godina kasnije, kriju duboku tugu i liju iste suze koje je prolila napuštajući razrušeni i voljeni Vukovar. Danas je razdire razjedinjenost Hrvata zbog nesposobnosti vlasti, da se riješi pitanje Vukovara. Divljenje i ljubav prema hrvatskim braniteljima o kojima pjeva u knjizi “Hrvatski generali”, daju joj snagu da se i dalje bori za istinu o Vukovaru i Hrvatskoj, koja je oslobođena zahvaljujući hrabrosti naših branitelja i tadašnjega državnoga vodstva na čelu s pokojnim predsjednikom dr. Franjom Tuđmanom. Snimila je dokumentarne filmove: “Svjedok”, “Anđeli rata”, “Vukovar - posljednji rez” te sudjeluje u filmu Jakova Sedlara “Hrvatska, ljubavi moja!”

OFS-TRSTENIK: TEME ZA MJESEČNE SUSRETE U 2016. GODINI

Mjesno bratstvo Franjevačkog svjetovnog reda (OFS) „Blagovijest“, Split-Trstenik prema smjernicama i programu Hrvatskog nacionalnog bratstva Franjevačkoga svjetovnog reda (OFS), Nacionalno vijeće, Povjerenstvo za formaciju (Ur. broj: 84/2015; Zagreb, 19. rujna 2015.) započelo je s obrađivanjem i održavanjem tema za mjesečne susrete u 2016. godini.

Papa Franjo je bulom *Misericordiae vultus* (*Lice milosrđa*) proglasio izvanrednu Svetu godinu milosrđa koja je otvorena na 50. obljetnicu završetka II. vatikanskog sabora (8. prosinca 2015.), a završit će na svetkovinu Krista Kralja ove godine (20. studenog 2016.). „Lice milosrđa Očeva je Isus Krist“ (*Misericordiae vultus*, 1). Mi smo kao svjetovni franjevci pozvani opsluživati Evanđelje Isusa Krista, koji je dar Očeve ljubavi, put koji nas vodi k Ocu, istina u koju nas uvodi Duh Sveti i život kojega nam je on došao dati u izobilju (usp. *Pravilo OFS-a*, 4).

Stoga smo i mi u zajedništvu s cijelom Crkvom, ali i odgovarajući na naš specifični svjetovni franjevački poziv unutar nje, pozvani intenzivnije se uključiti u život Crkve i njezine inicijative u ovoj Svetoj godini. Iz tog razloga se prvi dio tema u ovoj godini odnosi na Godinu milosrđa. Obrada pojedinih dijelova Bule usklađena je s crkvenom godinom.

U 2016. godini obilježiti će se i 800. godina od Porcijunkulskoga oprosta koji je 1216. potvrdio tadašnji papa Honorije III. Stoga je jedna tema posvećena i ovome velikome daru koji je Gospodin darovao Franji.

Ostale teme za 2016. godinu su one koje su tijekom protekle godine (2015.) iz života i rada našega Nacionalnog bratstva proizašle kao potrebne većeg upoznavanja i produblivanja,

kako bi kroz našu osobnu i zajedničku obnovu i život naših bratstava, a time i cijele Crkve, bio sve plodniji.

Članovi Mjesnoga bratstva Franjevačkoga svjetovnog reda (OFS) „Blagovijest“, Split-Trstenik održat će mjesečne teme i animirati susrete ovim slijedom:

1) **siječanj**: *Godina milosrđa (uvod i Bula, br. 1. – 5.)*

Sestra Mira Maslov, ministra

2) **veljača**: *Godina milosrđa (Bula, br. 17. – 19.)*

Sestra Ljiljana Koludrović, zamjenica ministre

3) **ožujak**: *Godina milosrđa (Bula, br. 6. – 9.)*

Sestra Silvana Đilas, povjerenica za formaciju

4) **travanj**: *Godina milosrđa (Bula, br. 10. – 16.)*

Sestra Ivanka Dabro, tajnica

5) **svibanj**: *Godina milosrđa (Bula, br. 20. – 25.)*

Sestra Smilja Vuko

6) **lipanj**: *Porcijunkulski oprost*

Brat Mladen Knezović

7) **srpanj**: *Obraćenje*

Sestra Fani Mladinić

8) **kolovoz**: *Smisao služnja*

Sestra Iva Babić

9) **rujan**: *Smisao zavjetovanja*

Sestra Jasminka Storić

10) **listopad**: *Odgovornost za život u bratstvu*

Sestra Marija Dabić

11) **studenj**: *Struktura i službe u Redu*

Sestra Marija Radan

12) **prosinac**: *Doprinosi za život bratstva*

Brat Danijel Pfeifer, blagajnik

FRANJEVAČKA VEČER U KELKHEIMU

U nedjelju 24. siječnja 2016. u 18.00 sati, u dvorani nasuprot Hrvatskog centra u Kelkheimu organizirala se *franjevačka večer* s bogatim programom.

Ovu *franjevačku večer* u “Godini posvećenog života” animirali su članovi Franjevačkog

svjetovnog reda iz Frankfurta pod vodstvom njihovog duhovnog asistenta fra Ivana Čikare i uz potporu svojih framaša iz frankfurtske župe pod vodstvom fra Marka Domazeta Loše. Program je započeo s našim framašima i s pjesmama “Mi želimo uzdići Isusa” i “Silan Bog”, nakon kojih je izravno slijedilo izlaganje fra Ivana

Čikare o sv. Franji Asiškome, Franjevačkom svjetovnom redu i ostalim redovima u franjevačkoj obitelji kao i o Frami. Okupljeni narod je u prepunoj dvorani u Kelkheimu mogao čuti zanimljivu priču o omiljenom svecu, sv. Franju Asiškome, njegovoj braći i ostalim redovima, posebice svjetovnom redu.

Nakon zanimljivog izlaganja fra Ivana Čikare, u radosnom i raspjevanom raspoloženju slijedio je šaljivi scenski prikaz s naslovom "Brat sunce – sestra mjesec", kojeg je izveo frankfurt-

ski FSR. Program večeri se kasnije nastavio s druženjem uz domjenak i pjesmu domaćih glazbenika. Sudeći prema raspoloženju okupljenoga naroda, čini se kako ovakvi susreti sve više stvaraju jednu još dublju povezanost i obiteljsko ozračje. Također je mladima ova večer ujedno i potvrda i poticaj da nastave hod stopama sv. Franje Asiškog, te da nastave oduševljeno svjedočiti ljepotu kršćanskog života – radosno i raspjevano jer znaju da Bog vjeruje u njih, kako piše na majicama naših framaša.

KNIN: PRIMANJA I OBEĆANJA U FRAMI

Članovi mjesnog bratstva Franjevačke mladeži Knin imali su primanja i obećanja u nedjelju, 24. siječnja 2016. godine. Euharistijskim slavljem u crkvi GVHKZ-a predsjedao je fra Perica Maslač (Šibenik), a koncelebrirali su fra Ivan Lukač i fra Božo Mandarić (Gračac). Naše slavlje uzveličao je fra Damir Čikara.

U mjesno bratstvo Franjevačke mladeži primljeno je 16 framaša, a 12 ih je dalo obećanja na godinu dana. Obred primanja i obećanja predvodili su Tomislav Maričić, predsjednik

Frame Knin, i fra Ivan, mjesni duhovni asistent. Liturgijsko pjevanje animirao je Gospin VIS. Osim domaćina, na slavlju je sudjelovalo i 50-ak framaša iz šibenske župe Gospa van Grada, Šubićavca, Drniša, Lišana Ostrovičkih, Zadar Arbanasi i iz Gračaca.

Nakon euharistijskog slavlja, domaćini i njihovi gosti imali su domjenak u dvorani samostana Sv. Ante Padovanskog. Neizostavna je bila i pjesma uz harmoniku i gitare uz Vis DAVID.

SINJ: ODRŽANA SJEDNICA PODRUČNOG VIJEĆA FRANJEVAČKOG SVJETOVNOG REDA (OFS-a)

U petak, 29. siječnja 2016., u Samostanu Gospe Sinjske održana je sjednica vijeća OFS-a Splitsko-dubrovačkog područja pod predsjedanjem područne ministre Marijane Jurišić i du-

hovnog asistenta OFS-a Splitsko-dubrovačkog područja fra Stipe Nimca. Na susretu su još sudjelovali područna ministra Marijana Jurišić, područna tajnica Mila Šuto, područna blagajni-

ca Jasna Šabić, povjerenik za formaciju Zdenka Filipović Grčić te dva delegata Mara Ljubić iz Splita i Ivanka Vukasović Lončar iz Sinja.

Nakon molitve i pozdrava jednoglasno je prihvaćen zapisnik dnevnog reda. Za buduće razdoblje donesena je odluka pokretanja web stranice za Splitsko-dubrovačko područje. Pokretanje stranice povjereno je dr. informatike Toniju Masteliću iz Sinja.

Također je donesena odluka da se na jednom mjestu nalazi arhiva bratstva. Nakon rasprave i predlaganja odlučeno je da će se arhiva nalaziti u Samostanu Gospe od Zdravlja u Splitu.

Ususret seminaru za formaciju, koji će se održati u Zagrebu od 5. do 7. ožujka 2016., odlučeno je da će Splitsko-dubrovačko bratstvo predstavljati Marijana Jurišić, Mila Šuto i Zdenka Filipović Grčić.

U daljnjoj raspravi uočeno je da na razini Područnog bratstva nema potpunih podataka o po-

jedinim mjesnim bratstvima. Stoga je odlučeno da se ministri Marijani Jurišić pošalju podatci o broju članova, tko čini vijeće, kad su susreti, broju trajno zavjetovanih članova pojedinih bratstava.

Također je najavljeno da će se na razini Nacionalnog bratstva održati Nacionalno hodočašće u Zagreb 16. travnja 2016. godine. Povod hodočašća je Godina milosrđa i izložena štovanje posmrtnih ostataka i tijela sv. Leopolda Bogdana Mandića u zagrebačkoj katedrali. Područna blagajnica Jasna Šabić podnijela je ekonomski izvještaj za 2015. godinu. Izvještaj je prihvaćen.

Ususret izborima u mjesnim bratstvima odlučeno je da ministra pohodi bratstva, u slučaju spriječenosti mijenjat će je zamjenica.

Susret je završio u duhu milosrđa i franjevačke jednostavnosti.

SPLIT: SLAVLJE ZAVJETOVANJA U OFS-u GOSPE OD ZDRAVLJA

Slavlje trajnoga i privremenoga zavjetovanja u Mjesnom bratstvu Franjevačkoga svjetovnog reda (OFS) „Gospa od zdravlja“ proslavljeno je u nedjelju, 14. veljače 2016. u 17 sati u kapeli samostana Gospe od zdravlja, u Splitu na Dobrome.

Trajno su se zavjetovali Jagoda Leskur, Nediljko Matenda i Nada Svalina, a privremeno, na godinu dana, zavjetovali su se bračni parovi Marija i Goran Luketa te Perina i Pero Mihaeljević.

Karakteristično je da su se spomenuti bračni parovi kao aktivni članovi Franjevačke mladeži „Gospa od zdravlja“ vjenčali i potom odlučili postati članovi Mjesnoga bratstva Franjevačkoga svjetovnog reda (OFS) „Gospa od zdravlja“, Split-Dobri.

Zavjete je primila sestra Mara Ljubić, ministra Mjesnoga bratstva Franjevačkoga svjetovnog reda (OFS) „Gospa od zdravlja“. Ulogu svjedoka vršili su sestra Matija Jeličić i brat Pero Zelić.

Misu je predslavio i propovijedao fra Jakov Begonja, gvardijan i duhovni asistent Mjesnoga bratstva OFS-a „Gospa od zdravlja“. Koncelebrirao je fra Stipe Nimac, područni duhovni asistent Splitsko-dubrovačkoga područnog bratstva Franjevačkoga svjetovnog reda (OFS) „Sv. Leopold Bogdan Mandić“.

Fra Jakov je u propovijedi razmotrio biblijski tekst prve korizmene nedjelje (C) (Lk 4, 1-13) analizirajući tri kušnje s kojima se Isus sučelio: prva kušnja odnosi se na kruh, na zahtjev da Isus kao Božji Sin kamenje pretvori u hranu života; druga kušnja odnosi se na vlast, na zavodljivu napast da se bude društveno jak i slavan, a treća kušnja odnosi se na vjeru, na iskušavanje Božje svemoći i dobrote.

Bit vjere, istaknuo je fra Jakov, sastoji se u tome da se ne hranimo samo kruhom nego Božjom riječju, da se klanjamo samo Bogu te da ne upadamo u napast ovladavanja samim Bogom. Isus, u kojeg vjerujemo, ne očituje se kao sin korisnoga Boga čudotvorca, sin jakoga Boga sile i dominacije, niti kao sin Boga magije i čarobnjaštva. Očituje se kao potpuni čovjek, izložen kušnjama, posve oslonjen na Boga.

Biti član velike Franjevačke obitelji (prvi, drugi i treći red) i član Franjevačkoga svjetov-

nog reda (OFS) znači slijediti Isusa u Crkvi (župnoj zajednici) i u društvu služenjem, zaključio je fra Jakov svoju prigodnu propovijed.

Na slavlju su sudjelovali sestra Marijana Jurišić, područna ministra i članovi Mjesnih bratstava OFS-a grada Splita: OFS „Sv. Frano“, Split-Obala, OFS „Gospa od Pojišana“, Split-Pojišan, OFS „Sveta Obitelj“, Split-Sukoisan, OFS „Blagovijest“, Split-Trstenik te FRAMA (Franjevačka mladež), „Gospa od zdravlja“, Split-Dobri.

Na kraju slavlja slavljenicima/-ama je čestitala sestra Marijana Jurišić, područna ministra, fra Stipe Nimac, područni duhovni asistent, i fra Jakov Begonja, gvardijan i duhovni asistent. Potom je sestra Mara Ljubić, ministra, zahvalna Bogu za sedam novih članova, zahvalila svima onima koji su utkali vrijeme i trud u ovaj važni događaj za OFS „Gospa od zdravlja“. Posebno je zahvalila bratu Mihovilu Šodanu, povjereniku za formaciju koji je novozavjetovanike/-ice pripremio. Sestra Mara, ministra, darovala je u ime Mjesnoga bratstva OFS-a „Gospa od zdravlja“ i svoje osobno ime, kao spomen na slavlje zavjetovanja, trajno zavjetovanima encikliku pape Franje „*Laudato si – O brizi za zajednički dom*“, Dokumenti 169, KS, Zagreb 2015., a privremeno zavjetovanima vrijednu knjigu poznatoga hrvatskog bibličara fra Bonaventure Dude „*Što je za me Biblija*“, KS, Zagreb 2004.

Nakon slavlja fra Jakov Begonja, gvardijan i duhovni asistent pozvao je sve nazočne na domjenak koji su pripremili članovi OFS-a i FRAME „Gospa od zdravlja“, Split-Dobri.

Fra Petar Komljenović, đakon i doktorand na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu slikom je zabilježio događaj slavlja.

PROF. DR. SC. FRA LUKA TOMAŠEVIĆ: MORALNO-TEOLOŠKI ASPEKTI SAKRAMENTA POKORE

Razmišljanje u Godini milosrđa o temi „*Moralno-teološki aspekti sakramenta pokore*“ napisao je prof. dr. sc. fra Luka Tomašević, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

Predgovor

Prošlo je već nekoliko desetaka godina kako je reformiran IV. sakrament koji je prije zvan ispovijed, a potom sakrament pomirenja ili pokore.

O njemu je održano puno znanstvenih i pastoralnih skupova, napisano je tisuće stranica, a bilo je i prijedloga da se radikalno izmijeni.

Premda su neke prosudbe bile dobre i iskrene, ipak, po mišljenju službene Crkve nisu vidjele veličinu duhovnog bogatstva tog sakramenta. Stoga ih Crkva i nije puno uvažavala.

Crkva naglašava da je pravi put obnova *osobne sakramentalne prakse* kao i one *ministrjalne* koja se odnosi na ispovjednike kako bi se pronašle pastoralne mogućnosti za slavljenje i produbljivanje zajedničkog i osobnog slavlja ovog sakramenta milosrđa.

HBK je, vođena tim smjernicama, izdala svoj „Direktorij za pastoral sakramenata u župnoj zajednici“ gdje je progovorila i o sakramentu pokore.

Čini mi se da, kad je riječ o ovom sakramentu, treba skrenuti pažnju tri stvari:

1. na važnost četvrtog sakramenta za kršćanski život;
2. na njegove centralne vrednote;
3. na identitet ispovjednika kao službenika sakramenta.

1. Važnost sakramenta

Najznačajnije misli o važnosti ovog sakramenta dolaze nam iz samih evanđelja, tj. od samoga Krista.

U susretu s grešnicima Isus se za ono doba ponašao čudno, čak skandalozno prema mišljenju pismoznanaca i samog zakona. Ta, ti grešnici su otvoreno kršili zakone, a on ih je otvoreno

primao, s njima jeo i drugovao (Usp. Lk, 15,2). A i grijehe im praštao tako da su svi shvatili da on to čini u ime Božje?» (Mk, 2,6-7).

Isus odgovora u prisposobi o izgubljenjima, o izgubljenjima drahmi i o milosrdnom Ocu (Lk, 15, 4-32), završavajući svoje govore izjavom:» Na nebu će biti veća radost zbog jednog obraćenog grešnika, nego zbog 99 pravednika koji ne trebaju obraćenja.» (Lk, 15,7).

Taj Isusov stav jasno ukazuje na čovjekovo tužno iskustvu grijeha i na njegovu nesposobnost da se sam oslobodi svojega zla. Njemu je potrebno oprostjenje. Da bi bio pomiren sa sobom, s Bogom milosrdnim Ocem i sa čitavim stvorenjem.

2. Centralne vrednote

Današnjem čovjeku govor o pomirenju je veoma drag, dok mu je termin ‘griješ’ veoma stran i težak. Pomirenje u sebi sadrži odbacivanje fatalizma, priziva na čin gospodarenja vlastitom sudbinom; najbolje pokazuje ponovno nađenu ljubav, a izražava duboku želju za susretom s drugim. Drugim riječima, to je termin interpersonalne relacije, dijaloga, zajedništva.

Taj termin je danas došao do svoga punog izražaja i smatra se protutežom današnjeg života u svijetu jer je to svijet pun nasilja, sukoba i ponižavajućih otuđenja. Ljudski odnosi nisu više spontani ni prirodni, jer su i oni funkcionalizirani, pretvoreni u nešto neosobnoga, u odnose mase. Zbog toga i postoji nostalgija za pravim, spontanim odnosima koji bi se gradili na dijalogu, međusobnom prihvaćanju i razumijevanju.

Pomirenje uključuje i drugu komponentu bez koje se uopće ne može ostvariti, a to je *oprostjenje*, koje je pravi temelj pomirenja. U teološkom smislu, pomirenje se zapravo i ne može zamisliti bez praštanja. Kad ne bi bilo praštanja, pomirenje bi onda označavalo ili trijumf neke ideologije ili uništenje protivnika. A ono što treba pomiriti nisu nikakve znanosti, ni ideologije, ni objektivne klasne opozicije, nego ljudi koji ne smiju biti uništeni. To onda znači da se

pomirenje mora ostvariti unutar granica ovoga svijeta, i to među ljudima, te u sebi istovremeno mora integrirati sve objektivne uvjete.

Tako preko praštanja, pomirenje uz religioznu, zadobiva i socijalnu dimenziju: prekida se logika zla, raskida se začarani krug prava u koji se lako mogu uvući i pravednost i pomirenje bez praštanja, a otvara se mjesto za djelovanje milosrđa. Tako se uspostavlja novi odnos, u kojemu i sama zla i grešna prošlost koja čovjeka pritišće i optužuje, postaje nešto pozitivno, tj. razlogom milosrđa prema njemu.

Ako nema Boga, ili ako čovjek iz svoga života izbaci Boga milosrđa, tada nema ni pomirenja, jer nema ni oprostjenja, a u tom slučaju se i samo pomirenje pretvara u obično traženje prava, a to čovjeka vodi u labirint u kojemu su onda prisutne nepravde, prevare i mržnje.

Dakle, današnjem čovjeku nije teško govoriti o „tužnom iskustvu grijeha“ i iskustvu praštanja, dok govor postaje veoma težak kad se počne spominjati samo grijeh. Analize pokazuju da je današnji čovjek izgubio osjećaj grijeha što je usko povezano s gubitkom osjećaja Boga. Tu je i životno traženje sreće kroz osjetila, posjedovanje i konzumaciju materijalnih dobara, nastojanje da se svako zlo pobjedi preko napretka tehničkih znanosti, gotovo opsesivna želja za potpunom autonomijom u slobodi od ikoga i ičega, što je, možda, i najveća oznaka današnje kulture.

Dakako da ne smijemo zaboraviti ni ograničenja tradicionalne prakse sakramenta ispovijedi koja je bila „uobičajena, anonimna i stereotipna“ i koja se mogla označiti krilaticom „više ispovijedi, a manje obraćenja“. Upravu takvu praksu htio je izbjeći Obred Pokore iz 1974. godine.

3. Identitet ispovjednika

Kad je riječ o sakramentu ispovijedi, jasna je svijest Crkve: *ne može biti dobrog sakramentalnog slavlja sakramenta ispovijedi bez dobrog svećenika pokornika i ispovjednika*. Ta ideja je jasna i kod teologa, kao što je bio Karl Rahner: „Nitko ne može biti dobar ispovjednik, ako nije i dobar pokornik“.

To znači da svećenik-ispovjednik treba:

1. interiorizirati glavne vrednote ovog sakramenta milosrđa što ih opisuje obrednik, ali i enciklika „*Dives in misericordia*“ (1984), a što u svojim govorima neumorno ističe papa Franjo:

- sveukupno se slavlje treba odvijati pod znakom Božje Riječi (Red Pokore, br. 24);
- slavlje ovog sakramenta treba živjeti u trinitarnoj perspektivi čiji je vrhunac u paschalnom misteriju (Red Pokore, br. 3);
- slavlje ovog sakramenta je usmjereno komunitarno-ekleziološki jer se pomirenje ostvaruje po Crkvi i u Crkvi. (Red Pokore, br.8).

Zaključno, to znači da je nužno pokornike odgajati i pripremati kako bi nadilazili individualistički pristup slavljenja ovog sakramenta i kako bi mogli postati svjesni osobne i zajedničke dimenzije milosrđa i odgovornosti svojih grijeha i svoga obraćenja.

3.1. Ispovjednikova dispozicija

Sam Red Pokore, 7 govora Ivana Pavla II. kao i enciklika «*Dives in misericordia*» Ivana Pavla II. silno naglašavaju da dobro slavljenje ovog sakramenta ovisi najviše o dispoziciji ispovjednika i njihovu osobnom nastojanju da osobno usvoje i prodube tu biblijsko-teološku viziju.

U skladu s tim svećenik-ispovjednik u svojoj zajednici mora dati *osobno svjedočanstvo*, i to ne samo neporočnog života već i života pokore i pristupanja ovom sakramentu. Upravo tako će moći i sam iskusiti bogatstvo Božjeg milosrđa, osjetiti medicinalnu snagu sakramenta i bolje razumjeti pokornike.

Prožet takvim životom i iskustvom, ispovjednik treba u ispovjedaonici biti svjestan svoje uloge *suca, liječnika i odgojitelja*.

- a. Uloga suca se, ipak ne smije shvatiti u strogo juridičkom smislu. Ljudski sudac sudi na osnovu onoga što je okrivljenik učinio u prošlosti, dok ispovjednik prosuđuje aktualnu dispoziciju svoga pokornika;

- b. Ljudski sudac odrješuje ili osuđuje na osnovu podnesenih dokaza protiv ili u korist okrivljenoga, dok je ispovjednik sudac oprostjenja i pomirenja bez obzira na pokornikovu prošlost.
- c. Ljudski sudac sluša govore odvjetnika koji optužuju ili brane okrivljenoga, dok ispovjednik samo sluša ispovijed okrivljenoga, tj. njegovo samoopuštavanje, i koji traži od Boga oprostjenje.

Drugim riječima, svećenik-ispovjednik ima ulogu posrednika između Boga i pokornika, i to u ime Krista i Crkve, jer ima vlast i poslanje da obnavlja savez i prijateljstvo između grješnika i Boga. On stoga i treba ustanoviti pokornikovu dispoziciju, osigurati formalnu cjelovitost sakramenta, predložiti pokoru kao prvi korak prema boljoj budućnosti i izreći formulu pomirenja kako mu propisuje Crkva i njegov mjesni Ordinarij.

Iz rečenog proizlazi da je najvažnija ispovjednikova uloga uloga «liječnika», jer je on odgovoran za duhovno zdravlje i za ispravan moralni život svoga pokornika. K. Demmer (moralni teolog s Gregoriane, isusovac) o tome veli: »Riječ je o zadaći koja traži maksimum diskrecije, osjetljivosti i rasuđivanja sa strane ispovjednika. U igru ulazi pokornikova osobnost, njegov pokornički put i cjelokupno njegovo iskustvo kršćanskog života. Uloga liječnika stavlja na kušnju ispovjednikovu religiozno-moralnu kompetenciju; pokazuje njegovu sposobnost teološkog znanja i njegovo religiozno i ljudsko iskustvo.»

Uloga «učitelja i odgojitelja» sastoji se u vještini komunikacije i dijaloga s pokornikom oko evanđeoskog načina života što ga mora interpretirati na autentičan način kako to od njega traži njegovo crkveno učiteljstvo.

Ta ispovjednikova uloga danas je znatno otežana i postala je veoma osjetljiva zbog:

- općeg odbacivanja moralnih propisa i čvrstih normi. Ljudi danas žele i naglašavaju svoju originalnost, svoje dobre namjere i želje, svoje motivacije i svoja temeljna životna opredjeljenja;
- odbacivanja zakona kao nečega što je heteronomno, autoritarno i konzervativno, statično, što je izvor otuđenja i frustracija;

- prevelikog veličanja autonomije, subjektivnosti i osobne kreativnosti koja traži alternativne vrednote i nova pravila ponašanja;
- zbog takva odbacivanja zakona i čvrstih normi došlo je do urušavanja čvrstog morala i do stvaranja etičkog relativizma jer je interes postao glavno mjerilo djelovanja.

Kako ne bi upao ni u legalizam ni u subjektivizam, nužno je da ispovjednik ima i da stvara zrele i odgovornu savjest (vlastiti odgoj savjesti) kako bi mogao razlučivati što je od svega istinito, a što lažno, što dobro, a što zlo. On se mora truditi oko prosuđivanja tko živi u svjetlu, a tko u laži (Ef, 5, 8-10).

Iz rečenoga je jasno da je svećeniku nužna ozbiljna i trajna formacija u svim dimenzijama njegove osobnosti, tj. ljudske, duhovne, intelektualne i pastoralne.

Sam obrednik naglašava da su ispovjedniku za dobro ispovijedanje nužno potrebne tri stvari: znanje, razboritost i molitva (Red Pokore, br. 10).

Ispovjednikovo *znanje* se nikako ne smije svesti na poznavanje prava i ispovjedne procedure. Preporučuje se »pažljivo učenje moralne i duhovne teologije Crkve«, kao i učenje antropoloških znanosti i današnjega kulturnog konteksta.

Ispovjedniku je nužna i *razboritost*, i to posebno zbog prosuđivanja pokornikova stanja i vjere, kao i zbog savjeta što će mu ga uputiti ad hoc. Razboritost se traži i zbog nalaganja prikladnih načina čuvanja od grijeha i suzbijanja zla, kao i za usklađivanje osobnog susreta sa svakim pojedinim pokornikom.

Kad je riječ o molitvi, onda nema nikakve posebne indikacije o kakvoj se *molitvi* radi, ali po svemu je to razmišljanje, po kojem se sam svećenik-ispovjednik prepušta Božjem vodstvu. I upravo kad svećenik izgubi potrebu Božjeg vodstva, gubi onda osjećaj i potrebu, kao i radost vodstva drugih, a ujedno je to i početak izbjegavanja ispovjedaonice.

Uz te tri stvari što ih navodi Red Pokore, potrebno je, osobito mladom svećeniku, savjetovati se s iskusnim ispovjednicima, pitati ih o načinu ispovijedanja i o postupcima prema posebnim vrstama grijeha i grešnika. Danas pose-

bice treba povesti računa o *socijalnim grijesima*, što je u tradicionalnoj moralci bilo ostavljeno malo po strani. Tu je i novo područje grijeha povezanih uz «spolnost», ali i grijeha umjetne oplodnje i inženjerstva, kao i pitanja novih oblika nasilja i novih oblika uništavanja vlastitog i tuđeg života.

3.2. Ispovjednikovo služenje

Koja je točno uloga službenika pomirenja? Sasvim je jasno da Bog, i to samo Bog, otpušta grijeha i daje oprostjenje raskajanom grešniku. Jasno je i to da to On čini po služenju Crkve i preko apostolske, odnosno svećeničke moći. No, kad svećenik veli: »Ja te odrješujem od grijeha tvojih: u ime Oca i Sina i Duha Svetoga«, radi li se o izjavi (deklaraciji), prosudbi ili o nečemu drugome? To je teško, možda najteže pitanje što ga postavlja teologija o sakramentu pomirenja. Istovremeno to je i najhitnije pitanje, jer o njemu ovisi način i nužnost ovog sakramenta.

Na to pitanje obrednik ne daje sasvim jasan odgovor, već se različito izražava, a te izražaje i nije baš lako međusobno uskladiti. Tako čitamo da »Bog daje oprostjenje grijeha po Crkvi koja djeluje po svećeničkoj službi«. Radi se o temeljnoj, bitnoj tvrdnji, ali ona dobiva različite interpretacije. Tako dalje čitamo: »Bog udjeljuje svoje oprostjenje znakom odrješenja«, kao i to da službenik sakramenta »u ime Kristovo i snagom Duha Svetoga posvjedočuje i dijeli oprostjenje grijeha, da bi se opet utvrdilo da »se pomirenje s Bogom moli i podjeljuje službom Crkve«. I sama formula odrješenja, u prvom dijelu deklarativne, a u drugom deprekativne naravi, odaje neodlučnost ili barem dvosmislenost.

Iako učiteljstvo nije točno odredilo ulogu i mjesto službenika pomirenja, ipak je Crkva službu oprostjenja isključivo povjerila svećeniku, jer je uvjeren da samo posvećeni službenici, pomazani Duhom Svetim, a od Krista potvrđeni, mogu vršiti tu zadaću u njezino ime. Inače, u Crkvi oni imaju posebnu zadaću: ne žive više samo za sebe, nego na poseban način dijele radosti i žalosti svoje kršćanske braće, privodeći ih k životu milosti i posinjenja. Svoju zadaću oni vrše i moraju vršiti po uzoru na Krista koji

se radi našeg opravdanja učinio grijehom (hamartia) (usp. 2 Kor 5,21), iako je bio nevin, i na sebe uzeo grijeha svijeta. Tim više što i sami nisu bezgrešni, već na svojim leđima osjećaju teret grijeha, moraju još više biti radosni i spremni drugima olakšavati njihovo grešno breme.

3.3. Očitovanje grijeha

Očitovanje grijeha spada u najteže dijelove sakramenta pomirenja. To je zaista kritična točka jer se radi o kazivanju, nabrajanju, popraćenom svećenikovim pitanjima. Naime, pokornik mora govoriti o svojim osobnim stvarima, i to pred čovjekom kojega možda uopće i ne poznaje. Da li se onda može uspostaviti normalni i ljudski odnos kada se radi, ne o dvojici jednakih, nego o onome koji ima moć i vlast, i o onome koji se sam optužuje zbog svojih grijeha, mana i propusta.

Kad je riječ o pokorniku i njegovu doprinosu, glavno što na njega spada jest da bude otvoren, te bez stida i straha govori o svom životu i svojim grijesima. Druga važna stvar koja na njega spada jest očitovanje grijeha, što nije isto kao i nabrajanje. Na žalost, s našim vjernicima je to veoma čest slučaj. Često je to uvijek isto, mehaničko nabrajanje prigodom svake ispovijedi, bez ičega osobnog i dublje proživljenoga. S takvim pokornicima svećeniku je zaista teško. Ne zna odakle i što bi počeo. Možda bi upravo na to trebalo staviti naglasak na našem vjeronauku i pripravi za ispovijed, te naučiti djecu i upozoriti vjernike da stvarno dobro razmisle o svom životu, te pred svećenika iznesu svoje glavne, životne grijeha i mane.

Konačno, uvijek po uzoru na Krista, svećenik će u ispovjedaonici učiniti sve da njegov stav pokorniku bude na pomoć, kako bi postao svjestan da slavljenje sakramenta pomirenja predstavlja vid najljepše zahvale Bogu mira i milosti.

4. Odlike dobrog ispovjednika

Odlike dobrog ispovjednika mogu se svesti na tri: *slušanje, uživanje i poticanje*.

Slušanje se sastoji u posvećivanju pažnje i davanju važnosti onome što pokornik govori. I u svakodnevnom životu pozorno slušanje sugo-

vornika utječe na snagu i intenzitet razgovora. Pažljivo slušanje izraz je zanimanja za govor i probleme sugovornika, što sugovorniku olakšava razgovor, ili ga otežava, ako tog zanimanja nema. Kada je riječ o očitovanju grijeha u ispovijedi, tada svećenikova stroga obveza šutnje nije dovoljno jamstvo za uspjeh dijaloga, odnosno susreta. Redovito bi pokornik želio znati kome povjerava svoje grijeha, u koga ima povjerenje, odnosno tko ga ispovijeda. Većina želi i osjetiti da svećenik stvarno sa zanimanjem sluša i prati njihovo samooptuživanje i probleme. To pokornika navodi da se lakše otvori, a možda upita i za savjet. »Moralka i psihologija imaju mjesta u ispovjedaonici«. Ispovjednikov mir i susretljivost, pogotovo ako su izraz vjere, kod pokornika izazivaju spremnost i hrabrost da očituje sve što zna i sve što ga tišti. Hladno slušanje, nezanimanje, priječe pokornikovu spontanost, te ispovijed ostaje hladna i nikada se ne može pretvoriti u doživljaj.

Uživljavanje se sastoji u tome da se svećenik-ispovjednik nastoji uživjeti u situaciju i probleme pokornika. A da bi se to postiglo, potrebno je upoznati pokornika i njegove životne okolnosti, odnosno okolnosti njegovih grijeha i problema.

Stoga je potrebno da pokornik dozvoli takvo upoznavanje, a svećenik da pokaže živo zanimanje. Nisu važne samo riječi, nego je možda i važnije prihvaćanje pokornika, uživljavanje u njegovu situaciju, shvaćanje njegovog načina mišljenja i stupnja njegove vjere. »Ispovjednik koji pokornike smatra samo 'grešnicima', nikako ne može biti dobar ispovjednik«. Konkretno, to znači da će se ispovjednik svaki put zapitati: koliko je živa vjera toga čovjeka? Koliko je on zaista spreman na obraćenje i pomirenje? Koje su dubinske čežnje njegova srca? Što i koliko od njega mogu i smijem zahtijevati? Da li je moguć i jedan ozbiljniji zahvat u njegov život? Ako se na takav način pokornik prima, ili o njemu misli, onda se i pronalaze prava rješenja i pitanja, a tako se može pružiti i očekivana pomoć. To onda znači uživjeti se u problem drugoga, upoznati njegov život, njegove mane i odlike. A time se i sami pokornik sve više i više otvara.

Poticanje se sastoji u tome da svećenik-ispovjednik u konkretnom slučaju nađe prave riječi

koje će pokornik upamtiti i sobom ponijeti, te će mu to služiti kao orijentir života.

Svaki se ispovjednik vara ako smatra da pokornik, makar u većini slučajeva, očekuje da u ispovjedaonici prođe što jeftinije. U svakom čovjeku postoji unutrašnja svijest i osjećaj ispravnoga životnog puta koji bi trebalo slijediti. Svatko u sebi nosi svoju idealnu sliku, sliku idealnog čovjeka. Grijeh i nemarnost pomalo narušavaju tu sliku, te čovjek osjeti potrebu iskrenog i ispravnog poticaja. Osim toga, u životu postoje i momenti kada čovjek ne zna za što bi se opredijelio. Riječ je o graničnim, konfliktnim pitanjima kada je i dobro izgrađenim savjestima teško donijeti pravu odluku. Stoga će i tu ispovjednikova riječ vrijediti možda kao zakon i norma djelovanja. Zbog toga će biti neobično važno da ispovjednik shvati korijen pokornikovih grijeha i mana, potakne ga da malo više misli o svome kršćanskom životu, da spremnije izvršava svoje dužnosti prema Bogu i bližnjemu. A kad čovjek bolje poznaje samoga sebe, onda ima i veću svijest svoje grešnosti i potrebu intenzivnijeg obraćenja. Poticajima svećenik, zapravo, pomaže formiranju pokornikove savjesti, a to puno ovisi i o integraciji same ispovjednikove osobnosti, njegove intuicije i svijesti potrebe takvoga rada. On mora pomoći pokorniku da u sebi ostvari jedinstvo razuma, volje i srca, kako bi onda u životu mogao stvarno i pokazati svoje kršćanstvo.

Ukratko, odnos između ispovjednika i pokornika mogao bi se definirati kao zajedničko nastojanje da se postigne pravo sakramentalno pomirenje, te kao uzajamno primanje i pružanje pomoći.

5. Ispovjednikove mane

Kao što postoje ispovjednikove odlike, postoje i njegove mane. Tu svakako na prvo mjesto dolazi brzina, u koju se, ponekad i bez vlastite krivnje, vrlo lako upada. Naime, velika većina naših vjernika pristupa sakramentu pomirenja prigodom Božića, Uskrsa, Velike Gospe, i tu i tamo poneke druge svetkovine, što pred ispovjedaonicama tada stvara duge redove. Jasno, kada se dugo radi jedan tako naporan posao kao što je to ispovijedanje, da se pojavi umor, a riječi i čini postaju mehanički, te se pojavljuje želja

za brzinom. Ali je zato i istina koju je već prije 200 godina rekao John Michel Sailer, da je brzina u ispovijedanju zlo o kojemu bi pastiri Crkve trebali povesti računa. Smatram da bi i sami ispovjednici o tome trebali povesti računa, pa ne žuriti ondje kada i gdje nije potrebno.

Što se tiče ispovjednika, postoje u današnje vrijeme dvije karakteristične mane, koje su već prerasle u tendencije ili kategorije. Prvoj tendenciji pripadaju mnogobrojni i, rekao bih, revni ispovjednici koji pokornika gledaju samo kao grešnika, a grijeh kao povredu nekog reda ili zakona. Njihovo zanimanje je usmjereno prema objektivnim principima, dok malo pažnje posvećuju dotičnom subjektu, odnosno pokorniku. Takvim je ispovjednicima uvijek glavno pitanje: »Kolika je veličina i domašaj grijeha ovog čovjeka? Moja je dužnost da ga odriješim u onolikoj mjeri koliko on priznaje svoj grijeh kao prekršaj zakona«. Ta vrsta ispovjednika ostala je na onoj naobrazbi koju je sobom ponijela iz sjemeništa i svojih školskih priručnika. Njihovo je znanje posebno oskudno kada je riječ o psihologiji i sociologiji, a prisutna je i slaba teološka utemeljenost u moralnom klasičiranju grijeha, jer se koncentriraju na zakon i na grijeh kao povredu zakona, i to »more geometrico«.

Drugoj tendenciji pripadaju oni ispovjednici koji gotovo svu pažnju usmjeruju na bijedu pokornika, odnosno na osjećaj njegove grešnosti. Naime, previše se gleda na njegov mukotrpan život, okolnosti, psihičko stanje, itd. Ta se tendencija i pojavila s pojavom kliničke psihologije i moderne psihoterapije kojima je cilj kod pacijenta odstraniti osjećaj grešnosti. Ispovjednici te tendencije zaboravljaju na istinsku stvarnost, domašaj i posljedice grijeha, da je grijeh proces udaljavanja od Boga. Grijeh i osjećaj grešnosti nisu jedna te ista stvar. Ovim se ne želi ustvrditi da grešnik ne treba osjećati svoju grešnost, niti da svećenik tome ne treba posvetiti nimalo pažnje. Ima slučajeva kada pokornik izjednači grijeh s osjećajem krivnje, te mu u tom slučaju svećenik mora pomoći. Glavni problem kod ove kategorije ispovjednika, ipak se sastoji u tome što olako prelaze preko grijeha, odnosno ne vide ga u svoj njegovoj rušilačkoj stvarnosti.

6. Osposobljavanje za službenika pomirenja

I samo brzi pogled na povijest moralne teologije ukazuje na iznenađujuće puno traktata o sakramentu ispovijedi, a osobito o ulozi i dužnostima ispovjednika.

U tome je svakako najznačajnije djelo sv. Karla Boromejskog (1538 -1584.) »Napomene ispovjednicima« u kojem on govori o intelektualnoj i duhovnoj pripravi svećenika. Zanimljivo je da naglasak stavlja na svećenikovu poniznost, tj. da pokornike ne smatra gorim nego boljim od sebe. Glavne uloge ispovjednika su: sudac i liječnik.

Djelo sv. Karla je imalo veliki utjecaj na kasnije moraliste, osobito na sv. Alfonza Liguorija (1696.-1787.). U svojim djelima »Theologia moralis« i »Praxis confessarii« on se češće poziva na sv. Karla.

Istovremeno u Njemačkoj se pojavljuje Reuterov »Neoconfessarius practice instructus«.

U pretprošlom stoljeću u Njemačkoj je značajnije djelo J. Schneider-a pod naslovom »Manuale sacerdotum«, a u Italiji G. Frassinetti-jevo (1804.-1868.) »Manuale del parroco novello«.

I u prošlom stoljeću postoje slična djela. U Njemačkoj G. Adloff objavljuje djelo »Beichtvater und Seelenfuehrer«, a u Francuskoj A. Chanson instrukciju »Pour mieux confesser«, djelo koje će biti od velikog utjecaja i u našim krajevima.

Sva su ta djela željela biti ne samo stalno pomagalo ispovjednicima nego i formirati i osposobiti mlade svećenike za službu pomirenja, odnosno ispovijedanja. Na žalost, mi danas takvih djela nemamo, te se osjeća praznina u pripravi mladog svećenika za tu službu. Poslije zaista dugoga studija teologije, za vrijeme kojeg postoji sva sila teoretskih, a premalo praktičnih pitanja, mladi svećenik naglo odlazi na župu gdje mora propovijedati, katehizirati i ispovijedati, a za te službe nije potpuno pripremljen.

Za propovijedanje i katehiziranje je znatno lakše jer može gledati i slušati kako to iskusniji rade, te korigirati svoje početničke pogreške. Ali, kada je riječ o ispovijedanju, onda on ne može vidjeti kako to iskusniji rade, a nitko ne može ni promatrati kako to on radi, te ga poučiti

i upozoriti na pogreške. Tako se može dogoditi da sve do groba nosi svoje mane.

Stoga Red Pokore naglašava da su ispovjedniku za dobro ispovijedanje nužno potrebne tri stvari: znanje, razboritost i molitva.

Ispovjednikovo znanje se nikako ne smije svesti na poznavanje prava i ispovjedne procedure. Pastoralni dokument talijanske biskupske konferencije svećeniku preporučuje »pažljivo učenje moralne i duhovne teologije Crkve«, kao i »dužnu pažnju na rezultate modernih antropoloških znanosti i današnjega kulturnog konteksta«. Istovremeno savjetuje svećenicima »da se često sastaju ne samo zbog liturgijsko-pastoralne izobrazbe nego i zbog trajne formacije za vršenje tako uzvišene službe«.

Zaključak

Sakrament pomirenja nikada nije prestao biti izazov teologiji. Svaki teolog koji živi u kontaktu s »narodom Božjim«, mora postaviti neka pitanja i na njih potražiti odgovore u Svetom pismu, crkvenoj tradiciji i učiteljstvu. Danas su takva pitanja, možda više negoli je to bilo u prošlosti, usko povezana s pastoralnim životom i djelovanjem Crkve.

Crkva je, ostavši vjerna Kristovoj zapovijedi, oproštenje grijeha povjerila svećenicima, koji djeluju u zajednici s biskupom kao »ravnateljem pokorničke prakse«.

Gledajući na svoju živu tradiciju, Crkva i danas smatra da je pojedinačna ispovijed svih grijeha, najbolji izraz potpunog obraćenja grešnika. Svi drugi oblici, kao što su razni oblici pokorničkih slavlja što su se danas uvriježili u raznim katoličkim zemljama, uvijek ostaju deformirani oblici sakramenta kršćanskog pomirenja.

Stoga je i uloga ispovjednika, kao službenika ovog sakramenta, zaista velika i delikatna, a danas i posebno zahtjevna. Možda je i današnja kriza osobne ispovijedi dobrim dijelom vezana uz razne nerazboritosti i nedovoljnu pripremu ispovjednika? Mnogi se vjernici tuže upravo na loša iskustva u ispovjedaonici, te se može reći da obnova i reforma osobne ispovijedi, za kojom Crkva teži, u velikoj mjeri ovisi i o izgradnji i pripremi ispovjednika.

Ispovjednik bi morao biti čovjek Duha Božjega, čovjek molitve, duboke i proživljene vjere kako bi svojoj braći mogao naviještati mir i spasenje Isusa Krista, Otkupitelja čovjeka. Nadalje, morao bi biti pun brige i razumijevanja koji neće otežavati nego olakšavati breme grijeha; čovjek pun takta i obazrivosti koji ne pita tamo gdje nije potrebno; čovjek kompetentan za svoj posao koji je spreman na žrtvu i samoprijegor. Kao čovjek Božji i kao službenik Crkve, nikada neće bježati od dijaloga i vodstva duša, jer je to njegov specifični posao.

Iako mu teološki studij i molitva moraju biti oslonac i izvor djelovanja, on će nužnu pažnju posvetiti i proučavanju dostignuća modernih znanosti, osobito psihologije i antropologije. Crkveni pastiri bi morali više pažnje posvetiti praktičnoj pripremi i izobrazbi mladih svećenika za službu ispovijedanja.

Konačno, u svećeniku mora živjeti svijest da Bog uvijek ostaje bliz čovjeku-grešniku, da ga želi osloboditi od njegova grijeha, od njegova zla. O tome se ovako izrazio bl. Papa Ivan Pavao II.: »Služba pomirenja — taj izvanredni dar beskonačnog Božjeg milosrđa — povjerena je vama, svećenici. Budite uvijek dostojni, spremni, gorljivi, raspoloživi, strpljivi, vedri službenici pomirenja, s vjernom brižljivošću održavajte propisane norme crkvenog autoriteta o toj materiji. Tako će vjernici u tom sakramentu naći autentični znak i pomagalo duhovnog preporoda, kao i radost unutrašnjeg oslobođenja«.

Literatura:

RED POKORE, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1975,

IVAN PAVAO II, *Pomirenje i pokora- Reconciliatio et paenitentia*, dokumenti 74, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1996.

IVAN PAVAO II, *Sakrament pokore. Sedam govora i jedno apostolsko pismo*, dokumenti 109, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1997.

IVAN PAVAO II, *Pastores gregis-pastiri stada, pobudnica*, dokumenti 137, Kršćanska sadašnjost, 2003.

PAPINSKO VIJEĆE ZA OBITELJ, *Priručnik za ispovjednike o nekim pitanjima bračnog ćudoređa*, dokumenti 108, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1997.

TRADICIJSKO CRKVENO PUČKO PJEVANJE U FRANJEVAČKOJ PROVINCIJI PRESVETOG OTKUPITELJA II.

U nakladi Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja i zbornika „Kačić“ izašla je edicija *Tradicijsko crkveno pučko pjevanje u Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja II.* Ovaj drugi svezak, kao i prvi, uredio je mo fra Stipica Grgat, umirovljeni profesor na Franjevačkoj

klasičnoj gimnaziji u Sinju s pravom javnosti i voditelj zborova u samostanu i župi Gospe od Zdravlja u Splitu. Fra Stipica je učinio transkripciju i notografiju, recenzenti su bili Gorana Doliner i Ennio Stipčević, a notni korektor Joško Čaleta.

ZBORNİK „KAČIĆ“ - NOVE KNJIGE

„KAČIĆ“ - zbornik Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja, XLVI-XLVII/2014.-2015. s. 568. *SV. FRANJO ASIŠKI U HRVATSKOJ 1212. GODINE.*

Međunarodni simpozij „Počeci franjevaštva u Hrvata“ u povodu 800. obljetnice dolaska sv. Franje na hrvatsku obalu, održan u Splitu i Zadru, 1.-2. listopada 2012. godine.

Sadržaj: I. Pozdravi i čestitke. II. Političke i gospodarske prilike u hrvatskim zemljama u XIII. stoljeću (*A. Mijatović*), Crkvene prilike u XIII. st. u hrvatskom priobalju (*S. Kovačić*), Dolasci sv. Franje na hrvatsku obalu i pomorsko-geografski sustav Jadrana (*J. Faričić*), Prvi franjevački plodovi svetosti u zemlji Hrvata (*H. G. Jurišić*). III. Desa Lucić i franjevci u Trogiru (*M. Ivanišević*), Splitsko-trogirska predaja o dolasku sv. Franje na hrvatsku obalu (*N. M. Roščić*), Sv. Franjo i franjevački počeci u Zadru (*S. Škunca*), Zadarski zapis s kraja XIX. stoljeća (*D. Fabijanić*), Franjevački počeci u Dubrovniku (*J. Sopta*), Franjevci u oporukama Dubrovačkoga notarijata (*M. Sivrić*), Kvarnersko-istarske predaje o dolasku sv. Franje u Hrvatsku (*Lj. A. Maračić*), Sv. Franjo Asiški u Zagrebu? (*Ž. Železnjak*), Prvi franjevci u Bosni (*A. Zirdum*), Začetki Reda manjših bratova na ozemlju Slovenije (*M. Vogrin*), Mjesne predaje o putovanjima sv. Franje u pokrajini Marke (*A. Paleri*), Prvi samostani klarisa u hrvatskim zemljama (*K. Karadža*), U sjaju velike obljetnice (*M. Petričević*), Hrvatski franjevci trećoredci u

XIII. st. (*P. Runje*). IV. Analiza papinskih isprava iz XIII. st. sačuvanih u Zadaru (*M. Brković*), Franjevci i umjetnost na hrvatskoj obali u XIII. st. (*J. Belamarić*), Likovni prikazi boravka sv. Franje u Hrvatskoj (*A. Badurina*), Fra Euzebije Fermendžin o počecima franjevaštva u nekim hrvatskim krajevima (*D. Patafta*), Fra Dominik Mandić kao istraživač franjevačkih početaka u Hrvata (*R. Jolić*). rfvstgjj pemlorokkmiukmkj jmkuiuji *Dodatci:* Znanstveni skup i slavlje na Sustipanu, Prezentacija Zbornika „Kačić“ u dvorani Družbe „Braća Hrvatskoga Zmaja“, Izdanja Zbornika „Kačić“, Uredništvo je primilo i preporučuje i drugi prilozi.

- MARIN LIMIĆ ML., *Skladbe za klavir*, „Kačić“, Split 2015, 60+CD (notni zapis s priložima).
- DIANA ZOVKO, *Maratonac u habitu*. Drugo prošireno izdanje, Ogranak Matice hrvatske, Široki Brijeg 2015, 372 (Životopis fra Aleksandra Ribičića).
- STJEPAN ČOVO, *Franjevci žrtve Drugoga svjetskog rata i poraća u Cetinskoj krajini*, Franjevački samostan, Sinj 2015, 259
- FRA PETAR KNEŽEVIĆ, *Muka Gospodina našega Isuskrsta i plač Matere njegove*, Svetište Čudotvorne Gospe Sinjske, Sinj 2016, 64.

† FRA PETAR BEZINA

Predmet: *Molitva za pok. fra Petra Bezinu*

Br. 01-138/2016.

Split, 8. ožujka 2016.

Braća koja nisu obavila molitve i slavila misu za pok. fra Petra Bezinu neka to učine što prije kako propisuje Statut Provincije: braća svećenici po jednu sv. misu, a braća klerici i neklerici križni put.

U nekrologij samostana neka se upiše na dan 1. veljače:

Fra Petar Bezina rođen je 14. travnja 1917. u župi Prugovo. U novicijatu je stupio 31. kolovoza 1935. na Visovcu. Svečane zavjete položio je 3. prosinca 1939. u Makarskoj. Za đakona je zaređen 30. svibnja 1942. u Makarskoj, a red prezbiterata primio je 12. srpnja 1942. u Splitu. Mladu misu proslavio je u župi Gospe od Zdravlja u Splitu 19. srpnja 1942. godine.

Povjerene službe u Provinciji i Redu: Split (1943.-1946.) – pastoralni suradnik; Prugovo (1946. – 1958.) – župnik (posluživao i Konjsko); Ljubljana (1958. – 1961.) – student crkvene povijesti; Primorski Dolac (1961. – 1965.) – župnik; Unešić (1965. – 1970.) – župnik; Šibenik-Meterize (1970. – 1988.) – župnik; Šibenik-Crnica (1970. – 1982.) – župnik (iz Meteriza nekoliko godina poslužuje župu Crnica); Split (1989. – 2016.) – urednik glasila „Fra Rafo Kalinić“.

Preminuo je u Splitu 1. veljače 2016. Pokop je obavljen 4. veljače 2016. na groblju Lovrinac u Splitu, a misa zadušnica, istoga dana, slavljena je u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu.

SPLIT: OPROŠTAJ OD FRA PETRA BEZINE

U franjevačkoj crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu u četvrtak, 4. veljače 2016., mons. Marin Barišić, splitsko-makarski nadbiskup, služio je misu zadušnicu za redovnika-svećenika fra

Petra Bezinu koji je preminuo u ponedjeljak, 1. veljače 2016., u 99. godini života, 81. redovništva i 74. svećeništva. U koncelebraciji su bili mons. Ante Ivas, biskup šibenski, provincijal

fra Joško Kodžoman, vikar Provincije i župnik Gospe od Zdravlja fra Ante Udovičić, gvardijan fra Jakov Begonja i drugi svećenici.

Sprovodne obrede, uoči mise zadušnice, na groblju Lovrinac u Splitu za pok. fra Petra predvodio je gvardijan fra Jakov Begonja. Na oproštaju je bilo oko 90 franjevac i svećenika. Rodbina, vjernici, časne sestre, župljani iz Prugova i osobni prijatelji došli su se oprostiti od fra Petra. Pjevanje je predvodio mo fra Stipica Grgat.

Mons. Marin Barišić na početku mise zadušnice izrazio je ljudsku i kršćansku sućut o. Provincijalu, braći franjevcima, biskupu Anti, rodbini i poznanicima pokojnog fra Petra. „Ova sveta misa je ljudski moment oproštaja gdje preporučujemo Božjem milosrđu fra Petra i u ovoj molitvi opraštamo fra Petru koji nam je, vjerujemo, već oprostio“, rekao je o. Nadbiskup.

„Neka se ne uznemiruje srce vaše’ riječi su koje Krist rekao na putu prema svojoj smrti“, rekao je mons. Barišić na početku propovijedi i nastavio kako nas i smrt uznemiruje iako se to događa i u 99. godini. Smrt kao sjena prati naš život iako je tu smrt pokušavamo potiskivati. Jedan od načina naše kulture u borbi protiv

smrti jest eutanazija. Suprotno toj kulturi, sv. Franjo Asiški smrt naziva „sestrica smrt“. Taj pojam ‘sestrica’ jest pozitivan, jer na primjer časna ‘sestra’ služi životu, medicinska ‘sestra’ pomaže u ozdravljenju. Stoga i sv. Franjo naziva smrt ‘sestricom’ jer služi za prijelaz u puninu života, u život koji nam je darovao onaj koji je rekao ‘neka se uznemiruje srce vaše, vjerujte u mene’. Prvi kršćani nazivali su smrt ‘dan rođenja’. Prije su se više molile i molitve za dobru i blaženu smrt. Smrt je važan događaj i zato je važno moliti za dobru smrt jer i mi poput apostola Tome imamo bezbrojna pitanja pred tajnom smrti. ‘Pitaj milost, a ne znanje’, pitaj Boga, a ne čovjeka’, ‘pitaj svemogućega, a ne ograničenoga’, citirao je o. Nadbiskup i naglasio kako se susrećemo sa smrću pok. fra Petra koji je u duhu sv. Franje imao dioptriju smrti kao sestricu jer u euharistiji i u drugim slavljinama naviještao uskrsloga Krista. Štoviše, on je i u svojim znanstvenim radovima ispovijedao tajnu vjere. Vjerujemo da ga Gospodin uvodi u tu tajnu punine života, završio je o. Nadbiskup.

OPROŠTAJNI GOVORI

Provincijal fra Joško Kodžoman

Preuzvišeni oče nadbiskupe Marine, preuzvišeni biskupe Ante, u ime franjevacu naše Provincije, te rodbine i prijatelja pok. fra Petra Bezine, od srca Vam zahvaljujem, što ste se unatoč svojim brojnim obavezama spremno odazvali na naš poziv da predvodite ovu sv. misu i sudjelujete u zahvalnoj molitvi Bogu za našeg pokojnog fra Petra.

Draga braćo svećenici, bogoslovi, časne sestre, poštovana rodbino, prijatelji i znanci pok. fra Petra, braćo i sestre u Kristu!

Koračajući kroz vrijeme i susrećući se tako često sa smrću svojih bližnjih, razmišljajući o njoj, postajemo naviknuti na ljudsku i zemaljsku privremenost. Samo od sebe nam se nameće pitanja smisla ljudskog nastojanja, truda i muke i, kao vjernicima, otvara nam se perspektiva nužnosti vječnoga života. Bog nam je u svome Sinu Isusu Kristu pokazao jedinstven primjer predanja, ljubavi i milosrđa, zahvaljujući kojemu, razumijemo temeljnu poruku života, koji se rađa iz ljubavi i za ljubav.

Po onome što nam je Bog objavio, shvaćamo, da je naš ljudski rastanak privremen, da se sa smrću sve ne završava, da je ona početak nove dionice puta, da za čovjeka, pored ovozemaljske, postoji i druga nadzemaljska stvarnost...

Dopustite da vas upoznam s temeljnim činjenicama fra Petrova života i rada.

Fra Petar Bezina rođen je 14. travnja 1917. u župi Prugovo od oca Ante i majke Ane r. Čipčić. Osnovnu je školu završio u rodnom Prugovu (1924.-1929.), a Franjevačku klasičnu gimnaziju u Sinju (1929.-1935.). Filozofsko-teološki studij pohađao je u Sinju i Makarskoj (1936.-1942.).

U novicijat je stupio 31. kolovoza 1935. na Visovcu gdje je položio prve jednostavne zavjete 1. rujna 1936. godine. Svečane zavjete položio je 3. prosinca 1939. u Makarskoj. Za đakona je zaređen 30. svibnja 1942. u Makarskoj, a red prezbiterata primio je po rukama msgr. Kvirina Klementa Bonefačića, 12. srpnja 1942. u Splitu. Mladu misu proslavio je u župi Gospe od Zdravlja u Splitu 19. srpnja 1942. godine.

Za života je fra Petar vršio brojne pastoralne i redovničke službe.

Od 1943. do 1946., fra Petar djeluje u samostanu Gospe od Zdravlja i pastoralno u samostanskom okružju. Godine 1946., zbog poslijeratnih političkih okolnosti i opće životne nesigurnosti svećenika, fra Petar je imenovan župnikom svoje rodne župe Prugovo, koju je do 1958. posluživao iz samostana u Splitu. Uz Prugovo, fra Petar je devet godina posluživao i župu Konjsko. Na studij crkvene povijesti u Ljubljani odlazi 1958. godine, koji uspješno završava 1961.

Po povratku u Provinciju, godine 1961. fra Petar postaje župnikom Promorskog Doca, gdje ostaje do 1965. Iza toga preuzima župničku službu na Unešiću i tu ostaje do 1970. godine. Slijedi dugo razdoblje njegova župnikovanja u župama na području grada Šibenika. Od 1970. do 1988., nastanjen u župnoj kući na Meterizama, fra Petar, uz šibenske Meterize, poslužuje duže ili kraće razdoblje i župe, Crnica, Bilice i Šubićevac.

Nakon aktivnog pastoralnog razdoblja, fra Petar se godine 1988. trajno nastanjuje u Splitu u samostanu Gospe od zdravlja, gdje do smrti djeluje kao ispovjednik i kao glavni urednik glasila „Fra Rafo Kalinić – žrtva svoga svećeništva“, koje izlazi s ciljem prikupljanja građe o njegovu životu i stradanju, s ciljem upoznavanja javnosti o krepostima fra Rafina života i mučeništva, te kao priprema za pokretanje procesa beatifikacije, fra Rafe Kalinića i ostalih 43-ice mučki ubijenih članova Provincije. U ponedjeljak, 1. veljače 2016., u 99. godini života, 81. redovništva i 74. svećeništva, fra Petar je, okrijepljen sv. sakramentima, završio svoje ovozemaljsko putovanje.

Fra Petar se svojim dugogodišnjim pastoralnim radom i drugim životnim postignućima, prije svega iznimno bogatom spisateljskom, znanstvenom i istraživačkom djelatnošću, svrstao među značajne osobe koje su znatno doprinijele rasvjetljenju stradanja katoličkih svećenika u Hrvatskoj kao i velikog broja vjernika u župama koje pastoriziraju članovi Franjevačke provinci-

je Presvetog Otkupitelja. Posebnu je pozornost poklanjao istraživanju prosvjetne, odgojno-obrazovne djelatnosti Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, njezinim kulturnim djelatnicima, rukopisnoj baštini pohranjenoj u provincijskim arhivima, te ljetopisima samostana u kojima su zapisana brojna svjedočanstva mukotrpnih nastojanja i patnji, koja su fratri s narodom stoljećima proživljavali suočeni s raznim životnim nedaćama. Kada su se stvorili za to uvjeti, nastankom moderne i suverene hrvatske države, fra Petar je puno svoje životne energije utrošio istražujući i prekapajući državne i crkvene arhive, kako bi što pouzdanije mogao prikazati uzročno-posljedičnu vezu stradanja svećenstva i Katoličke crkve u vremenu rigidnog i represivnog komunizma.

Njegov je svećenički i osobni duhovni profil oblikovan u vrijeme užasnog progona i stradanja, njegove najbliže obitelji, u sjeni smaknuća mlađeg mu brata fra Ivana i tolikih mu znanih kolega...

Kao i drugi kolege iz ondašnjeg tzv. slobodnog poslijeratnog vremena, nesklonog Crkvi i njezinim službenicima, i fra Petar je, u prvim danima svoga svećeništva iskusio strah, progon i represiju te je do konca svoga ovozemaljskog života bio prožet traumatskim sjećanjima na to vrijeme. Bojazan za goli život, patnja zbog nezuvjesnosti pred sutrašnjim danom, siromaštvo, neimaština i druge ambijentalne nedaće prisilno su formirale psihi i duhovni profil mladog svećenika. I sam je, kao mladi svećenik, morao platiti skupi danak oporom i brutalnom vremenu u kojem je iz pukotina ljudskih duša na svakom koraku progovarala komunistička mržnja prema Crkvi i vjeri. Iskustvo straha i razorne prisile, u slučaju fra Petra Bezine nije ipak u njemu paralizirala sva nastojanja da u sebi razvije oslobađajuću snagu Evanđelja, te da se usprkos društvenim restrikcijama pokori i pasivizira. Fra Petar je do posljednjeg životnog daha bio predan nastojanjima da obznani i objelodani tragediju jednog vremena, da prokaže njegove krivce, političke nalogodavce i u svojim književnim djelima da uskrisi sve nevine žrtve, mržnje i terora. Najprije se pozabavio onima koji su mu bili najbliži, koje je za života poznavao, ali nije zaboravio ni ostale katoličke svećenike

i vjernike koji su mučeni i ubijani na širokim prostorima Splitske metropolije i Zadarske nadbiskupije.

Redovničkoj Zajednici, kojoj je pripadao i koja je desetljećima također proživljavala sveprisutnu, općecrkvenu i društvenu dramu napeatih odnosa i previranja, uvijek je ostao vjeran i zahvalan za darovane prilike i mogućnost bavljenja znanstvenim i istraživačkim radom čiju ćemo pravu vrijednost, uvjeren sam, spoznati i morati priznati tek nakon njegove smrti. Svačiji je znanstveni rad podložan kritici, pa tako i fra Petrov. Poneka metodologijska nedosljednost ili namjera da u povijesnom i činjeničnom prikazu obuhvati što šire razdoblje, i to u godinama kada životna energija slabi, nisu ipak dovoljni argumenti koji bi mogli dovesti u pitanje predani i u stručnoj javnosti priznati i hvaljeni znanstveni rad našeg fra Petra. Fra Petar je pisao o mnogim temama koje su drugi najradije preskakali, zbog ljudskih kalkulacija i straha da se ne bi kome zamjerali. On, pak, nije bježao od istine, niti se dao ičim obeshrabriti. Naše društvo i njegovi pojedinci i danas zaziru od pomisli i nužnosti suočenja s povijesnom istinom, s ljudskim ulogama i postupcima, koji su mnoge koštali glave. U ime naše Provincije, zahvaljujem fra Petru na toj životnoj hrabrosti i odvažnosti, kao i izraženoj snazi ljudske volje, koja mnogima može služiti kao primjer.

Svakome, tko se usudi izreći svoj stav ili sud o njegovu pisanju, fra Petar jasno poručuje, a što si ti učinio i poduzeo da se dozna istina, da se odužiš žrtvama ratova, da se odužiš povijesti, njezinim procesima i značajnim pojedincima...

Svojim životnim radom, fra Petar je dao i poticaj svima ostalima, da ne žale truda i muke, kako bi se odužili prema svima onima koji su nas napustili, a posebno prema našim provincijskim mučenicima. Veliki ljudski entuzijazam i traganje za povijesnom istinom, rezultirali su širokim opusom znanstvenih djela, studija i članaka koja neće nitko moći zaobići ili preskočiti u želji da se informira o onome što se dogodilo.

Za svoj iznimni duhovni, znanstveni i kulturni doprinos, fra Petar je za života primio brojna priznanja i nagrade od najznačajnijih društvenih i kulturnih institucija. Među ostalima, Splitsko-

dalmatinska županija je 1998. godine uručila fra Petru Nagradu za životno djelo za izvanredan doprinos u proučavanju hrvatskoga školstva. Slijedeći pozitivan primjer Splitsko dalmatinske županije, isto je učinilo i poglavarstvo grada Splita, 2009. godine, uručivši fra Petru također Nagradu za životno djelo za osobiti istraživačko - publicistički rad na izučavanju povijesne građe.

Dr. Bezina je, ističe se u obrazloženju, živa enciklopedija – legenda Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja. Bavio se i dokumentarnim filmom, zapaženi su “Čudotvorna Gospa Sinjska” (1965.) i “Visovac” (1966.). Nagrada je ujedno priznanje i cijeloj Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja, hrvatskoj povjesnici i mnogobrojnim žrtvama o kojima je fra Petar u svojim žrtvoslovnim djelima stručno i s ogromnom ljubavlju svjedočio – posvetivši tom radu cijeli svoj život. Najnoviju Nagradu za životno djelo, fra Petar je dobio prošle godine od Općine Klis, kao istaknuti povjesničar, te duhovni i kulturni djelatnik.

Od ostalih nagrada ističem onu Hrvatskog društva katoličkih novinara, koje je 2013. godine fra Petru dodijelilo nagradu kao pokretaču i dugogodišnjem uredniku Glasila vicepostulature “Fra Rafo Kalinić – žrtva svoga svećeništva” za višedesetljetno publicističko djelovanje i trag koji je ostavio u riječi i slici, posebice rasvjetljujući žrtve II. svjetskog rata u našim krajevima.

Nisu manje važne ni nagrade Hrvatskog žrtvoslovnog društva iz 2004 i nagrada Matice hrvatske – Ogranak Split iz 2005. godine. Fra Petar je tri godine bio urednik i književno-znanstvenog časopisa Hrvatska obzorja koje izdaje ogranak Matice hrvatske iz Splita. Prihvaćajući fra Petrovu odreku, zbog visokih godina, na dužnost glavnog urednika tog časopisa, Upravni odbor i Ogranak Matice hrvatske iz Splita izrazili su fra Petru „trajnu zahvalnost za nesebičan doprinos ugledu i duhovnoj baštini koju Ogranak njeguje, unapređuje i čuva. (...) fra Petrov doprinos u proučavanju činjenica iz naše povijesti, i posebno iz vremena Drugog svjetskog rata i vremena borbenog ateizma, ostaje zauvijek skup jasnih spoznaja i uporište novim proučavanjima koja će omogućiti daljnji razvoj hrvatske povijesne znanosti.“

Kao zauzeti istraživač povijesne građe i publicist fra Petar je bio i član saborske Komisije za utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava.

Prilikom pohoda pape Ivana Pavla II. 1994. Republici Hrvatskoj Franjevačka provincija Presvetog Otkupitelja poklonila mu je u bijelom omotu knjigu dr. fra Petra Bezine pod naslovom „Franjevci provincije Presvetog Otkupitelja žrtve rata 1942.-1948.“

Prilikom postavljanja kamena temeljca za Crkvu Hrvatskih mučenika na Udbini, u njezine temelje postavljene su knjige dr. fra Petra Bezine: *Franjevci provincije Presvetog Otkupitelja žrtve rata 1942.-1948.*, Split, 1995; *Progoni biskupa, svećenika i redovnika Splitske metropolije i Zadarske nadbiskupije*, Split, 2000; *Župljani župa povjerenih Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja Žrtve rata, 1941-1945; 1990-1995.*, Split, 2003.

Zbog svega izrečenog, u ime Provincije, u ime Crkve katoličke, u ime Hrvatskog naroda, izričem najdublju i najiskreniju zahvalnost našem fra Petru, za autentični primjer bratskog suživota, za izvanredan angažman na duhovnom, znanstvenom i kulturnom polju, čime nas je sve skupa zadužio.

Veliko „Hvala“ izričem i poštovanoj obitelji Bezina, koja nam je dala fra Petra i po kojem ćemo s njom ostati trajno povezani, kao i čitavoj fra Petrovoj rodbini, svim njegovim prijateljima i znancima.

Braćo i sestre, ovo je pravi i jedinstveni trenutak da zahvalimo voljenoj osobi pokojnika u ime cijele naše Provincije, za svako dobro djelo kojim nas je Bog po njemu obdario.

Upravo u susretu sa smrću naših dragih pokojnika, najbolje uviđamo koliko smo važni jedni drugima i koje bogatstvo svaki pojedinac znači za svijet i za Crkvu Božju u njemu. Neka nas milost Božja potakne u ovom trenutku na odluku da ubuduće predanije živimo i radimo, te da s više poštovanja pristupamo osobi svakog čovjeka, a našem fra Petru neka udijeli vječni počinak i mir duše, za kojim je čitavi život tragao i čeznuo.

Počivao u miru Božjem!

* * * * *

FRA ANTE JURIĆ

Iza staroga, povijesnog i ponosnoga grada Klisa, penje se prema sjeveru Napoleonova cesta, koja vijuga preko Kočinjega bi da i spušta su u kamenitu prodolinu gdje se nalazi selo Prugovo. Tu je fra Petar ugledao svijetlo dana g. 1917. Obitelj Ante i Anice Bezina bila je velika, poznata, dobro stojeća i poštena prugovska obitelj. U obitelji je bilo pet braće i tri sestre.

Fra Petrov životni put, a posebno za vrijeme II. svjetskog rata, bio je popločan trnjem, siromaštvom, žrtvom i suzama. Iz njegove obitelji mnogi su bili ubijeni: otac, dva strica, dva brata i još nekoliko njegove druge rodbine. Slobodno možemo reći da je obitelj bila desetkovana, a znademo dobro od koga, od komunista. Zašto? Zbog vjere i ljubavi prema Domovini Hrvatskoj. Nikada nije mogao prežaliti smrt svoga brata fra Ivana o čijoj se sudbini jako malo znade.

Izgleda da ga je to upravo ponukalo na povijesna istraživanja i stradanja naše braće svećenika kao i našega vjernog Božjeg Hrvatskog naroda.

Fra Petar je iza rata dolazio na Prugovo i slavio svete mise i sakramente te držao vjeronauk. Kroz to vrijeme, između mnogih, krstio je i mene. Za vrijeme njegova župnikovanja na Prugovu moj pokojni otac bio je crkovinar i remeta preko 35 godina. Fra Petar je bio jako dobar prijatelj s mojom obitelji, a posebno s pokojnim djedom i ocem.

Fra Petar je često dolazio na Prugovo i sjećam se kako sam mu kao dječak služio kod svete mise. Moje redovničko zvanje, dakako, najprije je dar Božji, koji dugujem molitvama moje majke, ali isto tako i dobrom primjeru fra Petra i fra Ivana Vuke.

Eto, to malo kršno selo Prugovo dalo je 15 svećenika i 8 časnih sestara. Fra Petar je bio jedan od najstarijih. S vremenom se osipa povorka tih Bogu posvećenih osoba jer mlađi nažalost ne pristižu.

Svaki korak koji poduzimamo u životu, podsjećajući nas da gdje god idemo uvijek smo na putu prema vječnosti. Svećenik kao sluga Isusa Krista i svoga naroda u svom životu sudjeluje u otajstvu muke, smrti i uskrsnuća. Fra Petar je

bio jako osjetljiv na neistine i nepravde. Bog uvijek ne ispunja naše želje ali uvijek ispunja svoja obećanja vječnoga života.

Pokojniku je Bog dao dosta dugi život i dobro zdravlje. Tri dana prije smrti išao je na šetnju Marmontovom do mora i natrag. I poslije toga dva dana je ležao u krevetu da bi se ugasio kao svijeća koja je dogorjela na slavu Bogu i braći ljudima.

Dragi fra Petre, ponosni smo na Vas i na Vaša povijesna istraživanja, na Vašu izdavačku djelatnost. Hvala Vam za sve što ste učinili za vjeru našu, majku Crkvu, Provinciju, naše Prugovo i naš Hrvatski narod.

U ime svih svećenika, redovnika i redovnica, u ime svih vjernika Prugova, kao i u svoje osobno ime, izražavam ti, fra Petre, istinsku zahvalnost, a rodbini iskrena kršćanska sućut. Nadamo se da te je Uskrsli primio u svoje divno nebesko Kraljevstvo. Bit ćete u našim molitvama, a vi isto molite za nas. Počivao u miru Božjem. Amen.

* * * * *

FRA JAKOV BEGONJA, gvardijan

Poštovani o. Nadbiskupe, o. Biskupe i o. Provincijale, braćo svećenici i rodbino pok. fra Petra!

„A sad na posao“ i „I dogodine“ bile su dvije poslovice koje je fra Petar često izgovarao. Ujutro nakon doručka znao je gotovo redovito reći „A sad na posao“ i otišao bi u svoj ured. Kod slavlja imendana, rođendana, Božića, Uskrsa i drugih slavlja u vrijeme čestitanja uvijek je odgovarao „I dogodine“. Slijedeće slavlje bit će u kraljevstvu nebeskom.

Braćo i sestre, dana 30. siječnja 2016. fra Ante Branko Periša čuo je neki udarac u fra Petrovoj sobi i odmah je otišao k njemu. Došavši u sobu pomogao mu je smjestiti se i rekao „Fra Petre, sada morate dva dana ležati“. Kroz ovih zadnjih nekoliko dana fra Petrova rodbina je neprestano bila uz njega, osobito dvije Marije. U nedjelju navečer, 31. siječnja, dogovorio sam se s braćom u samostanu za cjelonoćno ‘dežurstvo’ jer smo bili svjesni da je fra Petar pri kraju svoga životnog puta. U vrijeme kad je fra Petar preminuo kod njega je u sobi bio fra Luka, a

nekoliko trenutaka kasnije stigla mi je poruka. Fra Petar je preminuo u 1.58 sati u ponedjeljak, 1. veljače.

Dana 3. listopada 2013. nakon što smo u crkvi imali obred preminuća sv. Franje fra Petar je primio bolesničko pomazanje u svojoj sobi uz sudjelovanje cijele naše samostanske obitelji i nekoliko članova rodbine. Fra Petar se od toga trenutka malo po malo oporavio jer su mu posebno u tome pomagali sinovac Marko i dvije Marije. Kao gvardijan ovoga samostana moram naglasiti kako su kroz ove dvije godine i četiri mjeseca njegove sinovke – dvije Marije – svaki dan redovito dolazile k fra Petru i iskazivali mu ljubav i pažnju. Od srca im zahvaljujem. Braća franjevci su činili isto, a među njima se posebno ističu fra Petrovi susjedi fra Ante Vugdelija i fra Ante Branko Periša koji su znali noću razgovarati s fra Petrom u njegovim potrebama. Iako su možda nekada ti razgovori bili

teški, fra Ante i fra Branko zaslužuju posebnu zahvalu.

Na kraju još jednom zahvaljujem sinovkama – Marijama – koji su najviše ljubavi pokazale prema fra Petru i svima koji su na njihovu riječ dolazili i pomagali fra Petru, tu uključujem i liječnike koji su se brinuli za njega. Od članova obitelji posebnu zahvalnost zaslužuje i Marko. Članovi obitelji Bezina kroz ovo su vrijeme upoznali naš redovnički život.

Zahvaljujem provincijalu Kodžomanu, biskupu Ivasu i nadbiskupu Barišiću koji je predvodio ovu misu zadušnicu za pok. fra Petra.

Zahvaljujem rodbini i prijateljima pok. fra Petra koji su se došli oprostiti od njega. Pozivam vas na domjenak u nušu samostansku dvoranu kako bismo zajedno mogli izmijeniti još pokoju riječ o fra Petru uz čašicu i zalogaj.

Bog neka je hvaljen i slavljn po onima koji čine dobro!

SUĆUTI

Mons. ANTE IVAS **biskup šibenski**

Poštovani Provincijale!

U ime svećenika, redovnika, redovnica i vjernika, kao i u moje osobno, Vama i cijeloj Provinciji, iskazujem ljudsku i kršćansku sućut o preminuću fra Petra Bezine, svećenika i redovnika.

Zahvaljujemo Bogu za 27 godina njegova predanog služenja Crkvi koja je u biskupiji šibenskoj, u župama Primorski Dolac, Unešić i za dugogodišnju službu u Šibeniku u tada novoosnovanoj župi sv. Jeronima na Meterizama. Trebalo je puno svjetla i snage Duha Svetoga i pastoralne umješnosti, u ono vrijeme i okolnostima, okupljati ljude vjernike, koji su morali napustiti svoja sela i župe, svoje navike i dotadašnji način života i početi živjeti u teškim i sasvim drugačijim životnim uvjetima na periferiji grada, često i bez najosnovnijih uvjeta za život. Svjedok sam koliko je tim ljudima i obiteljima bilo teško u svakom pogledu, kako

materijalnom tako i u vjerskom životu. Fra Petar je kao župnik stanovao u jednoj maloj nedovršenoj kući čije je prizemne prostorije koristio kao „župnu crkvu i višenamjensku vjeronaučnu dvoranu”. Svojom neposrednošću i jednostavnošću i spremnošću da sa svakim porazgovori, da svakoga savjetuje, da pomogne nadvladati dramatične promjene koje su mnoge ljude i obitelji mučile i izneredile, fra Petar je uspio formirati malu župnu zajednicu u kojoj su se i djeca i odrasli osjećali kao „kod kuće.., kao doma.” Danas je ta župa iz tih korijena izrasla u veliku i aktivnu župu sa novom crkvom, pastoralnim centrom i zauzetim vjernicima laicima, djecom, mladima i odraslima.

Zahvaljujemo Bogu na uzornoj svećeničkoj i prijateljskoj suradnji koju je fra Petar gradio i njegovao, kako sa svojim biskupom Josipom Arnerićem tako i sa svim kolegama svećenicima u dekanatu i u cijeloj biskupiji. I mnogo je do te suradnje držao. Svojim iskustvom i raspoloživošću bio je uvijek spreman pomoći nama mlađim svećenicima, kako u pastoralnom radu tako i u duhovnoj izgradnji.

Zahvaljujemo Bogu za njegov predani istraživački i spisateljski rad i djelo. „Fra Petar se dugo vremena, možemo reći, do svoje smrti, bavio teškom i mučnom problematikom „rana, ožiljaka i tragova ratnih i poratnih” na ovim našim prostorima pa tako i na području Biskupije šibenske. 1998. godine obdario nas je opsežnom knjigom: „Šibenska biskupija kroz dva rata.” Sjećajući se i sam vremena kad su se mnogi tragovi zakapali, i mnogi istiniti događaji, a posebno imena prešućivala, namjerno i nasilno brisala, ili su odlazila i bila potiskivana u zaborav, fra Petar se neumorno trudio zapisati, posvjedočiti i sačuvati spomen na konkretne ljude, na događaje, na činjenice iz bolnih i mučnih ratnih i poratnih vremena. Putuje, istražuje, proučava, razgovara, pita i bilježi. „Neka se ne zaboravi”, govorio je često. Zato je uredio i priredio za tisak i tiskao „Ljetopis samostana sv. Lovre u Šibeniku”, 1996. i „Ljetopis samostana sv. Ante u Kninu.” 1998. godine.

Posebno se trudio donijeti sačuvana svjedočanstva o brojnim svećenicima i redovnicima, koji su za svoje zvanje, uvjerenje i vjeru u Krista i vjernost Crkvi i narodu podnosili progone i pravo mučeništvo, mnogi sve do mučeničke smrti. Tako je 2000. godine izdao knjigu: „Progone biskupa, svećenika i redovnika Splitske metropolije i zadarske nadbiskupije od 1941. do 1992.”

Zahvaljujemo ti Gospodine za fra Petra i molimo da on koji je cijeli svoj život uložio da za nas i za buduće generacije svećenika, redovnika i vjernika sačuva spomen na mučenike naše nedavne povijesti i tako nam posvjedoči „trajnu prisutnost Otkupljenja po plodovima vjere, nade i ljubavi u muškarcima i ženama svih jezicima i rasa koji su slijedili Krista u različitim oblicima kršćanskog zvanja” (Sv. Ivan Pavao II.), bude svima nama i budućim generacijama na primjer, nadahnuće, poticaj i ustrajnost u vjernosti Bogu i narodu.

Neka ti, dragi fra Petre Gospodin podari mjesto u zajedništvu svetih naših mučenika i ispovjedalaca. Neka ti svijetli Svjetlost vječna. Počivao u miru!

* * * * *

FRA ŽARKO MARETIĆ

Braćo i sestre u Kristu!

Fra Petra sam pobliže upoznao kad je došao na službu u samostan Gospe od Zdravlja u Splitu 1989. gdje sam tada bio gvardijanom. Naša provincijska uprava njemu je povjerila zadaću da osvjetli lik mučenika fra Rafe Kalinića ubijenog od njemačkih fašista, što je on rado prihvatio. Budući da su u Hrvatskoj uskoro nastale demokratske promjene i prestanak jednogumne diktature, fra Petar je započeo pretraživati archive i javno pisati o brojnim komunističkim zločinima počinjenim nad fratrima Provincije Presvetog Otkupitelja tijekom Drugoga svjetskog rata i poraća. Kasnije je svoje istraživanje proširio i na komunističke žrtve među biskupijskim svećenicima, klericima i sjemeništarcima po Dalmaciji, a onda i na stradanja hrvatskih vjernika po župama povjerenih braći naše Provincije. Fra Petar je za taj posao zaista bio kompetentan. Sam je bio živi svjedok toga zlog vremena i mnogih progona hrvatskih svećenika i vjernika. Studirao je crkvenu povijest i postigao doktorat. Sa svojim suradnicima hodao je po dalmatinskim mjestima i ispitivao još žive svjedoke o tim nemilim događanjima.

Mučenik fra Rafo, čija je mučenička svetost bio glavni cilj fra Petrova pisanja, rodnom je iz njegova mjesta Prugova i osobno ga je poznao.

Najprije kao gvardijan, potom kao višegodišnji voditelj provincijskog Karitasa „Panis vitae“ u istom samostanu (imali smo svoje urede jedan do drugoga) i konačno kao provincijal od 2001. do 2003. fra Petra sam u njegovu radu svestrano podržavao. Suradivao sam u glasilu „Fra Rafo Kalinić“, zatim i u uređivanju i predstavljanju više njegovih knjiga. Vozio sam ga automobilom i sudjelovao u prezentaciji tih knjiga po raznim mjestima, od Dubrovnika do Zagreba. Kad sam bio u mogućnosti i financijski sam pomagao tiskanje fra Petrovih knjiga jer sam bio uvjeren da je sve to dragocjeno svjedočanstvo i naša obaveza prema mučenoj braći o kojima se toliko godina nije smjelo govoriti.

Mislom da sam fra Petra kroz to naše druženje prilično upoznao. Želio bih ovom prigodom istaknuti samo neke njegove osobine koje su mi

se sviđale. Uvijek i svugdje je svjedočio svoje svećeništvo i redovništvo. Svugdje je nastupao u svom redovničkom odjelu, habitu. Uvijek je izražavao veliku ljubav prema svojoj redovničkoj Provinciji, prema svojoj braći fratrima. Svugdje je izgovorenom i pisanom riječi izražavao i svoju veliku ljubav prema svome hrvatskom narodu. Dobro je poznao stradanja svojih fratara i svoga naroda jer je s njima mnogo godina kao župnik po zagorskom kamenjaru dijelio dobro i zlo.

Divio sam se fra Petrovoj spontanoj komunikativnosti, jednako s običnim kao i učenim ljudima, u susretima sa svećenicima, biskupima ili časnim sestrama. Uvijek je bio otvoren, uljudan i prijazan, otmjeni gospodin a opet jednostavan fratar, uvijek vedar i raspoložen. Veoma dobar propovjednik. U svim nastupima imponirao je svojim slušateljima gromkim glasom i visokim stasom. Kao od brda odvaljen podsjećao je na nekog starozavjetnog proroka. Bio je neumoran radnik bilo kao župnik u pastoralu, bilo kao pisac tolikih knjiga.

Dragi fra Petre, hvala ti za sav tvoj tako dugotrajan rad „na njivi Gospodnjoj⁴⁴ na dobrobit svete Crkve, naše Provincije i hrvatskog naroda. Hvala ti za našu osobnu suradnju i druženje. Neka te Isus Krist, dobri Pastir, primi i nagradi vječnim životom i neka te prati zagovor sve naše braće mučenika čije si žrtve ti rasvjetljavao da bismo im bili zahvalni i uzimali ih za uzor. U raj povelj te anđeli; na dolasku tvojem primili te mučenici! Amen.

* * * * *

Mnogopoštovani Oče Provincijale,

Vama i braći izražavamo iskrenu sućut, povodom smrti dragog Vam subrata, dr. fra Petra Bezine!

Naše starije sestre sjećaju se kako je fra Petar još kao mladi fratar, za vrijeme Drugog svjetskog rata, dolazio posjećivati sestre, zajedno s fratrima iz Gospe od Zdravlja. I pomagali zajednici kroz to teško vrijeme...

Dolazio je za sv. Mise i za predavanja sestrama. Uvijek je cijenio zajednicu i preporučivao se s povjerenjem u molitve sestara!

Molimo da ga Gospodin nagradi za njegov predani svećenički život u službi Provincije, Crkve i Hrvatskog naroda!

Dragocjen je njegov znanstveni rad, kao i neumorno nastojanje da se pokrene kauza za o. Rafu Kalinića! Vjerujemo da će uroditi plodom njegov trud!

Bog neka mu bude vječna nagrada i svjetlo!

Zajedno smo s Vama u molitvi za njegovu dušu!

Mir i dobro!

SESTRE KLARISE – Split

S. M. Dolores Mandić, OSC, opatica

* * * * *

Poštovanim članovima Splitske Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja,

poštovanoj obitelji fra Petra Bezine.

Fra Bezina cijeli je život posvetio predanu i ustrajnu radu u promicanju vrijednosti kršćanske, napose franjevačke filozofije, kao i različitih manifestacija neospornih načela tradicije i kulturne baštine. Svoje je zamisli desetljećima uobličavao i prenosio mnogobrojnim znanstvenim i stručnim člancima, knjigama, čiji su sažeci prevedeni na više jezika, mehanizmima što ih pružaju mogućnosti fotografskog i filmskog zapisa, održavajući istovremeno razna predavanja u Hrvatskoj i inozemstvu, analizirajući prešućivane i samim time vrlo teško istražene teme.

Od iznimnoga je značenja njegov višegodišnji kontinuiran rad na sustavnome istraživanju mnogih nesuđenih zločina počinjenih od strane jugoslavenskoga komunističkog terora, posebice nad više stotina svećenika i časnih sestara.

Oduvijek je zastupao načela prava na samoodređenje i državnu neovisnost hrvatskog naroda. Svojom znanstvenom akribijom postavio nam je čvrste temelje za daljnja istraživanja trajno nas zaduživši.

Ministar dr. sc. ZLATKO HASANBEGOVIĆ

* * * * *

U nemogućnosti da osobno budem nazočan ispraćaju fra Petra Bezine, ovim putem Vam izražavam svoju najdoblju sućut.

BLAŽENKO BOBAN,
gradonačelnik Grada Solina

* * * * *

Ogranak Matice hrvatske u Splitu

Izražavamo duboku tugu što nas je napustio naš vjeran i vrijedan član, poštovani i dragi fra Petar Bezina završivši tako svoj zemaljski život i uputivši se u zagrljaj Ocu Nebeskome kojemu je odano služio do kraja života. Osim što je bio veliki radnik na Njivi Gospodnjoj, bio je čovjek silne snage i energije radeći uvijek za opće dobro i istinu. Pokojnikova svestranost zaslužuje divljenje. Ne samo da je bio odan član Ogranka Matice hrvatske u Splitu već i dvogodišnji urednik njezinog časopisa Hrvatski obzori. Za svoj nemjerljiv doprinos ugledu kako časopisa tako i općem ugledu Matice hrvatske, naš Ogranak u Splitu dodijelio mu je nagradu 2005. godine. Za svoj rad fra Petar Bezina ostat će trajno upisan u povijest Matice hrvatske, a svima nama uzor gorljive vjere, ljubavi i neumornog rada za čovjeka i istinu na slavu Svevišnjega i domovine Hrvatske. Provinciji Presvetog Otkupitelja i braći u Kristu izražavamo našu sućut, a našem bratu Petru želimo da trajno uživa blizinu Svevišnjega.

Ogranak Matice hrvatske u Splitu

Predsjednik,
Trpimir Jurkić

* * * * *

Poštivani o. Provincijale!

Saznao sam za preminuće p. o. Petra Bezine. Osobno sam ga poznavao i gajim lijepe uspo-

mene na naše susrete. Preminućem, dragi naš fra Petar ušao je u Vječnost. Sudjelujem molitvenim zajedništvom s braćom za njegovu dušu te mu želim od Gospodina vječnu svjetlost i vječni pokoj. Smiluj mu se, Bože, po velikom milosrđu svojem. Vodstvu Provincije i svoj braći izražavam iskrenu sućut uz rastanak od fra Petra. Počivao u miru!

Darko Portada

* * * * *

Vidio sam da je preminuo naš STARINA fra Petar Bezina.

Izražavam svoj braći iskrenu sućut i zahvaljujem Bogu Ocu za sve dobro što je preko njega činio za našu Provinciju, naš narod, posebno za njegovo dugogodišnje nasljedovanje sv. Franje i Isusa Krista.

Neka mu Gospodin sve obilno plati i upiše njegovo ime u Vječnu knjigu života.

U svojim molitvama za pokojnika bit ću s njim i s vama svima vama povezan.

fra Josip Bebić

* * * * *

Poštovani oci franjevci,

u povodu smrti najstarijeg člana vaše provincije dr. fra Petra Bezine upućujem vam iskrenu kršćansku sućut. Neka mu dobri Bog kojemu je vjerno cijeli život udijeli vječni pokoj u nebeskoj domovini a svima koji tuguju podari utjehu zbog privremenoga rastanka.

Uz franjevački pozdrav

Mir i dobro!

Rino Ćapin

† FRA MILE ČIRKO

Predmet: *Molitva za pok. fra Milu Čirka*

Br. 01-139/2016.

Split, 8. ožujka 2016.

Braća koja nisu obavila molitve i slavila misu za pok. fra Milu Čirka, neka to učine što prije kako propisuje Statut Provincije: braća svećenici po jednu sv. misu, a braća klerici i neklerici križni put.

U nekrologij samostana neka se upiše na dan 8. veljače:

Fra Mile Čirko rođen je 15. srpnja 1940. u župi Rašeljke. U novicijatu je stupio 7. srpnja 1958. na Visovcu gdje je položio prve jednostavne zavjete 1. kolovoza 1959. godine. Svečane zavjete položio je 8. prosinca 1964. u Makarskoj. Za đakona je zaređen 27. ožujka 1967. u Makarskoj, a red prezbiterata primio je 29. lipnja 1967. u Splitu. Mladu misu proslavio je u župi Rašeljke 9. srpnja 1967. godine.

Povjerene službe u Provinciji: Zagreb (1968.-1969.) – župni vikar; Sinj (1969. – 1970.) – profesor crkvene glazbe; Zagreb (1970. – 1974.) – student crkvene glazbe; Makarska (1974. – 1998.) – profesor crkvenog pjevanja; Makarska (1982. – 1985.) – gvardijan; Baška Voda (1993. – 1996.) – profesor crkvene glazbe na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji – Visoko; Makarska (2004. – 2007.) – samostanski vikar; Makarska (2003.-2004.) – pastoralni suradnik u župi Bast-Baška Voda; Makarska (2003. – 2006.) – samostanski vikar i ekonom; Split-Trstenik (2008.-2016.) – voditelj crkvenog pjevanja.

Pokopan je na groblju Lovrinac u Splitu u četvrtak, 11. veljače 2016., a misa zadušnica slavljena je, istoga dana, u franjevačkoj crkvi u Splitu na Trsteniku.

SPLIT: OPROŠTAJ OD FRA MILE ČIRKA

U franjevačkoj crkvi Presvetog Otkupitelja u Splitu na Trsteniku u četvrtak, 11. veljače 2016., provincijal fra Joško Kodžoman služio je misu zadušnicu za redovnika-svećenika fra Milu Čirku koji je preminuo u Splitu u ponedjeljak, 8. veljače 2016., u 76. godini života, 58. redovništva i 49. svećeništva. U koncelebraciji su bili gvardijan fra Petar Milanović Trapo,

generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije don Miroslav Vidović, generalni vikar Vojne biskupije fra Jakov Mamić, dekan KBF-a fra Anđelko Domazet, župnik župe Rašeljke don Mijo Klarić i drugi svećenici.

Sprovodne obrede, uoči mise zadušnice, na groblju Lovrinac u Splitu za pok. fra Milu predvodio je gvardijan na Trsteniku fra Petar

Milanović Trapo. Na oproštaju je bilo oko 100 franjevac a i svećenika. Rodbina, vjernici, časne sestre i osobni prijatelji došli su se oprostiti od

fra Mile. Pjevanje su predvodili Zbor franjevačkih bogoslova pod ravnanjem fra Frane Bosnića i Franjevački muški zbor iz Makarske.

FRA JOŠKO KODŽOMAN, provincijal

Poštovani generalni vikaru Splitsko-makarske nadbiskupije, poštovani generalni vikaru Vojne biskupije u RH, poštovani dekane KBF-a Sveučilišta u Splitu, draga braćo svećenici, časne sestre, bogoslovi, postulanti, cijenjena obitelji, rodbino i prijatelji pok. fra Mile, sve Vas srdačno pozdravljam u ime naše Franjevačke provincije, u ovoj tužnoj prigodi, u kojoj se opraštamo od našeg dragog pokojnika.

Ljudski život, promatran iz perspektive kršćanske vjere, po smrti nije doveden do apsurd a. Smrt nije tragedija ljudskog života. Smrt na svoj način kruni ljudski život, ljudska nastojanja i ujedno otvara tom životu, koji se muči u uvjetima ovozemaljskoga, perspektivu vječnosti. Fra Milin je život, uslijed bolesti, jednostavno dozorio. Njegov se život mogao i nastaviti, ali svi smo osjećali, ne bez teškog križa bolesti i borbe za svaki novi dan. Gospodin ga je pozvao k sebi, možda i s namjerom da mu prištedi veću patnju i muku, uzrokovanu prije svega teškim križem bolesti. Ne molimo li se svi sv. Josipu, za sretnu i blaženu smrt. Naš je fra Mile, možda i sam zatečen neočekivanim pozivom, uistinu bio uslišan u tim svojim molitvama.

Braćo i sestre, svako naše molitveno bogoslužje, baš kao i ovo današnje, na svetkovinu Gospe Lurdske, u pravilu započinje liturgijskom pjesmom a upravo je naš pokojni fra Mile, čitavi svoj svećenički i redovnički život posvetio zahtjevnoj i odgovornoj službi očuvanja i unapređenja liturgijskog pjevanja i obogaćenju glazbene kulture u našoj Provinciji. Generacije fratara mogu posvjedočiti, koliko je fra Mile bio predan svome poslu, koliko je živio liturgijsku glazbu, nastojeći svima usaditi pravi osjećaj i ljubav prema toj vrsti glazbe, ukazati na njezi-

nu važnost, dostojanstvo, otkriti svima smisao i svrhu crkvenog pjevanja. Dopustite mi stoga da vas u kratkim crtama upoznam s fra Milinim životnim putem, s njegovim i tuđim odlukama, koje su usmjerile njegov svećenički i redovnički hod prema istaknutom glazbenom stručnjaku, orguljašu, dirigentu, zborovođi, zaljubljeniku u glazbenu umjetnost u najširem smislu te riječi, a napose vrsnom pedagogu, koji nas je, svojom vedrinom i jednostavnošću, sve oduševljavao i nadahnjivao.

Fra Mile Čirko rođen je 15. srpnja 1940. u župi Rašeljke u općini Livno od oca Stjepana i majke Mare r. Čirko. Na krštenju je dobio ime Karlo. Nakon završene osnovne škole, koju je pohađao u Kazagincu, Rašeljka, Tomislavgradu i Aržanu, u razdoblju od 1947. do 1956., fra Mile je upisao Franjevačku klasičnu gimnaziju u Sinju. Dijelom zbog političkih zabrana odgojno-obrazovnog rada Provincije a dijelom i zbog skućenih prostornih uvjeta, završne je razrede Gimnazije fra Mile pohađao i u Zagrebu, između 1956. i 1961. godine. Kroz to je vrijeme fra Mile stupio i u franjevački novicijat na Visovcu, točnije 7. srpnja 1958., sukladno ondašnjem ustrojstvu franjevačke formacije.

Filozofsko-teološki studij fra Mile je pohađao u Makarskoj (1963.-1968.).

Svećane zavjete položio je 8. prosinca 1964. u Makarskoj, gdje je zaređen i za đakona 27. ožujka 1967. Red prezbiterata fra Mile je primio 29. lipnja 1967. u Splitu po rukama Splitsko-makarskog nadbiskupa msgr. Frane Franića. Mladu je misu proslavio u rodnoj župi Rašeljke 9. srpnja 1967. godine.

Kao mladomisnika Uprava ga Provincije određuje za službu župnog vikara u župi Maj-

ke Božje Lurdske u Zagrebu, gdje ostaje godinu dana. Nepunu godinu, fra Mile je potom proveo i u svojstvu orguljaša i zborovođe u našem Svetištu Čudotvorne Gospe Sinjske, te kao učitelj đaka-sjeminištaraca crkvenom pjevanju. Uočivši njegovu nadarenost i već dokazanu ljubav prema liturgijskoj glazbi, Uprava Provincije ga je odredila, i bez njegova izričitog traženja ili želje, za daljnji četverogodišnji studij crkvene glazbe, koji je uspješno pohađao između 1970. – 1974. i završio na Institutu za crkvenu glazbu Albe Vidaković pri KBF-u Sveučilišta u Zagrebu. Nakon završenog studija crkvene glazbe, fra Mile je 1974. godine imenovan profesorom crkvenog pjevanja na Franjevačkoj visokoj bogosloviji u Makarskoj. Uz redovitu profesorsku službu, između 1982. i 1985. vršio je i službu gvardijana samostana u Makarskoj, te službe tajnika Bogoslovije, samostanskog ljetopisca i dopisnika za Vjesnik Provincije. Od 1985. do 1987. fra Mile je bio i član Vijeća splitsko-makarske nadbiskupije za liturgiju, crkvenu umjetnost i glazbu.

U jeku ratnih zbivanja u Republici BiH, od 1993. do 1996., kada je iz sigurnosnih razloga Franjevačka klasična gimnazija-Visoko bila premještena u Bašku Vodu, fra Mile je djelovao i kao nastavnik glazbenog odgoja na toj obrazovnoj instituciji.

Realiziranjem prethodnog sporazuma o Udruživanju Franjevačke visoke bogoslovije u Makarskoj i Teologije u Splitu, te formiranjem nove sastavnice splitskog Sveučilišta, pod imenom Katolički bogoslovni fakultet, fra Mile je na novom fakultetu nastavio svoju službu profesora crkvene glazbe sve do umirovljenja 1. listopada 2002. godine. Rezidenciju je, kroz sve

to vrijeme, zadržao u Makarskoj, koju je volio i u kojoj se dobro osjećao, pa je bio 2003. imenovan samostanskim vikarom i ekonomom, te, na godinu dana, i pastoralnim suradnikom u župi Bast-Baška Voda. Godine 2008., nakon useljavanja u ovaj novosagrađeni samostan u Splitu, fra Mile preseljava na Trstenik sa zaduženjem voditelja i animatora liturgijskog pjevanja. Tu je posljednju službu vršio predano sve dok ga u tome nisu spriječili sve učestaliji zdravstveni problemi, koje je, moram naglasiti, stoički podnosio. U ponedjeljak, 8. veljače 2016., u 76. godini života, 58. redovništva i 49. svećeništva, njegovo je ovozemaljsko hodočašće iznenada završilo.

Vijest o iznenadnoj smrti našeg fra Mile, sve nas je pokosila i svima je priuštila bol i žaljenje zbog gubitka tako drage i pristupačne osobe. Fra Milina ljudska vedrina, naglašeni smisao za humor, te prirodna blagost i nenametljivost, ne mogu neprimijećeno nestati iz svijesti svakog onog koji ga je poznao, pogotovo ne u svijetu zabrinutih i tmurnih lica, u svijetu ljudske proračunatosti, u svijetu neukusne nametljivosti i želje za dominacijom. Fra Mile je, naprotiv, imao svoj, da se tako izrazim, prepoznatljiv ljudski gard.

Čovjek, nošen i prožet emocijama, teško se miri s činjenicom fizičkog rastanka od osobe s kojom je bio vezan, obiteljskim, rodbinskim, prijateljskim i bratskim vezama. Ni teška bolest, ni visoke životne godine ne mogu nas u susretu sa smrću utješiti i lišiti boli zbog rastanka od voljenih osoba, ili osjećaja da su naši pokojnici, usprkos svemu, mogli toliko toga zajedničkoga još s nama proživjeti.

Budući da smo zajednica vjerujućih, u smrti

ne gledamo definitivni kraj ljudske osobe, već, snagom našeg religioznog uvjerenja prihvaćamo je kao blagdan plača i tuge, ali i još više kao blagdan radosti i zahvalnosti Bogu za jedan ljudski život i mnoge milosti kojima nas je Bog obdario po jednom čovjeku. Mi smo danas tu kako bismo odali počast našem pokojnom bratu, ali i kako bismo u svjetlu njegovog životnog primjera i sami uskrsnuli na nove i drugačije međuljudske odnose. Naša molitva ide za tim da bude od koristi našem pokojnom bratu ali i svima nama koji ostajemo iza njega, da i nas otisci Božjeg Duha, koji se zrcale na licu i u osobi pokojnika, potaknu u smjeru ljepšeg, boljeg, iskrenijeg življenja i građenja ljudskog zajedništva.

Ovo je trenutak u kojem želimo zahvaliti osobi pokojnog fra Mile, za svako dobro djelo kojim nas je Bog preko njega, kao ljudsku, redovničku i crkvenu zajednicu obdario.

Doista, vrlina zahvalnosti izravno dodiruje krajnje temelje ljudskoga postojanja, jer teško da postoji neka druga čovjekova odlika koja je toliko primjerena otkrivanju stanja njegovog unutarnjeg duhovnog i moralnog zdravlja kao što je to njegova sposobnost pokazivanja zahvalnosti (Otto Friedrich Bollnow).

Kao stručnjak za crkvenu glazbu, fra Mile je održao brojna predavanja na domaćim znanstvenim skupovima. Objavljivao je stručne radove u časopisu za sakralnu glazbu, Sv. Cecilija, te u liturgijsko-pastoralnoj reviji Služba Božja. Zapažene znanstvene priloge objavio je i u raznim zbornicima, kao što su „Čuvari baštine“, „Sveta Marija“, „Kačić“. Nerijetko su se njegovi tekstualni prilozi i notni zapisi pojavljivali i u mjesečnicima, Naša ognjišta, Brat Franjo i Živa zajednica.

Na molbe naših župnika, surađivao je i u brojnim župnim glasilima, kao što su Slivno, Grad ma gori, Proložac, Gospa Sinjska, Izvor i mnogim drugima. Posebnu energiju i želju da se naša provincijska i crkvena glazbena baština sačuva od zaborava, fra Mile je pokazivao priređujući brojna liturgijska izdanja Službe Božje, poput *Pjevane Jutarnje i Službe čitanja za Veliki Petak i Veliku Subotu, te Pjevane Večernje nedjeljom i Pjevane devetnice Božiću*. U tom svom nastojanju objavio je i četiri notna zapisa „Muke“ prema napjevu Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. Kao iznimno vrijedan doprinos očuvanju glazbene baštine tradicijskog

crkvenog pučkog pjevanja, istaknuo bih fra Milino sudjelovanje u zahtjevnom znanstvenom projektu *Tradicijsko crkveno pučko pjevanje u Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja*, čiji je prvi volumen tiskan 2011. godine a drugi se upravo nalazi u tisku.

Svoje znanje i ljubav prema pjesmi, ponajprije onoj pjesmi, čije mu se izvođenje činilo prikladnim za crkveni prostor, fra Mile je rado prenosio i na vjernike laike. Nakon preseljenja Bogoslovije iz Makarske 1999. godine, fra Mile je osnovao muški Zbor Franjevačkog samostana, kojeg su sačinjavali glazbeni entuzijasti, ali su pod dirigentskom palicom našeg fra Mile postigli zavidni nivo višeglasnog pjevanja u dalmatinskom stilu. Ni tu na Trsteniku fra Mile nije bježao od vjernika i suradnje s njima, već ih je vrlo rado uključivao u liturgijsko pjevanje.

Kao osobitu zaslugu i doprinos Provinciji i Crkvi, istaknuo bih fra Milinu brigu i nastojanje da i druge ljude oduševi za svećeništvo i redovništvo. Njegova vedra narav, sreća i zadovoljstvo životom koje je živio, a nadasve zdravi smisao za humor, plijenili su pozornost mnogih, te je u tom smislu, mnogima dao poticaj da razmišljaju o duhovnom zvanju.

Zbog te ljudske otvorenosti i pristupačnosti, brzogave sućuti, povodom fra Miline smrti uputili su mnogi njegovi poznanici i suradnici. U ime Provincije i obitelji, svima najsrdačnije zahvaljujem.

U ovom trenutku veliku zahvalnost izričem poštovanoj obitelji Čirko, iz koje je fra Mile potekao i koja mu je usadila jasne ljudske, kulturne i kršćanske zasade vjere i morala, a čime si nás kao franjevačku zajednicu silno obogatio. Po fra Mili ostat ćemo prijateljski povezani s njegovom obitelji. Hvala i svoj ostaloj fra Milinoj rodbini, svim njegovim prijateljima i znancima, koji su ga podržavali u radu i u svećeništvu.

Neka nas milost Božja, braćo i sestre, potakne na odluku da ubuduće svi predanije živimo i radimo, te da s više poštovanja pristupamo osobi svakog čovjeka, a našem fra Mili neka udijeli vječni počinak i mir duše. Dragi fra Mile, hvala ti za sve i oprostí nam sve čime smo te možda povrijedili ili iznevjerili tvoja bratska očekivanja. Neka te, dobri i milosrdni Gospodin, primi u svoj zagrljaj! Počivao u miru Božjem!

OPROŠTAJNI GOVORI

MONS. MIROSLAV VIDOVIĆ

Generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije **mons. Miroslav Vidović** uputio je riječi sućuti provincijalu Kodžomanu, braći franjevcima i obitelji pok. fra Mile u ime splitsko-makarskog nadbiskupa mons. Marina Barišića i u ime svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije. Mons. Vidović je rekao kako se „nekoga najbolje može upoznati kad se s njime živi. Ja nisam živio s pok. fra Milom, ali sam ga upoznao za vrijeme studija i povremenim susretima. Nježnost je bila karakterna osobina pok. fra Mile i blago onoj zajednici koja ima takvog svećenika. Mi ga danas ispraćamo molitvom, a ptice s kora ispraćaju ga pjesmom. Proslavljena Crkva i koranđeoski ga očekuju. Neka mu dobri Bog bude nagrada“, završio je mons. Vidović.

FRA JAKOV MAMIĆ

Generalni vikar Vojnog ordinarijata **fra Jakov Mamić** oprostio se od fra Mile riječima sućuti u ime svećenika i obitelji buškoblatskog kraja. „Zatečeni smo, žalosni i ponosni“, započeo je tim trima riječima sućut fra Jakov. „Zatečeni smo nepredviđenim odlaskom koji nije trajao ni minutu. Jednostavno je otišao. Otišao je da nas ne povrijedi i da nam dade misliti da i mi trebamo ići. Žalosni smo jer ćemo s njim moći biti samo kroz memoriju. Ostat će samo njegova slika koja će biti način da mu nešto kažemo. Žalosni smo jer je ljubio napuštenu kolijevku i jer je otišao čovjek koji je svom kraju pružao utjehu da se ne osjeća zapuštenost i jad. Ponosni smo jer je kao franjevac imao Franjin odnos s Bogom. Nikad se ničim nije hvalio što se novcem moglo kupiti“, završio je fra Jakov.

FRA RAFAEL BEGIĆ

Kolega **fra Rafael Begić** je rekao: „Svi moji kolege su dragi i dobri. A fra Mile je bio iznad svih nas drag i dobar. Fra Mile je imao dvije naglašene karizme: Karizmu lijepe naravi i karizmu ukusna humora. Sa svima je lako stvarao kontakte i stvarao prijateljstva, svoje razgovore bi učinio ugodnima blagom i neuvredljivom šalom. Svoj humor nikad nije pretvarao u ruganje ili zajedljivost. Sjećam se kad smo 1956. godine

Zdravko Nenadić i ja došli iz Posušja u Sinj u sjemenište, našli smo fra Milu gdje se igra s jednom malom lopticom. Otvoreno nam je pričao kako je u sjemenište došao par dana prije jer mu je majka kazala: Tko zna, može doći puno djece u sjemenište pa ti nećeš imati mjesta. Pitao je mene: Otkuda si ti? Kad sam mu rekao da sam od Posušja, fra Mile mi kaže: Pa mi smo rođaci. Kako, pitao sam ja. Pa tvoja mater i moja mater su dvije matere, protumači mi fra Mile. Zatim nam je pokazao kako ćemo namjestiti krevete, te nas vodio u crkvu i kapelu i konačno pod “tezu” gdje se možemo igrati. Među nama kolegama fra Mile je uvijek bio naše centar; svi smo ga voljeli i svatko gaje držao uz kolegu i prijateljem. Kao fratar fra Mile nikad nije tračao o svojim fratrima; nikad ga nitko nije vidio ljuta, nije bio ni najmanje svadljiv. Kao svećenik bio je veoma ozbiljan. U propovijedima znao je naći zgodne primjere, kojima bi uvjerljivo potkrepljivao svoje ideje. Kad je jednom držao ukop jednog tek krštenog djeteta, tumačio je skupljenim vjernicima: Svi imamo u životu svoj životni cilj. Taj cilj nastojimo što pri je i što sigurnije postići. Ovo je dijete već stiglo na svoj cilj u nebo. Mi se moramo cijeli život i boriti i bojati hoćemo li dospjeti u nebo. O fra Mili će sigurno biti još govorenja i pisanja a ja ne smijem dugo govoriti. Zahvaljujem dragom Bogu što sam imao ovakvog kolegu i prijatelja i molim se Bogu, da našu zajednicu obogati ovakvim fratrima. A Tebi, kolega, hvala na društvu i dobrom fratarskom primjeru. Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!“

FRA ANDELKO DOMAZET

Dekan KBF-a prof. dr. sc. **fra Anđelko Domazet** oprostio se ovim riječima: „Danas se opraštamo od našega fra Mile i želimo mu zahvaliti za sve ono što je za nas bio i učinio. Kao diplomirani crkveni glazbenik, fra Mile je bio nastavnik crkvene glazbe i voditelj vježbi crkvenog pjevanja pri Katedri liturgike na Franjevačkoj teologiji u Makarskoj. Nakon preustroja dvaju područnih studija Franjevačke teologije u Makarskoj i Teologije u Splitu u novi KBF Sveučilišta u Splitu, fra Mile je kao zaposlenik obavljao nastavnički posao do 15. srpnja 2002.

kada je stekao pravo na odlazak u prijevremenu mirovinu. Fra Mile je bio duboko svjestan važnosti svećeničke pjevačke službe i skladnog liturgijskog pjevanja u Crkvi. Generacije budućih svećenika neumorno je vježbao u crkvenom pjevanju i nastojao im udahnuti ljubav prema liturgijskoj glazbi, gregorijanskom pjevanju, klasičnoj polifoniji. U ime svih nastavnika, studenata i zaposlenika KBF-a upućujem iskrenu sućut svim članovima obitelji pok. Fra Mile. Počivaj u miru Božjem i neka dobri i milosrdni Bog nagradi svako tvoje dobro djelo.“

FRA PETAR MILANOVIĆ TRAPO

Na kraju se od fra Mile u ime samostanske obitelji na Trsteniku oprostio gvardijan **fra Petar Milanović Trapo** ovim riječima: “Poštovana braćo i sestre, u ponedjeljak, 8. veljače 2016., u jutarnjim satima, u samostanu, preminuo je naš fra Mile Čirko, član samostana O. Fra Ante Antića, ovdje na Trsteniku. Njegova dugogodišnja bolest lagano je napredovala, ali on nikada nije izgubio nadu i optimizam. Kad god je trebalo sam je odlazio u bolnicu „Križine“ i držao se uputa svojih liječnika. U bolesti je bio strpljiv, o njoj nije govorio niti se je ikad javno tužio. Prošle godine, kroz ljetni period, osobno sam s njim gotovo tri mjeseca svako jutro odlazio na Žnjan, na plivanje. Poslije toga je išao u bolnicu, izvadio krv, i rezultati su bili veoma dobri. To mu je vratilo osmijeh na lice i radost. U siječnju sam s njim više puta razgovarao o prošlogodišnjoj uspješnoj terapiji plivanja na Žnjanu. Veselio se i predložio mi da i na ljeto ponovimo prošlogodišnji program, ali njegova smrt to neće dozvoliti. Fra Mile, krsno ime Karlo, najbolje govori o njegovu karakteru, o njegovoj naravi. Bio je miran i blag, a u zajednici

i društvu mio i drag. Uvijek spreman na lijepe doskočice i šalu. Po tom je bio prepoznatljiv, ne samo u samostanu, nego u čitavoj našoj franjevačkoj Provinciji. Volio je ptice i jedno ih je vrijeme držao u svojoj sobi, dok mu liječnik nije savjetovao da za njegovo zdravlje to nije dobro. Nije mu se bilo lako odreći svojih prijatelja kanarinaca koji su mu po čitav dan pjevali u sobi, ali je poslušao svoga liječnika. Također je volio cvijeće. Njegova soba je bila puna raznovrsnog cvijeća kao i obližnji hodnik u samostanu pored njegove sobe. I na to je svakodnevno brižno pazio. U tomu se vidjela njegova franjevačka duša. Da, tu se je fra Mile osjećao, ugodno, domaći, kod kuće. Veoma je pazio na našu franjevačku tradiciju i u tomu je bio veoma aktivan da se ne bi što zaboravilo ili preskočilo. Pazio je također i na državne blagdane, posebno da se na vrijeme izvjesi na samostan hrvatska zastava. Preko različitih portala rado je pratio i situaciju u Hrvatskoj, a na poseban način predsjedničke i parlamentarne izbore. To je intenzivno življavao i o tome rado s fratrima razgovarao. Zahvaljujem bolničkom osoblju, liječnicima i medicinskim sestrama, na odjelu Hematologije u bolnici Križine, koji su se zdušno brinuli o našem fra Mili, a fra Mile im je bio zato veoma zahvalan. Zahvaljujem i svima onima koji su ga bodrili, obilazili i pazili za vrijeme njegove bolesti. U ime našeg franjevačkog bratstva, ovdje na Trsteniku, izražavam iskrenu sućut članovima njegove obitelji, rodbini, prijateljima i znancima. Fra Milino franjevačko, katoličko i hrvatsko srce preostalo je kucati, ali uspomena i sjećanje na njega dugo će ostati u nama i među nama. Dragi fra Mile tiho si živio a još si se tiše preselio u vječnu Domovinu. Pokoj vječni daruj mu Gospodine!”

SUĆUTI

Fra Jozo Matić

„I svatko tko ostavi kuće, ili braću, ili sestre, ili oca, ili majku, ili ženu, ili djecu, ili polja radi mojega imena, stostruko će primiti i život vječni baštiniti“ (Mt 19, 29) riječi su Isusove kada govori o nagradi koji predano pođu za njim.

Dragi fra Mile, čuo si te Isusove riječi, postao si sin sv. Franje i ugledni član naše Provincije.

Svojom predanošću i službama, koje si s ljubavlju vršio, zadužio si nas da Ti rećemo - Hvala!

Uza sve što si imao u nama fratrima mnogo braće i sestara, od Tebe, kao pajzan – tako smo se često oslovljavali, želim Ti zahvaliti što nisi zaboravio ni svoje Rašeljke, onaj naš kraj. Rado si posjećivao svoje i druge koji su na bilo koji način bili vezani s Tobom i nama fratrima.

Svojom prisutnošću svima si bio povod radosti i veselja. Tvoja blaga i smirena narav, oznaka Tvoje osobnosti, i Tvoj humor mnoge je razveseljavao po čemu ćeš mnogima dugo ostati u sjećanju i o čemu već mnogi pričaju. Spomenut ću kako si na Prisici izazvao Garana kad si ga nagovarao da i on pođe za fra Tomićem – da pođe u fratre, a dečko Marko (zvani Garan) svojoj materi Ivuši reče: „Majko, što su se oni uhvatili naše kuće, kao da nema i drugih kuća, pa iz naše je dosta jedan“.

Hvala Ti, fra Mile, što si mi u životu bio blizak, pravi brat – na mladoj misi kao bogoslov desna ruka – a za vrijeme dok sam bio u Tučepima pomagao si da se župni zbor proširi, uvježba – i na svim svečanostima davao si svoj udio da liturgijsko pjevanje bude što bolje...

Stoga Ti u ime župe Tučepi, u ime zbora, orguljašice Romane i vjeroučiteljice Marine, želim reći – Hvala!

Zadnji put smo razgovarali kad si me uveo u samostan da vidim pok. fra Vicu prije njegove smrti – kako ćeš ako Bog da ‘da me podrži u zdravlju’ na ljeto proslaviti svoju zlatnu misu. Evo, Gospodin Te je pozvao da je proslaviš u nebeskom kraljevstvu, gdje si sada dobio nagradu vječnoga života, jer si za Njega ostavio sve svoje i za Njega si živio.

U svoje ime, u ime moje obitelji kao i u ime fra Tomićeve obitelji Brekalo – bratu Tomi, sestrama i njihovim obiteljima, rodbini i prijateljima iskrena sućut.

* * * * *

don Jozo Čirko

Mnogopoštovani Oče Provincijale,

Pročitah vijest da je u 76. godini života, 58. redovništva i 49. svećeništva preminuo naš fra Mile (mi u Rašeljkama smo voljeli reći Karlo Micarov).

Dok zahvaljujem Bogu za neprocjenjivi dar fra Milina života, za apostolske napore i neumorno promicanje *Radosti Evanđelja*, koje je on požrtvovano i nenametljivo obavljao, Vama, poštovanim članovima Splitske Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, poštovanoj obitelji fra Mile izražavam iskrenu sućut.

Fra Mile je i u moje svećeništvo, kao i u mnogih mlađih rašeljačkih svećenika, ugradio dio sebe. Bio nam je uzor, a na osobit način u

sviranju i pjevanju. Znam da je volio svoje svećeništvo i redovništvo i da je zračio tom svećeničkom i redovničkom radošću.

Plemenitu dušu pokojnog fra Mile preporučujem Božjem milosrđu. Kao kršćani vjerujemo da se ‘njegovim vjernima život mijenja, a ne oduzima’. U toj vjeri živo se nadam da je Gospodin primio u svoje vječne dvore svoga vjernog slugu i nagradio ga svojim obilnim milosrđem. Rado bih došao na pokop, ali sam spriječen – imam već zakazane ispite na Teološkom institutu u Mostaru tog dana kao i jedan sprovod u svojoj Župi.

Šipovača-Vojnici, 9. veljače 2016.

* * * * *

SESTRE KLARISE - SPLIT

S. M. Dolores Mandić, OSC

Mnogopoštovani Oče Provincijale!

Iskrena sućut Vama i svoj braći u Provinciji Presvetog Otkupitelja, povodom smrti - odlaska u Očev dom, svima nam dragog fra Mile Čirka!

Vodio je pjevanje i u našoj crkvi, na susretu sestara s bogoslovima.

Molimo i vjerujemo da sada pjeva Gospodinu svomu, pred licem anđela!

U zajedništvu smo sa svima Vama u molitvi i zahvalnosti za fra Milu!

U miru i dobru, ostaju Vam odane u Kristu.

* * * * *

Dragi oče Provincijale!

Primitite moju iskrenu sućut u povodu smrti našega dragog fra Mile.

Vaša Hana Breko Kustura

* * * * *

Franjevački svjetovni red

Mjesno bratstvo Blagovijest – Trstenik

Poštovani fra Joško, provincijale Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja, Vama i svoj franjevačkoj obitelji naše provincije u prigodi preminuća fra Mile Čirka izražavam iskrenu ljudsku i kršćansku sućut u ime OFS „Blagovijest“ Split- Trstenik i svoje osobno ime. Vjerujem da će dobri Otac, na kraju zemaljskog hodočašća, fra Milu uvesti u nebesku radost. Kao bratstvo sjetit ćemo se fra Mile u svojim molitvama.

sestra Mira Maslov, ministra

Rino Ćapin*Poštovani oci franjevci,*

saznavši za smrt fra Mile Ćirka izražavam vam najdublju ljudsku i kršćansku sućut kao i obitelji pokojnika. Iako pok. fra Milu nisam osobno poznao, vidao sam ga u samostanskoj crkvi u Makarskoj gdje je bio na službi i ostavio na me dojam predanog i požrtvovnog redovnika i svećenika koji je svojim skladbama uljepšao liturgijska slavlja te je stečeno znanje nastojao i prenio na mnoge generacije redovnika, svećenika ali i laika dok je bio aktivan profesor na Bogosloviji u Makarskoj i na KBF-u u Splitu. Milosrdni Bog podario mu pokoj vječni u nebeskim prostranstvima svijetlosti i mira! U molitvama bit ću s vama s vama tijekom pokopa.

Mir i dobro!

* * * * *

Povodom ovozemaljske smrti fra Mile Ćirka primite moju iskrenu sućut.

Ivo Aleksić

* * * * *

Poštovani oče Provincijale i draga braćo franjevci,

Sućut je čovjekova za bližnjega njegov, a sućut je Gospodnja za sve živo: Gospod ih kori, odgaja i poučava te vraća kao pastir stado svoje.

On je milostiv onima koje se stege drže i koji su revni u naredbama njegovim.

Knjiga Sirahova

Teško je prihvatiti tužnu vijest da je preminuo naš predragi **fra MILE ĆIRKO, OFM**. Bila je čast poznavati Vašeg brata. Svojom duhovnom dimenzijom u našim je životima ostavio neizbrisiv trag. Iskreno suosjećamo u Vašoj boli. Posebni ljudi žive u našim srcima i kad nisu pored nas. Sjećanje nas tješi i hrabri vjeru o postojanju boljeg svijeta u vječnosti. U mislima i molitvama smo s Vama

Anđelka Paleščak (r. Banić Škojo) sa obitelji i Slavica Jurišić sa obitelji

* * * * *

Izražavam duboko poštovanje prema preminulom fra Mili Ćirku kojega poznajem iz svojih ranih mladenačkih dana. Kada je fra Mile došao u Zagreb ja sam bila srednjoškolka i pjevala

sam u velikom zboru g. Lurdske. Zborom je tada ravnao također sada pokojni maestro fra Anđelko Milanovića a fra Mile nam se priključio kao svirač na orguljama. Tako je počelo druženje nas srednjoškolaca sa uvijek vedrim, nasmijanim i raspjevanim fra Milom. Tužna sam što više nije s nama a istovremeno i sretna jer sada upotpunjuje zbor nebeskih anđela. Njegov milozvučni glas zauvijek je ostavio neizbrisiv trag u uhu i u srcu. Vama tj. subraći svećenicima i cjelokupnoj provinciji PRESVETOG OTKUPITELJA izražavam iskrenu i duboku sućut.

Pozdrav

JADRANKA BARLOVIĆ rođ. TIČIĆ - nećakinja pok. fra Bernarda

* * * * *

Dr. sc. Ante Glibotić**Bahnhofstr. 18b, 82418 Seehausen***Poštovani oče!*

U ponedjeljak 8. 2. javi mi moj dragi prijatelj i rođak fra Nediljko da je moj kolega i prijatelj fra Mile Ćirko otišao Bogu na vječnu gozbu, pa Vam i ja šaljem svoju sućut!

Fra Mile i ja bili smo zajedno u Sinju 1955.-1956. godine i uvijek se je rado sjećao kako sam prvi u sviranju harmonija, jer sam ja već nešto znao učeći u Imotskom od moga strica fra Ivana. U mislima mi dolaze moja najranija sjećanja iz nekoga drugog vremena kada smo i mi osjećali strah, kao i naši odgojitelji i profesori. Kao što je i onda bio tih i miran, takav je ostao i kao fratar, svećenik i odgojitelj mladih svećenika. On se potpuno darovao Bogu, sv. Franji i svojoj franjevačkoj zajednici.

Zadnji put kod našega susreta reče mi, jer sam već znao, da je bolestan: „Nije dobro i ne daj, Bože, gorega!“ Nadam se da nije dugo patio u svojoj bolesti!

Često mi je znao reći da mu je vrlo žao što je jednom nespretno napisao u glasniku Gospe Sinjske o himni Gospe Sinjske, koju je skladao moj stric fra Ivan 1934. godine po riječima fra Ante Jadrijevića po povratku sa studija iz Rima, koja se je, a i danas rado pjeva u Sinju i po cijeloj našoj domovini.

Uz moje srdačne i iskrene pozdrave Vama i cijeloj našoj i Vašoj Provinciji.

Vaš Ante

† FRA PETAR VUČEMILO

Predmet: *Molitva za pok. fra Petra Vučemila*

Br. 01-140/2016.

Split, 9. ožujka 2016.

Braća koja nisu obavila molitve i slavila misu za pok. fra Petra Vučemila, neka to učine što prije kako propisuje Statut Provincije: braća svećenici po jednu sv. misu, a braća klerici i neklerici križni put.

U nekrologij samostana neka se upiše na dan 7. ožujka:

Fra Petar Vučemilo rođen je 15. lipnja 1947. u župi Sinj. U novicijat je stupio 14. srpnja 1964. na Visovcu gdje je položio prve jednostavne zavjete 15. srpnja 1965. godine. Svečane zavjete položio je 8. prosinca 1970. u Makarskoj. Za đakona je zaređen 29. lipnja 1972. u Drišu, a red prezbiterata primio je 1. srpnja 1973. u Sinju. Mladu misu proslavio je u župi Sinj 8. srpnja 1973. godine.

Povjerene službe u Provinciji: Vrlika (1973.-1974.) – župni vikar; Sinj (1974.-1975.) – Voditelj radova oko obnove Svetišta; Frankfurt (1975.-1979.) – dušobrižnik; Esslingen (1979.-1982.) – dušobrižnik; Düsseldorf (1982. – 1986.) – kapelan na njemačkoj župi; Ludwigsburg (1986.-1994.) – voditelj misije; Mainz (1994.-2000.) – voditelj misije; Frankfurt (2000.-2006.) – voditelj misije; Turjaci (2006.-2009.) – župnik; Offenbach (2009. – 2014.) – voditelj misije; Sinj (2014. – 2016.) – ispovjednik.

Pokopan je na groblju Sv. Frane u Sinju u četvrtak, 10. ožujka 2016., a misa zadušnica služena je, istoga dana, u franjevačkoj crkvi Gospe Sinjske u Sinju.

SINJ: OPROŠTAJ OD FRA PETRA VUČEMILA

U četvrtak, 10. ožujka 2016. godine u crkvi Gospe Sinjske u Sinju vikar Provincije fra Ante Udovičić u 15.00 sati služio je misu zadušnicu za redovnika-svećenika fra Petra Vučemila koji je preminuo u KBC Firule u Splitu u ponedjeljak, 7. ožujka 2016., u 69. godini života, 52. redovništva i 43. svećeništva. U koncelebraciji su bili sinjski gvardijan fra Petar Klapež, sinjski župnik fra Ante Bilokapić, dekan don Stipe Ljubas i 87 svećenika. Rodbina, vjernici, časne

ljak, 7. ožujka 2016., u 69. godini života, 52. redovništva i 43. svećeništva. U koncelebraciji su bili sinjski gvardijan fra Petar Klapež, sinjski župnik fra Ante Bilokapić, dekan don Stipe Ljubas i 87 svećenika. Rodbina, vjernici, časne

sestre i osobni prijatelji došli su se oprostiti od fra Petra. Pjevanje su predvodili franjevački bogoslovi i sjemeništarci, a na orguljama je pratio mo. fra Jure Župić.

Sprovodne obrede, nakon završetka mise za dušnice, na groblju sv. Frane u Sinju prevodio je fra gvardijan fra Petar Klapež.

OPROŠTAJ VIKARA PROVINCIJE FRA ANTE UDOVIČIĆA

*Poštovani gvardijane fra Petre,
dekanu don Stipe,
cijenjeni kolege svećenici,
braćo i sestre u Kristu!*

Fra Petar Vučemilo rodio se u Lučanima, župa Sinj, 15. lipnja 1947., od oca Stjepana i majke Pere r. Batarelo. Osnovnu školu je završio u Lučanima, Sinju i Makarskoj od 1954. do 1962., a Franjevačku klasičnu gimnaziju u Sinju od 1962. do 1968. godine. Filozofsko-teološki studij pohađao je u Makarskoj i Zagrebu od 1968.-1974. godine.

U novicijatu je stupio 14. srpnja 1964. na Visovcu gdje je položio prve jednostavne zavjete 15. srpnja 1965. godine. Svečane zavjete položio je 8. prosinca 1970. u Makarskoj. Za đakona je zaređen 29. lipnja 1972. u Drnišu, a red prezbiterata primio je 1. srpnja 1973. u Sinju. Mladu misu proslavio je u župi Sinj 8. srpnja 1973. godine.

U Provinciji je vršio slijedeće službe: U župi Vrlika od 1973. do 1974. vršio je službu župnog vikara. U rodnoj župi Sinj od 1974. do 1975. bio je voditelj radova oko obnove Svetišta. Potom ga Uprava Provincije šalje na služ-

bu u Frankfurt gdje je od 1975. do 1979. vršio službu dušobrižnika kao i misiji Esslingen od 1979. do 1982. godine. Nakon toga pastoralno je djelovao na ne njemačkoj župi u Düsseldorfu od 1982. do 1986. godine. Službu voditelja misije vršio je u Ludwigsburgu od 1986. do 1994., potom u Mainzu od 1994. do 2000. i u Frankfurtu od 2000. do 2006. godine. Službu župnika od 2006. do 2009. vršio je u župi Turjaci, a potom ga Uprava Provincije šalje u Offenbach od 2009. do 2014. gdje je vršio službu voditelja misije. zadnje dane svoga života proveo je ovdje u Sinju.

Sveta Majka Crkva u trenucima kad se oprašta od zemnih ostataka ljubljene djece, prožeta istinskom vjerom, svetkuje Kristovo otajstvo muke, smrti i uskrsnuća.

To njeno slavljenje Kristova vazmenog otajstva uključuje i želju da svi oni, koji su se po sakramentu krštenja zaodjenuli Kristovim duhom,

te na taj način postali *sutjelesnici Krista umrlog i uskrišenog*, s njime po otajstvu Velikog petka prijeđu u život.

Majčinska molitva u trenucima prijelaza nje-ne ljubljene djece iz ovoga prolaznoga u neprolazno, vremenitoga u vječno uključuje također i žarku želju da njihove duše budu očišćene, kako bi dušom mogli biti primljeni sa svetima i izabranima u Kraljevstvo nebesko, a tijelom da čekaju blaženu nadu - slavni Kristov dolazak i uskrsnuće od mrtvih.

Upravo ta vjera i želja Ljubljene Majke sabrala nas je danas da prikazemo euharistijsku žrtvu Kristova Vazma te poput miomirisra tamjana uzdignemo molitvu za blaženi pokoj brata nam fra Petra.

Neka ovaj trenutak zajedništva, nas udova Zaručnice Kristove, njemu pribavi duhovnu korist, a nama donese snagu vjere, utjehu nade i ljubav prožetu Kristovom nazočnošću. Amen.

OPROŠTAJNI GOVORI

MONS. MARIN BARIŠIĆ,
nadbiskup splitsko-makarski

Riječi mons. Barišića pročitao je dekan don Stipe Ljubas

Poštovana braćo franjevci!

U spriječnosti da predvodim misu zadušnicu za pokojnog brata fra Petra, izražavam svoju kršćansku i ljudsku sućut vama, braćo franjevci, članovi obitelji Presvetog Otkupitelja, kao i obitelji Vučemilo, časnoj sestri Stjepanki, braći, mnogobrojnoj rodbini, župljanima, prijateljima i poznanicima.

Fra Petar je prerano prešao sve postaje životnog križnog puta te iz korizme prešao u vječnost. Oproštaj s njime usmjerava našu pažnju, molitvu i nadu prema Licu milosrđa Božjega – Kristu spasitelju, rassetom i uskrsnom. On, koji nas uvodi u puninu svoga života, čini relativnom dužinu dâna našega zemaljskog življenja. Zahvalni Gospodinu i pokojnom fra Petru za njegovo pastoralno služenje u našoj Splitsko-makarskoj nadbiskupiji, kao i misionarsko djelovanje među braćom i sestrama u inozemstvu,

molimo milosrdnog Oca da ga primi u svoj nebeski dom i pridruži svetima i blaženima.

Rado ću se sjetiti pokojnog fra Petra u svojim molitvama.

Počivao u miru Božjem!

+ **Marin Barišić**

Nadbiskup metropolit splitsko-makarski

FRA IVAN DOTUR

*Dragi brate u Kristu,
kolega i nadasve vrli prijatelju!*

Opraštam se danas od tebe u ime nas osmorice tvojih kolega, u ime župljana župe Turjaci gdje si proveo tri nezaboravne godine svoga svećeništva i ostavio neizbrisiv trag, u ime svih koji su te voljeli i cijenili i koje si ti volio. Poseban izraz sućuti tvojoj braći Jozi i Anti i č. s. Stipanki i cijeloj tvojoj rodbini.

Opraštam se danas i ovdje od tebe ni sam ne vjerujući da se dogodilo ono čega smo se u posljednje vrijeme pribojavali.

Teško je zato u ovom trenutku oprostaja biti mudar i pribran te kazati nešto što već nije rečeno, a ne izmamiti suzu u oku i žal u srcu.

Teško mi je, dragi fra Peko, sabrati u par rečenica sve ono lijepo od tebe i s tobom proživljeno. A toga je uistinu bilo mnogo. Od davne 1962., kad smo isti dan sjeli u klupe našega sjemeništa do svećeničkog ređenja ovdje u dvorištu našega samostana. Ovdje si, dragi kolega, pred oltarom Čudotvorne Gospe Sinjske, 8. srpnja 1973. slavio svoju mladu Misu. Odavde si krenuo, propovijedao i približavao Boga ljudima i ljude Bogu. Nju, našu čuvaricu i znak našeg raspoznavanja, nisi nikad zaboravio. U rijetkim trenucima, kad smo znali ostati sami u posljednje vrijeme, makar zdravstveno dobro na načet, znao si mi reći 'Kolega, uza sve to što moramo trpjeti, netko više netko manje, naš život nije opterećen besmisлом i beznađem. Ni život, pa ni sama smrt nisu crna točka iza koje sve prestaje i biva bezvrijedno. Stvoreni smo za nešto više i vrijednije. Stvoreni smo za život u Bogu i s Bogom'.

Zato, dragi brate u Kristu, počivaj snom pravednika, u sjeni stoljetne Gospine tvrđave na groblju Sv. Frane u društvu subraće koje si i sam poznao, s njima živio i ispraćao ih na drugu stranu rijeke života. Bila ti laka ova rodna gruda hrvatske zemlje koju si istinski volio, a tvojoj plemenitoj duši neka je pokoj vječni u Gospodinu.

Gvardijan FRA PETAR KLAPEŽ

Poštovani Vikaru naše Provincije, braćo svećenici, cijenjene časne sestre, bogoslovi i sjemeništarci, ožalošćena rodbino, dragi prijatelji i znanci našega fra Peke.

Svi smo pogođeni, ožalošćeni, pogotovo što je fra Pekina Smrt došla iznenada. Nismo mogli pratiti iz časa u čas kako se ljudski život gasi da bismo nekako očekivali onaj posljednji čas rastanka s našim fra Pekom. Ali zato upravo možda s još većom unutarnjom potrebom poniremo u Božju Riječ, doživljavamo vjeru, ne samo za ovaj konkretni redovnički, svećenički život oko kojeg smo se ovdje sabrali. Fra Pekin život koji

smo u ovoj svetoj Misi postavili na oltar da ga prinesemo Bogu za nebesku liturgiju, to je zapravo čas kad mislimo i o sebi i o svom smrtnom času, kada mislimo o svima onima koji su otišli pred nama obilježeni znakom vjere u novi i besmrtni život.

Fra Peko je glavninu svoga života ostvario kao redovnik, svećenik. On je slavio euharistiju. On je kršćanski narod u Domovini i inozemstvu hranio Riječju, hranio Kristovim Tijelom, ali u prvom redu tim otajstvom snažio je sebe. S vjerom je iz dana u dan unosio sebe u Kristov život, s njime proživljava sada smrt i uskrsnuće. Vjreujemo da se njegov život poslije smrti u potpunosti rascvjetao i otvorio licem u lice s milosrdnim Bogom Ocem nebeskim.

U ovom času oprostaja naviru nam mnoge zgode iz njegova života, mnoge slike, mnoga naša zajednička životna iskustva. Ali jedan temeljni dojam i uvid dok mislimo na njega kao fratra i svećenika je taj da je fra Peko sebe predao Bogu. Na temelju krštenja, po redovničkim zavjetima, na temelju odaziva dara svećeništva. Sebe je ugradio u našu redovničku zajednicu Presvetog Otkupitelja. Zapravo cijeli svoj život ugradio je u crkvenu zajednicu i onako kako je sam shvćao. Onako kako su mu životne okolnosti i unutarnje snage pomagale. Tako je sam sebe darivao, ali nikada stavljajući sebe u prvi plan, nego pretvarajući se u sredstvo, u instrumenat Isusa Krista, njegovo Evanđelje, vjere i nade, uza sve životne brige i poteškoće. U svom svećeničkom poslanju svi mi koji smo ga posebno poznavali vidjeli smo da je bio uvijek otvorena srca i raširenih ruku za sve ljude posebno za povjerene mu vjernike u svojoj svećeničkoj i župničkoj službi.

Posljednjih par godina njegova života bile su ograničene njegove mogućnosti djelovanja i zračenja radi životnog križa bolesti kroz koji je prolazio. I tu je uvijek osjećao neki nutarnji napor da se umiri, da se ne pomiri sa činjenicom nemoći, nego je uvijek iznova tražio, nastojao i pokušavao, sve do prošlog ponedjeljka kada mu ja na putu prema terapiji uz njegova sinovca Ivicu pozlilo i uz svu medicinsku pomoć na Firulama srce nije izdražalo nego je prestalo kucati.

Fra Pekin život je bio, obasjan onim što je on bio u svojoj ljudskoj dubini, u svojoj vjeri i u svom predanju Isusu Kristu.

Stoga ovaj današnji oproštaj ovdje s ovom svetom Misom je bio poseban znak naše povezanosti s Bogom, i kao dar za fra Pekin život na kojem mu našom molitvom zahvaljujemo.

To je naša bratska obveza da ga svojom vjerom prinesemo milosrdnom i dobrom Bogu u molitvi, u vapaju za smirenje. Mi to činimo s vjerom.

Činimo to s pouzdanjem, s nadom da nam se po Kristu rassetom i Uskrsom, premda se ovozemaljski dom zaista razara, izgrađuje u Bogu novi Dom na nebesima. Ta pukotina odavle prema vječnosti, taj otvor koji nam osvjetljuje Uskrsli Krist Gospodin je dar nama u ovom času rastanka s našim fra Pekom.

U ovom trenutku u svoje osobno ime i u ime svih fratara našega Samostana izražavam zahvalnost dragom Bogu na daru fra Pekina života što ga je podario našoj redovničkoj zajednici.

Zahvaljujem vikaru naše provincije fra Anti izaslaniku našega provincijala fra Joška Kodžomana koji je u kanonskoj viziti naših fratara u SAD-u, koji nas je sve u homiliji utješio i osnažio na putu vjere u našoj svakidašnjici do konačnog cilja u Bogu.

Zahvaljujem vama drage i ožalošćene obitelji našega fra Peke. Loza je vaša od davnine povezana s našom Provincijom po svećeničkim i redovniškim zvanjima. Lijepo Vas je bilo vidjeti kako ga posjećujete. Svakom Vašem pozivu i dolasku posebno se radovao. Njegova dobrota

i ljubav koju je gaio prema vama i vas prema njemu neka ostaje naša trajna poveznica sa svima Vama.

Na poseban način zahvaljujem medicinskom osoblju Kliničkog bolničkog centra Križine i Firule, odjela za kardiokirurgiju koji su pokušali sve učiniti da fra Peki spase i produže ovozemni život, ali Bog je očito imao svoje planove.

Dok svi skupa zahvaljujemo Gospodinu za njega kao osobu i za njegovo redovničko-svećeničko poslanje i prikazujemo ga sa svime što je kao čovjek bio da ga Gospodin primi i da mu sve dobro nagradi, a sve ljudske slabosti očisti u svojoj neizmjerljivoj ljubavi, jer on je živio nošen ljubavlju prema Kristu Gospodinu, prema Crkvi, našoj franjevačkoj Provinciji i domovini Hrvatskoj.

U tom predanju posebno je bio nošen ljubavlju prema našoj Nebeskoj Majci Mariji Čudotvornoj Gospi Sinjskoj.

Gospodin koji, jedini sve zna, On će najbolje priznati i najbolje nagraditi svoga slugu našega fra Peke. Zato i molimo pokoj vječni daruj mu Gospodine. I Svjetlost vječna svjetlila njemu! Počivao u miru Božjem.

Odmah poslije završnog euharistijskog blagoslova uputit ćemo se prema groblju svetog Frane kako bi se u sprovodnoj molitvi oprostili od našega fra Peke.

Poslije sprovoda svu fra Pekinu rudbinu i braću svećenike i časne sestre pozivam na zajedničku okrepnu u naš Samostan.

SUĆUTI

Ravnateljstvo dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu

Zagreb, 10. ožujka 2016.

A kad se ovo raspadljivo obuče u neraspadljivost i ovo smrtno obuče u obuče u besmrtnost, tada će se obistinuti riječ napisana: Pobjeda iskupi smrt. Gdje je smrti, pobjeda tvoja? Gdje je, smrti, žalac tvoj? (1 Kor 15,54-55)

Mnogopoštovani Oče,

Iz katoličkih sam medija saznao da je preminuo Vaš subrat fra Petar Vučemilo, koji je veći dio svojega svećeničkog i redovničkog služenja proveo u hrvatskoj inozemnoj pastvi u Njemačkoj te ostavio dubok pastoralni trag kod naših iseljenika.

Iako ga osobno nisam poznao, siguran sam kako je ostao u lijepom spomenu među vjernicima u mjestima gdje je služio kako na-

šim vjernicima, tako i njemačkim katolicima: u Frankfurtu na Majni, Esslingenu, Düsseldorfu, Ludwigsburgu, Mainzu i Offenbachu.

Molim stoga Gospodina da mu bude milosrdnim Sucecem i bogato nagradi sve što je fra Petar činio za povjerene mu vjernike, osobito tijekom teških ratnih dana za naše prognanike i izbjeglice u Ludwigsburgu i Mainzu.

Vama, mnogopoštovani Oče, i cijeloj Franjevačkoj provinciji Pprovinciji Presvetog Otkupitelja izražavam kršćansku sućut pridružujući se Vašim molitvama za preminuloga Subrata.

Iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu,
dr. Tomislav Markić, ravnatelj

Hrvatski dušobrižnički ured u Njemačkoj

Poštovani o. Provincijale,

poštovani članovi

Provincije Presvetog Otkupitelja,

poštovana rodbino,

do nas je stigla tužna vijest da je preminuo fra Petar Vučemilo dugogodišnji dušobrižnik za Hrvate u Njemačkoj.

Ovim putem Vam želimo izraziti našu duboku i iskrenu vjerničku i svećeničku sućut.

Pokojni fra Petar, naš Peko, stigao je u Frankfurt davne 1975. godine gdje je kao kapelan započeo svoju dušobrižničku službu u hrvatskoj inozemnoj pastvi. Pokojnik je, samo s kratkim prekidom od nepune tri godine, ostao u Njemačkoj gotovo 40 godina. Shrvan bolešću završio je službu voditelja HKM Offenbach 1. listopada 2014., te se nakon kraćeg liječenja u Njemačkoj vratio u samostan u Sinj.

Pokojnik je gotovo cijeli svoj svećenički vijek proveo među iseljenim Hrvatima u Njemačkoj. Generacije vjernika zapamtile su ga po nesebičnoj brizi, trudu i naporu koji je kao svećenik ulagao za njih u svim zajednicama u kojima je zdušno djelovao od Frankfurta, preko Esslingena, Düsseldorfa, Ludwigsburga, Mainza i Offenbacha. S puno ljubavi i osjećeja se brinuo posebno za mlade s kojima je sudjelovao na svim Biblijskim olimpijadama, folklorijadama i hodočašćima u organizaciji našeg Ureda.

Neka ga Gospodin obilno nagradi za sve dobro koje je kao svećenik i čovjek činio kroz gotovo četiri desetljeća među Hrvatima diljem Njemačke.

Oče provincijale, dok Vama osobno, Vašoj subraći u Provinciji i svojoj pokojnikovoj rodbini izražavamo iskrenu sućut, molimo Gospodina da ga obilno nagradi u nebeskoj domovini. Pokoj vječni daruj mu, Gospodine. Počivao u miru!

vlč. Ivica Komadina, delegat

Hrvatska katolička misija Offenbach

Poštovani oče Provincijale,

Tužna smo srca primili vijest da je milosrdni nebeski Otac u svoje Kraljevstvo pozvao našega dragog bivšeg župnika fra Petra Vučemila.

Vama i svim članovima Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, kao i rodbini našega dragog fra Petra izražavamo svoju iskrenu sućut.

Zahvaljujemo dragom Bogu za fra Petra koji je kroz četiri godine rada na njivi Gospodnjoj u našoj Zajednici utkao posljednje godine svoga redovničkog i svećenikog života te je ostavio trag velikog redovnika i svećenika. Iako je bio vidno narušena zdravlja, nije se olako predavao. U svojoj bolesti slijedio je Krista živeći i propovijedajući njegovu Radosnu vijest. Poput Spasitelja, koji je padao pod teretom križa, dizao se i strpljivo nosio svoj križ. Imao je veliko srce za svakoga, uvijek spreman pomoći. Zračio je kršćanskom vedrinom i radošću, što je govorilo da iznad svega voli svoj svećenički poziv. Dijelio je s nama radosne i žalosne trenutke te je uvijek na upit: „Fra Petre kako ste?“, znao s osmjehom uzvratiti: „Bit će bolje!“ Posebno mu je na srcu bila mladež, ministranti, prvopričesnici, krizmanici, folkloriši, te se svesrdno za njih zauzimao. Teško mu je pao odlazak iz naše Zajednice, jer je imao puno planova i želja, no bolest je bila jača te se morao pomiriti s odlaskom.

Za sve brige, ostvarene i neostvarene planove, za sva krštenja, vjenčanja, prve sv. pričesti i krizme, za sve utješne riječi u našim teškim

životnim trenutcima, za svaki osmijeh i šalu, fra Petre, od srca Vam hvala!

Dok molimo milosrdnog Boga Oca za našeg fra Petra, vjerujemo i čvrsto se nadamo da ga je primio u svoj očinski zagrljaj.

Počivao u miru Božjem!

Hrvatska katolička zajednica Offenbach am Main

Župno pastoralno vijeće

Fra Tomislav Dukić, župnik

Zvonko Orlović, pastoralni suradnik

Fra Jozo Župić

Dragi fra Petre,

pred nekoliko dana čuli smo se telefonski. Bio si raspoložen za razgovor. Pohvalio si mi se, da ti stanje ide nabolje. Čak si u jednom trenutku izrazio želju ponovnog prihvaćanja jedne misije. Rekao si mi: Gledam fratre oko sebe, fra Pavla, fra Eugena, fra Franu, svi su stariji od mene i aktivni su, a sebe ne mogu zamisliti, da ništa ne radim. To si ti. Bio si čovjek akcije, uvijek novih planova i projekata. Spomenut ću samo neke:

U vremenu nesretnoga rata koji je pogodio Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu i kad su mnogi izbjeglice došli na područje Hrvatske katoličke misije Ludwigsburg, trebalo je mnoge udomiti, a za djecu organizirati Hrvatsku dopunsku nastavu. O tom djelovanju, a na temelju arhivske građe u uredu Hrvatske katoličke zajednice Ludwigsburg mogla bi se napisati cijela knjiga.

Posebni projekt u Misiji bila je "Stepinčeva katedrala 91". Evo što je kardinal Franjo Kuharić, pokrovitelj festivala koji se održao 16. lipnja 1991. u Ludwigsburgu, a repriza je bila u Zagrebu u dvorani "Vatroslav Lisinski" 19. lipnja 1991., pisao u svom pismu od 30. travnja 1991.: "Kao zagrebački nadbiskup izražavam svoje zadovoljstvo zbog organiziranja Festivala zabavne glazbe "Stepinčeva katedrala '91" koji je pokrenula Hrvatska katolička misija u Ludwigsburgu i Ravnateljstvo dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu u Zagrebu. Drago mi

je što Festival želi ujediniti iseljenu i domovinsku Hrvatsku ujedinjenu duhovno, kulturno i nacionalno oko zagrebačke katedrale za njezinu vanjsku obnovu. Ona je na neki način zajednička crkva svih katoličkih Hrvata, jer je katedrala glavnog grada Republike Hrvatske i jer je mauzolej hrvatskih velikana među kojima je zagrebački nadbiskup i Kardinal blažene uspomene Alojzije Stepinac."

Ti si u Zagrebu, u svom govoru, između ostaloga kazao: "Osim duhovnog, kulturnog i nacionalnog, naš festival ima i karitativni značaj. Naime, s prikupljenim sredstvima s festivala želimo doprinijeti obnovi zagrebačke katedrale, koja je znak hrvatskog raspoznavanja, simbol naše duhovnosti i arhitektonska lozinka civilizacijske pripadnosti našega naroda. Kao zgrada, poznato vam je, ona propada, pa je njena obnova hrvatski nacionalni imperativ. Ovim festivalom želimo motivirati domoljubnu i vjerničku svijest te dati impuls obnoviteljskom procesu koji će našu katedralu učvrstiti u njejoj materijalnoj strukturi onako kako je ona čvrsta u hrvatskoj vjeri i ljubavi."

Osim festivala, u tvoje vrijeme Misija je zdušno pomagala u ratnim stradanjima Hrvatske, Bosne i Hercegovine. Prema arhivskom materijalu, mogla bi se napisati cijela knjiga. Spomenut ću gradove u koje se slala pomoć u hrani, odjeći, lijekovima i novčanoj pomoći. U neke gradove i po više puta: Osijek, Rijeka, Karlovac, Split, Zagreb, Sl. Požega, N. Gradiška, Slavonski Brod, Zadar, Biograd, Valpovo, Đakovo, Virovitica, Ogulin, Vodice, Makarska, Sinj, Podravska Slatina, Bjelovar, Stankovci, Trogir, Vrgorac, Sisak, Šibenik, Županja, Novska, Kutina, Sumartin, Ljubuški, Aržano, Rama i Jajce.

Mogao bih nabrajati i nabrajati sve ono što si u širini svoga srca učinio za brata čovjeka. Razumijem tvoje riječi koje si telefonski izgovorio, a ti ćeš sada u vječnosti razumjeti, zašto te Gospodin pozvao, i nije ti dopustio više akcije. Sada ćeš na drugi način biti aktivan.

Neka ti je sretna i blažena vječnost u društvu s blaženim mučenikom Alojzijem Stepincem.

Tvoj kolega i brat fra Jozo Župić

Fra Josip Bebić*Poštovani o. Provincijale,*

Vijest o smrti fra Petra jako me potresla. S fra Petrom sam dugo godina povezan (od sjemeništa, bogosloviji i pastoralnom rada u Njemačkoj. Često sam u hrvatskim katoličkim misijama koje je on vodio (Frankfurt i Offenbach) slavio svete mise. Njega sam naslijedio u Mainzu. Jako dobro smo surađivali. On je dovodio iz Frankfurta svoje folklorashe u Mainz, a ja svoje u Frankfurt. Kad sam bio delegat on je bio predstavnik frankfurtsko-mainzke regije. Izražavam svoju iskrenu sućut u ime svojih vjernika, koje je on također pastorizirao i koji ga se često i rado spominju, našoj Provinciji na čelu s mnogo poštovani provincijalom fra Joškom Kodžomanom i njegovoj rodbini.

Neka ga Gospodin obilno nadari za sve što je za njega učinio u širenju njegova kraljevstva među Hrvatima i Nijemcima. Pokoj vječni Darija mu, Gospodine i svjetlost vječna svjetlima mu.

Neka mu je laka hrvatska gruda koju je jako ljubio i pomagao.

Mi, hodočasnici u Fatimi, već večeras ćemo ga uključiti u svoje molitve.

Pozdravljam
fra Josip Bebić

Štovana družbo,

Povodom ovozemaljske smrti našega fra Petra Vučemila primite moju sućut. Ne recimo mu zbogom nego doviđenja.

Mi ćemo doći gdje je on sada. Nije pisaca greška gdje sam napisao našega člana.

Sa fra Petrom sam grijao školske klupe sjemeništa, šetao po brdima Krke oko Visovca kao novaci, te opet zajedno dijelili nezaboravne dane klerikata.

Uz pozdrav našega sv. Franje Mir i dobro uvijek u Kristu odani

Ivo Aleksić

† IKA KLARIĆ

U subotu, 2. siječnja 2016., preminula je **Ika Klarić** r. Čirjak (rođ. 1. svibnja 1925.), majka našega brata fra Petra Klarića, koji vrši službu definitora i župnika u Drnišu. Ispraćaj je bio u ponedjeljak, 4. siječnja 2016. u 14.30 sati, iz mrtvačnice u Stankovcima, a zatim je služena misa zadušnica u crkvi Gospe Podrebače. Misu je predvodio visovački gvardijan fra Mate Gverić, a sprovodne obrede župnik fra Marko Nimac.

† JAKA GVERIĆ

U srijedu, 6. siječnja 2016., preminula je **Jaka Gverić** (rođ. 18. veljače 1921.), majka našega brata fra Mate Gverića koji vrši službu gvardijana na Visovcu. Sprovodni obredi i misa zadušnica bili su u petak, 8. siječnja 2016. u 14.30 sati. Misu zadušnicu u crkvi Imena Isusova na Miljevcima predvodio je mons. Ante Ivas, biskup šibenski, a sprovodne obrede župnik fra Ivan Vidović.

† TOMAŽINA ODRLJIN

U nedjelju, 17. siječnja 2016., preminula je **Tomažina Odrlijn** r. Vukas (rođ. 1926.), majka našega brata fra Miljenka Odrlijina koji vrši službu župnika u Velikom Brdu i profesora na KBF-u u Splitu. Sprovodni obredi i misa zadušnica bili su u srijedu, 20. siječnja 2016. u 15 sati u župi Košute.

ADRESAR FRANJEVAČKE PROVINCIJE PRESVETOG OTKUPITELJA

PROVINCIJSKE USTANOVE

PROVINCIJALAT SPLIT

21000 SPLIT
Trg Gaje Bulata 3
Tel: 021/ 348 182; Tajnik
098 778 090
Fax: 021/ 347 822
Tel: 021/ 362 649 Ekonom
095 9005878
Fax: 021/ 348 116
E mail: provincijalat-franjevac@
st.t-com.hr

SJEMENIŠTE SINJ

21230 SINJ
Fratarski prolaz 4
Tel: 021/ 824 400
Tel: 021/ 826 519 Ravnatelj

GIMNAZIJA SINJ

21230 SINJ
Franj. klasične gimnazije 22
Tel/Fax: 021/ 821 809 tajništvo
Tel: 021/ 825 009 zbornica

POSTULATURA IMOTSKI

Fra Stjepana Vrljića 21
Tel: 021/ 672-529
Fax: 021/ 671 070

NOVICIJAT VISOVAC

22324 DRINOVCI
Tel: 022/ 775 755
Fax: 022/ 775 732

KLERIKAT SPLIT

21000 SPLIT
Put iza nove bolnice 10c
Tel: 021/ 541 700
021/ 541 702

"PLANINA I MORE"

21300 MAKARSKA
Franjevački put 1
Tel: 021/ 611 256

"PANIS VITAE"

21000 SPLIT
Put iza nove bolnice 10c

"KAČIĆ"

21230 SINJ
Alojzija Stepinca 1
Tel: 021/ 70 70 71
Fax: 021/ 70 70 20

"MARIJA"

21000 SPLIT
Trg Gaje Bulata 3
Tel/Fax: 021/ 348 184

"DOBRI OTAC ANTIĆ"

10000 ZAGREB, Vrbančičeva 35
Tel: 01/ 466 00 31
Fax: 01/ 464 97 93
sluga.bozjidao@gmail.com

"FRA RAFO KALINIĆ"

21000 SPLIT
Trg Gaje Bulata 3
Tel: 021/ 340 190

"SLUŽBA BOŽJA"

21000 SPLIT
Trg Gaje Bulata 3
Tel: 021/ 541 722
021/ 308 301
sluzbaboza@st.htnet.hr

OSTALE USTANOVE

KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET

Udružena ustanova splitske
metropolije i Franjevačke prov.
Presv. Otkupitelja
21000 SPLIT
Zrinsko Frankopanska 19
Tel/Fax: 021/ 386 144

FRANJEVAČKI INSTITUT ZA KULTURU MIRA

21000 SPLIT
Poljudsko šetaliste 4
Tel/Fax: 021/ 381 011

DEUTSCHLAND

Iz HR: 0049 ne birati 0 od gradskog predbroja

HRVATSKI DUŠOBRIZNIČKI URED U NJEMAČKOJ

FRANKFURT

An den Drei Steinen 42d
60435 FRANKFURT/M
Tel: 069/ 95 40 480 ured
Fax: 069/ 95 40 48 24
Tel: 069/ 95 404 811 stan

SAMOSTAN

MÜNCHEN

Franziskanerkloster St. Gabriel
Versaillerstr. 20
81677 MÜNCHEN
Samostan
Tel/fax: 089/ 47 98 52
Župa
Tel: 089/ 41 95 01 0 Centrala
Tel: 089/ 41 95 01 16 Župni ured

HRVATSKE KATOLIČKE MISIJE

BERLIN

Feldstrasse 4
13355 BERLIN
Tel: 030/ 261 15 40;
030/ 261 15 49
Fax: 030/ 262 83 97

BIETIGHEIM BISSINGEN

Uhlandplatz 1;
74321 Bietigheim – Bissingen
Tel: 07142/ 7739473
Fax: 07142/ 7739473

Sv. Ante Padovanski – Vahingen Enz

Goethestr. 54; 71665 Vaihingen/Enz
Tel: 07042/ 816870
Fax: 07042/ 5562

Sv. Ilija prorok – Illingen

Eichwaldstr.
35; 75428 Illingen
Tel: 07042/ 827872

DARMSTADT

Feldbergstr. 32
64295 DARMSTADT
Tel: 06151/ 89 62 66 ured
Fax: 06151/ 85 15 22
Stan: Eschollbrückerstr. 13
64295 DARMSTADT
Tel: 06151/ 39 17 865

DÜSSELDORF

Van Douven Str. 8
40227 DÜSSELDORF
Tel: 0211/ 78 41 21 ured
Tel: 0211/ 78 44 53 stan
Fax: 0211/ 8892 742

ESSLINGEN

Untere Beutau 8 10
73728 ESSLINGEN
Tel: 0711/ 35 58 07
Fax: 0711/ 35 57 94
Stan: Lindenstr. 93
73760 OSTFILDERN
Tel: 0711/ 91274468

FRANKFURT

Niedenu 27
60325 FRANKFURT/M
Tel: 069/ 72 31 25
Fax: 069/ 72 33 63

FREISING

Domburg 7
85354 FREISING
Tel: 08161/ 73 59
Fax: 08161/ 417 57

KELKHEIM

Am Kirchplatz 6
65779 KELKHEIM
Tel: 06195/ 97 66 71
Fax: 06195/ 97 66 72

KÖLN

Am Rinkenpfehl 10
50676 KÖLN
Tel: 0221/ 242818
Fax: 0221/ 337 78 515

LUDWIGSBURG

Schorndorfer Str. 31
71638 LUDWIGSBURG
Tel: 07141/ 92 69 71
Fax: 07141/ 90 38 90
Stan: Mozart str. 10
71640 Ludwigsburg
Tel: 07141/ 26 79 117

MAINZ

Emmeranstraße 15
55116 MAINZ
Tel: 06131/ 22 94 54
Fax: 06131/ 22 94 62

MÜNCHEN

Schwanthalerstr. 96/98
80336 MÜNCHEN
Tel: 089/ 17 95 810
Fax: 089/ 17 95 81 11

OFFENBACH

Marienstraße 38
63069 OFFENBACH/M
Tel: 069/ 845 749
Fax: 069/ 848 497 64
Stan: Schäferstraße 20
63069 OFFENBACH/M
Tel: 069/ 84 66 29

ROSENHEIM

Heilig Geist Straße 46
83022 ROSENHEIM
Tel: 08031/ 34 181
Fax: 08031/ 58 98 23
Stan: Aventinstraße 16/II
83022 ROSENHEIM
Tel: 08031/ 14 686

RÜSSELSHEIM

Im Kleinen Ramsee 21
65428 RÜSSELSHEIM
Tel: 06142/ 1 22 70

SINDELFINGEN

Bleichmühlestr. 11/2
71065 SINDELFINGEN
Tel: 07031/ 87 31 33
Fax: 07031/ 87 90 75

HKZ - Herrenberg

Schickhardtstr. 7
71083 Herrenberg
Tel: 07032/ 201 37

HKZ - Leonberg

Sveti Nikola Tavelic
Marienstr. 3
71229 Leonberg
Tel: 07031/ 873 133

HKZ - Sindelfingen

Bleichmühlestr. 11/2
71065 Sindelfingen
Tel: 07031/ 873 133
Fax: 07031/ 879 075
Stan:
Königsbergerstr. 14
71065 Sindelfingen
Tel: 07031/ 877 366
Mob: 0176 1040 7639

STUTTGART - ZENTRUM

Heusteigstr. 18
70182 STUTTGART
Tel: 0711/ 6 40 30 40
Tel: 0711/ 6 40 30 49
Fax: 0711/ 6 49 32 78
Stan: Stafflenbergstr. 46
70184 STUTTGART
Tel: 0711/ 1 64 54 71

STUTT. - BAD CANNSTATT

Salacher Str. 33
70327 STUTTGART
Tel: 0711/ 9561919
Fax: 0711/ 9561918
Stan:
Tel: 0711/ 39101993;
Tel: 0711/ 39121254
Fax: 0711/ 65227945

WAIBLINGEN

Marienstr. 16
71332 WAIBLINGEN
Tel: 07151/ 15 2 22
Fax: 07151/ 59 9 00
Stan: Lenzhalde 18
71332 WAIBLINGEN
Tel: 07151/ 98 16 104

WUPPERTAL

Am Deckershäuschen 94
42111 WUPPERTAL
Tel: 0202/ 30 10 89
Fax: 0202/ 30 61 45

ITALIA

Iz HR: 0039 birati 0 od gradskog predbroja

RIM

Collegio "Antonianum"
Via Merulana 124
00185 ROMA
Tel: 06/ 70 373 9 centrala
Fax: 06/ 70 373 614
Tel: 06/ 70 373 716
06/ 70 373 726 Hrvatsko bratstvo

SLOVENIJA

Iz HR: 00386 ne birati 0 od gradskog predbroja

LJUBLJANA

Prešernov trg 4
1000 LJUBLJANA
Tel: 01/ 24 29 322
Fax: 01/ 24 29 323
Tel: 01/ 24 29 300 samostan

ENGLESKA

Iz HR: pozivni 0044

LONDON

17 Boufflower Road
London, SW11 1RE, UK
Tel/Fax: 0/ 207 2233 530

CANADA

Iz HR: pozivni 001

VANCOUVER

3105 E. 1st Avenue
VANCOUVER - B. C., V5M 1B6
Tel: 604/ 253 2089
Fax: 604/ 254 5198

USA

Iz Hrvatske pozivni broj 001

SAN JOSE

901 Lincoln Avenue
S. JOSE, California 95126
Tel: 408/ 279 0279
Fax: 408/ 292 5868

ADRESAR FRANJEVAČKE PROVINCIJE PRESVETOG OTKUPITELJA

SAMOSTANI

- 21260 IMOTSKI**
Fra Stjepana Vrljića 21
Tel: 021/841 178
Fax: 021/671 070
- KARIN**
23452 KARIN
Tel: 023/687 613
- KNIN**
22300 KNIN
Zvonimirova 46
Tel: 022/660 160
Fax: 022/660 046
- MAKARSKA**
21300 MAKARSKA
Franjevač ki put 1
Tel.: 021/612 259 samostan
Tel: 021/616 681 gvardijanat
Fax: 021/616 681
Tel/fax: 021/611 416
- OMIŠ**
21310 OMIŠ
Put Skalica 16
Tel: 021/861 083;
862 355
Fax: 021/862 400
- SINJ**
21230 SINJ
Fratarski prolaz 4
Tel: 021/70 70 10 samostan
Tel: 021/70 70 17 gvardijanat
Fax: 021/70 70 20
- SPLIT - DOBRI**
21000 SPLIT
Trg Gaje Bulata 3
Tel: 021/340 190
Fax: 021/344 988
- SPLIT - TRSTENIK**
21000 SPLIT
Put iza nove bolnice 10c
Tel: 021/541 700, 541 725
Fax: 021/380 315
- SUMARTIN**
21426 SUMARTIN
Fra Andrije Dorotića 1
Tel: 021/648 100
Tel: 021/648 143 fra Bože
- ŠIBENIK**
22000 ŠIBENIK
Kačićeva 11
Tel/fax: 022/217 020
- ŠIBENIK - ŠUBIČEVAC**
22000 ŠIBENIK
Bana Ivana Mažuranića 3a
Tel: 022/214 294
- VISOVAC**
22324 DRINOVCI
Tel: 022/775 416, 775 700
Fax: 022/775 732
- ZAGREB**
10000 ZAGREB
Vrbanićeva 35
Tel: 01/46 60 030;
Tel: 01/46 60 032
Fax: 01/46 60 555
- ZAOSTROG**
21334 ZAOSTROG
Obala hrv. rodoljuba 36
Tel: 021/629 200
Tel/fax: 021/678 059
- ŽIVOGOŠĆE**
21329 IGRANE
Tel: 021/627 104

ŽUPE

- BAČINA - Plina Stablina**
- BAJAGIĆ**
21241 Obrovac Sinjski
Tel: 021/839 840
- BANJEVCI**
Banjevci 167
23 422 Stankovci
Tel: 023/632 025
- BAST - BAŠKA VODA**
21320 Baška Voda
Tel: 021/620 353
- BILICE**
22000 Šibenik
Bana Ivana Mažuranića 3A
Tel: 022/311 471
Mob: 098/447622
- BLIZNA**
21228 Blizna Donja
Tel: 021/897 222
- BRIST**
21 330 Gradac
Tel: 021/629 255
- BRISTIVICA**
21228 Blizna Donja
Tel: 021/898 030
- BRŠTANOVO**
21202 Lećevica
Tel: 021/541 720
- CRIVAC**
21229 Crivac
Tel: 021/810 077
- ČISTA VELIKA**
22214 Čista Velika
Tel: 022/489 080
- ČVRLJEVO**
22323 Unešić
Tel/fax: 022/875 093
- DANILO**
22205 Perković
Tel: 022/779 581
- DRAŠNICE - Igrane**
- DRNIŠ**
22320 Drniš
Kardinala Utišinovića 14
Tel/fax: 022/886 137
- DRVENIK - samostan Zaostrrog**
- DUBRAVA**
22000 Šibenik
Bana Ivana Mažuranića 3A
Mob: 098/18 74 205; 022/312 662
- DUBRAVICE**
22222 Skradin
Tel: 022/775 477
- GALA**
21241 Obrovac/Sinjski
Tel/fax: 021/839 999
- GRAB**
21242 Grab
Tel: 021/828 064
- GRAČAC**
Kneza Branimira 1
23440 Gračac
Tel: 023/773 090
- GRADAC Drniški**
22322 Ružić
Tel: 022/872 781
- GRADAC n/m**
21330 Gradac
Tel: 021/697 588
- HRVACE**
21233 Hrvace
Tel: 021/829 222
- IGRANE**
21329 Igrane
Tel: 021/627 874
- IMOTSKI - samostan**
- KADINA GLAVICA**
22320 Drniš
Kard. Utišinovića 14
Tel: 022/887 820

- KARIN - samostan**
- KIJEVO**
22310 Kijevo
Tel/Fax: 022/681 015
- KLJACI**
22322 Ružić
Tel: 022/874 111
- KNIN - samostan**
- KONJEVRATE**
22221 Lozovac
Tel: 022/778 855
Mob: 091/530 79 66
- KOZICA**
21274 Kozica
Tel: 021/609 230
- KRUŠEVO**
23450 Obrovac
Tel: 023/636 411
- LEĆEVICA**
21202 Lećevica
Tel: 021/250 055
- LIŠANE**
23303 Lišane Ostrovičke
Tel: 023/661 015
- LOVINAC - Gračac**
LOVREĆ
21257 Lovreć
Tel: 021/723 255
- METKović**
20350 Metković
Ante Gabrića 27
Tel/Fax: 020/681 818
- MILJEVCI**
22324 Drinovci/Miljevci
Tel/Fax: 022/882 055
- MIRLOVIĆ**
22323 Unešić
Tel: 022/869 800
- NEVEST**
22323 Unešić
Tel: 022/860 829
- OGORJE**
21206 Ogorje
Tel: 021/663 106
- OTOK**
21238 Otok Dalmatinski
Tel/Fax: 021/834 144
- PERKOVIĆ**
22205 Perković
Tel: 022/772 333
- PIRAMATOVCI**
22222 Skradin
Tel: 022/767 605
- PLINA - STABLINA**
20340 Ploče, p.p. 59
Tel: 020/679 420
- PODACI - samostan Zaostrrog**
- PODBABLJE**
21262 Kamenmost
Tel: 021/848 475
- POTRAVLJE**
21233 Hrvace
Tel: 021/818 555
- PRGOMET - LABIN**
21201 Prgomet
Tel: 021/340 190
021/340 216
- PRIMORSKI DOLAC**
21227 Primorski Dolac
Tel: 021/899 390
- PROLOŽAC**
21264 Proložac
Tel: 021/846 025
- PROMINA**
22303 Okljaj
Tel: 022/881 306
- PRUGOVO**
21231 Klis
Tel: 021/253 053
- RADOŠIĆ - Lećevica**
- RUNOVIĆI**
21261 Runovići
Tel: 021/849 000

- RUPE**
22222 Skradin
Tel: 022/775 477
- SINJ - samostan**
Tel: 021/823 100; 707 041
- SIVERIĆ**
22321 Siverić
Tel: 022/885 416
- SLIVNO**
21272 Slivno
Tel/fax: 021/855 100
- SPLIT - samostan**
Tel/Fax: 021/343 586
- STANKOVCI**
23422 Stankovci
Tel: 023/380 071
- STAŠEVICA**
20345 Staševica
Tel: 020/695 200
- STUDENCI**
21265 Studenci
Tel/fax: 021/725 506
Tel: 021/725 487
- SUMARTIN - samostan**
- ŠIBENIK - CRNICA**
22000 Šibenik
Bana Ivana Mažuranića 3A
Tel: 022/312 679
Mob: 098/915 12 22
- ŠIBENIK - METERIZE**
22000 Šibenik
Trg sv. Jeronima 1
Tel: 022/332 043
Mob: 098/933 09 55
- ŠIBENIK - ŠUBIČEVAC**
22000 Šibenik
Bana Ivana Mažuranića 3a
Tel: 022/214 294
- ŠIBENIK - VAROŠ**
22000 Šibenik
Fra Stjepana Zlatovića 14
Tel: 022/212 577
Fax: 022/212 305
- TUČEPI**
Podgradac 2
21325 Tučepi
Tel: 021/623 251
- TURJACI**
21230 Sinj, p.p. 76
Tel: 021/836 100
- UGLJANE**
21243 Ugljane
Tel: 021/813 001
- UNEŠIĆ**
22323 Unešić
Tel: 022/860 800
Mob: 091/516 68 25
- VELIKO BRDO**
21300 Makarska
Franjevački put 1
Tel: 021/612 259
- VINJANI**
21260 Imotski
Tel: 021/841 791
- VRGORAC**
Splitska 23, 21276 Vrgorac
Tel: 021/674 212
- VRLIKA**
21236 Vrlika
Tel/Fax: 021/827 200
- VRPOLJE**
22300 KNIN
Tomislavova 172
Tel: 022/662 270
- ZAGREB - samostan**
Tel/Fax: 01/466 05 55
- ZAOSTROG - samostan**
- ZAVOJANE - Kozica**
- ZLOPOLJE - Ogorje**
- ZMIJAVCI**
21266 Zmijavci
Tel: 021/840 148
- ŽIVOGOŠĆE - samostan**